

Fonetik ve Semantik Yapılarla ATA Elyazması – Peçenek Türkçesi Üzerine Bir Tartışma

Yazan: Ahmet ARDIÇ

Yüksek Lisans Mühendislik / Bağımsız Araştırmacı

Öz

Bu çalışma, ATA elyazmasının transkripsiyon sürecinde elde edilen erken dönem bulgulara dayanarak, metinde Eski Türkçeye özgü fonetik ve semantik yapıların varlığını ortaya koymaktadır. Özellikle /B/ ve /F/ seslerinin /P/ biçiminde kullanımı, metnin Peçenek Türkçesiyle yazılmış olabileceğine dair önemli ipuçları sunmaktadır. Sözcük-görsel eşleşmeleri, bitki adları ve özel isimler üzerinden yapılan analizler, ATA elyazmasının belirli bir coğrafyaya ait olabilecek Eski bir Türk lehçesiyle yazıldığına işaret eden dilbilimsel bulgular sağlamaktadır. Bu bağlamda, çalışmada hem fonetik örnekler hem de semantik bütünlük taşıyan cümle yapıları sunulurken, ATA elyazmasının Türk dili tarihi içindeki yeri yeniden değerlendirilmektedir. Çalışma, yalnızca Eski Türkçe uzmanlarına değil, aynı zamanda Türk dilinin tarihsel evrimini inceleyen tüm araştırmacılara açık bir tartışma zemini sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Sözcükler: ATA Elyazması, Voynich Elyazması, Peçenek Türkçesi, Eski Türkçe, Türk lehçeleri, fonetik analiz, semantik yapı, sözcük-görsel eşleşmesi, transkripsiyon çalışmaları, dilbilimsel yorumlama, Türk dili tarihi, gizemli elyazmaları, Ortaçağ Türkçesi, yapay zekâ ile dil çözümü, tarihsel dil evrimi, elyazması çözümü yöntemleri.

Phonetic and Semantic Structures in the ATA Manuscript – A Discussion on Pecheneg Turkish

Author: Ahmet ARDIÇ

M.Sc. in Engineering / Independent Researcher

Abstract

This study presents early findings from the transcription process of the ATA manuscript, revealing phonetic and semantic structures characteristic of Old Turkic. In particular, the use of /P/ in place of /B/ and /F/ sounds offers significant clues suggesting that the manuscript may have been written in Pecheneg Turkish. Analyses of word-image pairings, plant names, and proper nouns provide linguistic evidence pointing to an Old Turkic dialect potentially linked to a specific geographic region. Within this framework, the study offers both phonetic samples and semantically coherent sentence structures to reassess the ATA manuscript's place in the history of the Turkic language. The research aims to foster an open platform for scholarly discussion not only among specialists in Old Turkic but also among researchers interested in the historical evolution of the Turkic linguistic tradition.

Keywords: ATA Manuscript, Voynich Manuscript, Pecheneg Turkish, Old Turkic, Turkic dialects, phonetic analysis, semantic structure, word-image pairing, transcription studies, linguistic interpretation, history of Turkic language, mysterious manuscripts, medieval Turkic, AI-assisted language decoding, historical language evolution, manuscript decipherment methods.

ATA Elyazması İçeriğinden rnek Sözcük ve Tümce Görselleri

Aşağıda sunulan sözcük ve tümce rnekleri, ATA elyazmasına yönelik devam eden transkripsiyon çalışmalarının erken dönem bulgularından küçük bir seçkiyi temsil etmektedir. Bu rnekler, henüz imla ve dil bilgisi açısından tam olarak denetlenmemiş, ham çalışma notları niteliğindedir. Bu nedenle, daha fazla sayıda Eski Türkçe uzmanı dil bilimcinin ATA elyazmasının varlığından haberdar olması amacıyla yayımlanmakta; aynı zamanda mevcut verilerin (kısmen de olsa) dilbilim dünyasının değerlendirmelerine sunulması hedeflenmektedir.

Aşağıda yer alan sözcük ve tümce örneklerinin farklı biçimlerde okunabileceği veya anlamlandırılabilen kuşkusuzdur. Ancak bu bölümdeki temel amaçlardan biri, ATA elyazması içerisinde Eski Türkçenin varlığını tartişmasız biçimde ve zengin dilsel kanıtlarla ortaya koymaktır. İçerikteki yorumlar tartişmaya açık olsa da metnin Eski Türkçe geler taşıdığı bu okumalarla doğrulanmıştır.

Sözcük kökleri, ekler, isimler, fiiller, çizimlerle eşleşen adlar ve sıfatlar ile semantik bütünlük taşıyan Türkçeye özgü yapılar aşağıda örneklenmiştir. Bu rnekler, aynı zamanda ATA elyazmasında kullanılan lehçenin belirlenmesine yönelik tartişmalara katkı sunmak amacıyla Eski Türkçe uzmanlarının değerlendirmelerine açılmıştır.

Eserin yazarının lehçesini doğru biçimde tespit edebilmek, bu çalışma kapsamında faydalanılabilecek yeni makale ve sözlük kaynaklarına daha hızlı erişim sağlanmasına olanak tanıyacak; böylece ATA elyazmasının okunması ve anlamlandırılması süreci daha etkin biçimde ilerletilebilecektir.

ATA elyazmasındaki okuma denemeleri, yazarın /B/ ve /F/ seslerini /P/ biçiminde telaffuz ettiğini göstermektedir. Buna karşın, alfabe transkripsiyonunda /B/ ve /F/ harflerine yer verilmesinin gerekçesi makale içeriğinde açıklanmıştır. Özellikle harita sayfasında ‘‘PEÇENEK’’ sözcüğünün okunması, yazarın Peçenek Türkçesi konuştuğunu ve metni bu fonetik sistemle yazdığını düşündürmektedir.

Ayrıca, ‘‘Peçenek’’ adının diğer Türk lehçeleri tarafından ‘‘P dilli’’ ya da ‘‘P sesli’’ anlamında, yani /F/ ve /B/ seslerini /P/ olarak telaffuz eden bir topluluğu tanımlamak üzere verilmiş olabileceği değerlendirilmektedir. Bu adlandırmada ENEK sözcüğü ÇENE ve ‘‘konuşma-dili anlamında olmalıdır. Bu düşünceyi destekleyen bir diğer bulgu, bazı bitki adları ve özel isimlerin fonetik biçimleriyle Peçeneklerin yaşadığı coğrafyalara ait sözcüklerle örtüşmesidir.

Örneğin, Türkiye Türkçesi Ağızları gibi sözlüklerde yer alan sözcüklerin büyük çoğunluğunun Karadeniz, İstanbul, Çanakkale, Ege ve kısmen Balkan bölgelerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bazı bitki adları güncel Türkçe sözlüklerde yer almasa da bölgesel ağız sözlüklerinde bulunmakta ve ATA elyazmasındaki sözcüklerle fonetik açıdan örtüşmektedir.

Ekim 2025 itibarıyla, bu uzun vadeli araştırma 167 kelime-görsel eşleşmesini belgelemiştir. Bu eşleşmeler, bir kelimenin atıfta bulunduğu nesnenin bir çizimiyle (rneğin, adıyla birlikte bir bitki çizimi) aynı sayfada yer aldığı durumlardır. Bugüne kadar yaklaşık 200 tam cümle güncel Türkiye Türkçesine geçirilmemiştir. Bu rakamlar, dahili araştırma notlarını ve kişisel çalışma dosyalarını yansıtılmaktadır; yayımlanmış materyali temsil etmemektedir. Birkaç yıl önce ATA elyazması içeriğinde Eski Türkçe ile eşleştirilmemiş 1.000 kelimeyi aştıktan sonra sistematik kelime sayımı takibi durdurulmuştur. Bundan sonra süreç tam sayfaların okunması biçiminde ilerleyecektir ki bugüne kadar okunmuş çok sayıda tam sayfa mevcuttur.

ATA elyazması içeriğinde olmakla, okuma denemesi yapılan hiçbir tümce okunamaz durumda olmamıştır. Ancak bazı tümcelerde yorumlama seçeneklerinin çokluğu nedeniyle henüz yayımlanmamış okuma örnekleri bulunmaktadır. Bu tümceler, devam eden çalışmalarda güncel dillere çevrilecektir ve tam sayfa içerikleriyle birlikte yayınlanmaya hazır hale getirilecektir.

Bazı sayfalar tamamen okunmuştur ve çalışmalar ilerledikçe bu sayı artacaktır. Ancak önemli bir sorun olarak, bu çalışmaların mevcut durumda yalnızca boş zamanlarımızda sürdürülebildiğini belirtmek gerekir. Süreci hızlandırmanın en etkili yolu, Eski Türkçe uzmanı dil bilimciler arasında farkındalığı artırmaktır.¹

Bu makaleye ve sunduğu araştırmaya ulaşan okuyucular, özellikle Eski Türkçe çalışmaları konusunda uzmanlaşmış tanıdıkları dil bilimcilerle paylaşmaya teşvik edilmektedir. Araştırma süreci aktif olarak devam etmekte olup, daha geniş bir farkındalık ve akademik katılım, özellikle sınırlı kişisel zaman diliminde yürütüldüğü göz önüne alındığında, çalışmanın ilerleyişini önemli ölçüde hızlandıracaktır.

Aşağıda sunulan örneklerin yalnızca dil bilimcilere değil, aynı zamanda konuyla ilgilenen tüm okuyuculara ATA elyazmasının Eski Türkçe içerdiğini ve metnin konu türünü açık biçimde ortaya koyduğunu göstermesi umulmaktadır.

Önemli Notlar, Sözcük Karşılaştırmalarında İzlenen Yöntem ve Bazı Hatırlatmalar

- Aşağıdaki okuma notlarında yer alan “ / ” işareti, iki seçenek arasında “ya o ya bu” anlamı taşımaktadır. Nihai karar, her zaman tümcenin semantik çıktısı incelenerek verilmektedir.
- Burada sunulan orijinal (yaklaşık 600 yıllık) fonetik biçimler, güncel Latin alfabesiyle karşılanırken; olası lehçe ayrımları, sesli harf uyumu seçenekleri ve ATA alfabesinin sınırlı sayıda sesli harf içermesi nedeniyle çeşitli fonetik alternatifler oluşturulmuştur.
- Alfabe transkripsiyonu ve tümce çözümlenmeleri, ATA elyazmasının yaklaşık 240 sayfalık içeriğinin tamamını kapsamamaktadır. Aşağıdaki örnekler, transliterasyon ve transkripsiyon işlemleri tamamlanmış sayfaların tümünü değil; devam eden araştırmaların ve transkripsiyon (türeşkoşum) sürecinin ham verilerinden alınmış küçük bir seçkiyi temsil etmektedir.
- Eski ve yeni fonetik biçimler arasında karşılık kurarken, seçilen sözcüklerin anlam ve ses değeri bakımından tam örtüşmesi veya en azından yakınlık göstermesi temel ilke olarak benimsenmiştir. Bu yöntem, dilbilim alanında yaygın biçimde kullanılan bir yaklaşımdır ve yanlışlıkla anagramlara sapılmasını büyük ölçüde engeller.
- Ayrıca, okunan sözcüklerin tümce içinde anlamsal bir bütün oluşturup oluşturmadığı incelenmiş; aynı sözcüklerin farklı tümceler içinde tekrar edilerek aynı anlamı verip vermediği ve Türkçeyle çok yönlü uyum gösterip göstermediği çapraz sınamalarla test edilmiştir. Bu yöntem, hata payı içinde bile farkında olmadan anagramlara sapılmadığını gösterir ve özellikle bu çalışmayı yürüten araştırmacı açısından güvenilirlik sağlar. Çünkü bu yaklaşım, dilbilimi açısından zorunlu ve nihai yöntemdir.

¹ Öte yandan, aktif ve üretken konumda bulunan Eski Türkçe uzmanı dil bilimcilerin büyük çoğunluğu, akademik çalışmalarında araştırmalara zaman ayırmakta güçlük çekmektedir. Bunun temel nedeni, mevcut yükseköğretim sisteminin bu akademisyenlerden öncelikle sınıf içi ders anlatımı ve öğrenci yetiştirme görevlerini yerine getirmelerini beklemesidir. Bu duruma burada dikkat çekmek, araştırma faaliyetlerinin eğitim süreçlerinin doğal bir parçası olarak görülmesi gerektiğini ve bu faaliyetlere planlı biçimde zaman ayrılmasının önemini vurgulamak açısından yerinde olacaktır. Aynı zamanda bu ifade, gelecekte yapılacak çalışmalar adına bir umut ve çağrı niteliği taşımaktadır.

ATA Elyazması Okuma ve Anlamlandırma Çalışmasından Seçilmiş Görseller ve Açıklamalar

Aşağıda yer alan görsellerin bazıları yalnızca Türkçe veya yalnızca İngilizce açıklamalar içerebilir; bazıları ise her iki dilde sunulmuştur. Görseldeki metin yalnızca tek dilde sunulmuşsa, yapay zekâ tabanlı çeviri araçları kullanılarak içerik yorumlanabilir ya da daha kapsamlı bilgi için web sitemiz ziyaret edilebilir.

Bazı seçili görseller için bu bölümde doğrudan detaylı açıklamalar sunulmuştur. Bu açıklamalar, görsellerin nasıl incelendiği ve hangi özelliklerin analiz edildiği konusunda fikir vermeyi amaçlamaktadır. Ancak açıklama metni içermeyen görsellerde yer alan sözcük ve tümceler için tam dilbilgisel çözümleme veya anlamlandırma bu ek bölümde sunulmamaktadır. Bu tür görseller, önceki araştırma notlarımızın küçük bir bölümünden alınmış ham örnekleri temsil etmektedir.

Eğer aşağıdaki görsellerle ilgili daha fazla ayrıntı ve genişletilmiş açıklamalarla ilgileniyorsanız, web sitemizde bir hesap oluşturarak okumalarımızı, makalelerimizi ve yorumlarımızı düzenli olarak takip edebilirsiniz.²

İşte Okuma Notlarımızdan Derlenen Görseller ve Ön Açıklamalar

GPT-4

Here are the meanings of the listed Turkish words having the conditional first-person singular verb form ending in "-sam/-sem," along with the explanations in English as requested:

- **Sarsam** (Derived from the verb root "sar-" of wrapping or hugging) - "If I were to wrap/hug"
- **Öpsem** - "If I were to kiss"
- **Uyusam** - "If I were to sleep"
- **Örsem / Orsam** (In Turkish, the word "ormak" is cognate with the word "orak" (scythe), and these words are derived from the verb root "or-" meaning to cut/reap with a scythe, with the addition of the suffix -sem/-sam.) - "If I were to reap/cut with a scythe"
- **Çönsem** (The verb "çönmek" means to urinate in some dialects and to crouch in others.) - "If I were to urinate/crouch"
- **Sağinsam** (Derived from the verb meaning to milk or benefit from the produce.) - "If I were to milk/benefit from the produce"
- **Oysam** (Derived from the verb meaning to carve or hollow out.) - "If I were to carve/hollow out"
- **Hastaysam** (çor = sick, barren, infertile) - "If I were sick"

Note: In Old Turkish, the word "çor" was used to mean sick, barren, infertile, among others. Today, in modern Turkish spoken in Turkey, we use the word "hasta" instead of "çor".

² Bakınız: <https://www.turkicresearch.com>

folio 10r

3OİY ÇO ÇUOR 4OİYU DÖİYER ÇİYÇ-ÜS OİYAR
3 AYCA ÇIKAR(Ç2OR?), 4 AYI DÖVER, ÇİYİÇ (tohum)-YÜZ OYAR.

Çiyitin yüzünün oyulması «tahıl-kılıfının yarılması» anlamındadır.

3OİY ÇO ÇUOR 4OİY-ANANU DÖİYER ÇİYÇ-ÜS OİYAR
3 AYCA ÇIKAR, 4 AY ANANI (4 ay diyeni) DÖVER, ÇİYİÇ-YÜZ OYAR.

Burada «4-Ay-ananı» okuması 'Y harfinin üst iç kısmındaki iki nokta' ile ilgilidir.
Burada 'anani' sözcüğü «anne» anlamında değil 'anmak/demek' anlamındadır.

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

çiyt anlamı

Meyve ve sebzelerin çekirdeği, tohumu.

-Samsun

çiy anlamı

1. Kabuklu meyvelerin içi. 2. Fasulyenin içi. 3. Çam kozalağının tohumu.

çiy anlamı

Ceviz, badem içi.

-Denizli

OŞX S Z Ü/U

AŞIK SAZI / AŞIK SÖZÜ

AŞIK/AĞŞIK ~ SAZI / SÖZÜ

Yazarın OŞX SZU / ÖŞX SZÜ biçiminde yazdığı sözcükler fonetik değerce yakınlık esasına göre günümüz Türkçesine AŞK/AŞIK-SAZI/SÖZÜ ~ EŞİK-SAZI veya "âşiksazi" biçimlerinde çevrilebilir. Fakat sözcüğün geçtiği tümce ve sayfa tamamen çözümlendiğinde bunlardan hangisi olduğu daha net söylenebilecektir. Bu sözcük bir bitkinin adı olacaksa muhtemelen "eşik - sazi (otu)" sözcükleri düşünülebilir.

S Ç CU ÇİYÇ OOR/OĞR Ç ER Ç İY Ü ÖZ Ç AIR
SAÇUCU ÇİYT (çiğiti) AĞIR ÇERÇİYİ ÖZ/AZ ÇAIR (çağır)

Divanü Lügati't-Türk

öz anlamı

öz, kendi, nefis; van, ruh, gönül

öz anlamı

yürek ve karnın içindeki nesne

öz anlamı

yağ

öz anlamı

ağaç özü

az anlamı

1. Az. 2. Bir müddet için

Artvin Yusufeli Uşum k

Artvin Yusufeli Uşum k

Artvin Yusufeli Uşum k

Artvin Yusufeli Uşum k

Artvin Yusufeli Uşum k

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

çiyt anlamı

Meyve ve sebzelerin çekirdeği, tohumu.

-Samsun

-Samsun

-Samsun

-Samsun

-Samsun

-Samsun

-Samsun

-Samsun

-Samsun

-Samsun

-Samsun

-Samsun

-Samsun

-Samsun

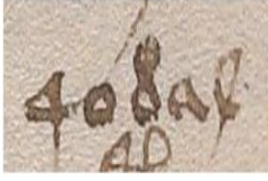
-Samsun

-Samsun

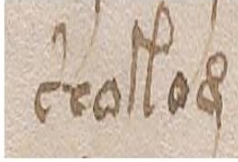
-Samsun

-Samsun

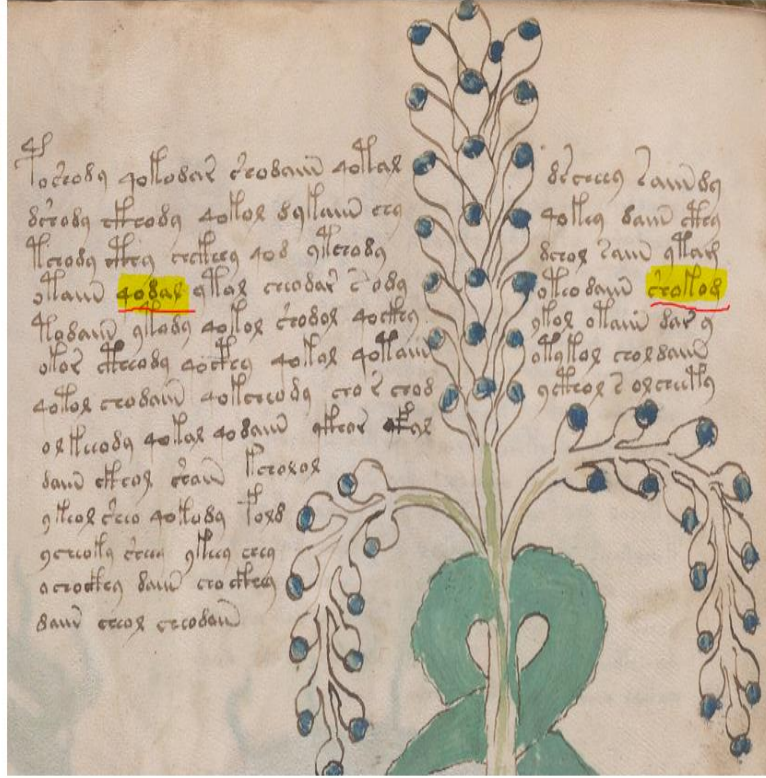
Bu görselde, sol üst köşede yer alan sözcükler "AKŞ SAZI" ya da "AŞK SÖZÜ (aşk-sözcüğü)" biçiminde okunabilir. Bu tür çoklu okuma olasılıklarında nihai karar, tümce çözümlenmeleri ve aynı sözcüğün farklı bağlamlardaki çapraz okumaları tamamlandığında verilecektir. Benzer belirsizlikler aşağıdaki diğer örneklerde de bulunabilir; bu nedenle ayrıca tekrar not düşülmeyecektir.

DOŞAP (*doşab*)

ÇUOTOK (*çotuk*)

Not: Yazarın **DOŞAP** biçiminde yazdığı sözcük Türk dilinin muhtelif ağızlarında DOŞAP ve DOŞAB biçiminde anılmıştır ve günümüzde Azerbaycan coğrafyası ağızlarında işlektir.

Dosap sözcüğü **PEKMEZ** anlamındadır. Üzüm ve incir, hurma gibi meyvelerden yapılır.

Yazar bitki çizimlerinde genellikle bitkilerin fidan, taze fişkın dalları ve meyvelerin yeni çıkmaya başladığı dönemleri ile bitkileri resmetmiştir.

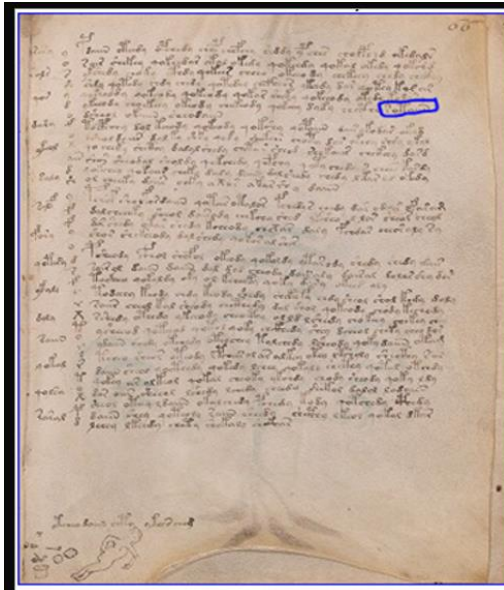
Sözcük 51v sayfasında okundu ve buradaki bitki çizimi henüz yaprakları tam açılmamış olan yaban inciri, hurma veya koruk halindeki taze üzüm dalı olabilir.

Aynı sayfada 4. satırın son sözcüğü olan ve **ÇUOTOK** biçiminde yazılmış sözcüğün günümüzde ses değeri yakını olan ÇOTUK sözcüğü halen işlektir. ÇOTUK TEVEK anlamındadır.

Bu da anlamca; "Asma, kavun, karpuz vb. bitkilerin sürgünü veya taze çıkan dalı", "Üzüm/koruk kütüğü veya taze dalı", "Genç üzüm fidanı", "Yaz kış yeşilliğini koruyan bir çeşit bitki" gibi anlamlara gelmektedir. Bu sebeple "Yaz kış yeşilliğini koruyan bir çeşit bitki" tanımlaması üzüm dışında başka bir bitkinin addir.

Fakat bu bitkinin hangisi olduğu sözlüklerde Latince ismi ile veya eş anlamlı adları ile yazılmadığı gibi henüz görsellerini de bulabilmis değiliz.

Her durumda bitkinin taze çıkan ve yaprakları henüz açılmamış bir bitki veya koruk veya yaban inci türlerinden birisi olduğu düşünülebilir.

RAHİM (*uterus*)

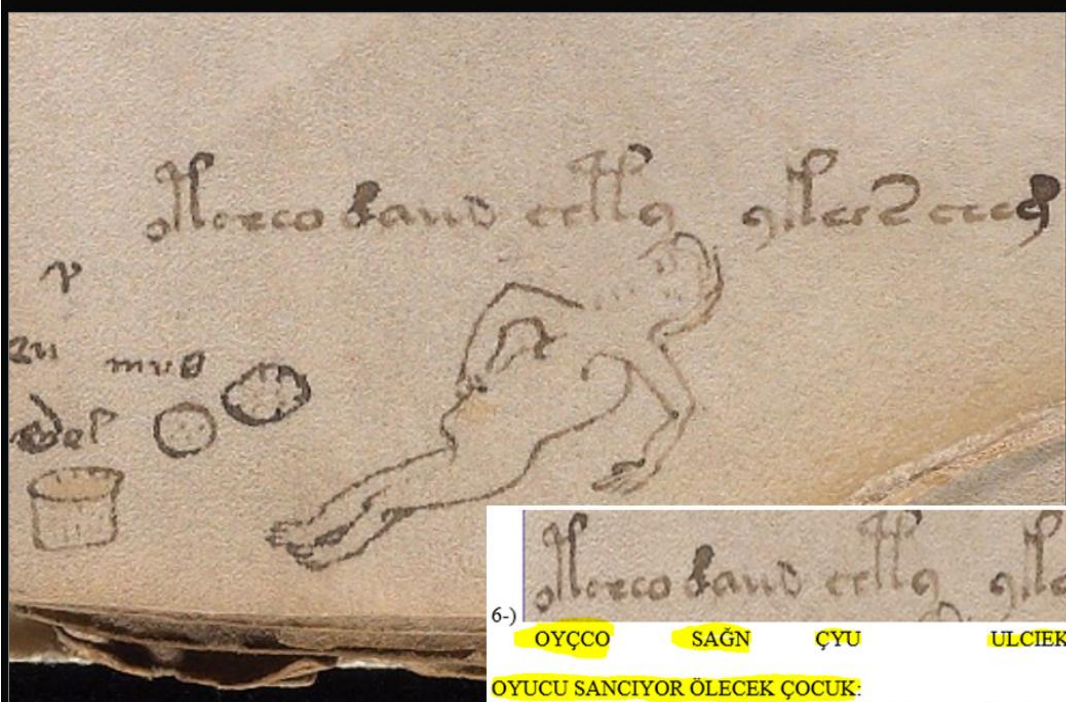
«**RÖYEM / ROYÆM**»

RO Y ÆM /

RÖ İY ÆM

Yazar, "rahim" (*uterus*) sözcüğünü "ROYÆM" şeklinde kaydetmiştir.

6-)

OYÇCO SAĞN ÇYU ÜLCIEK ÇCK

OYUCU SANCİYOR ÖLECEK ÇOCUK:

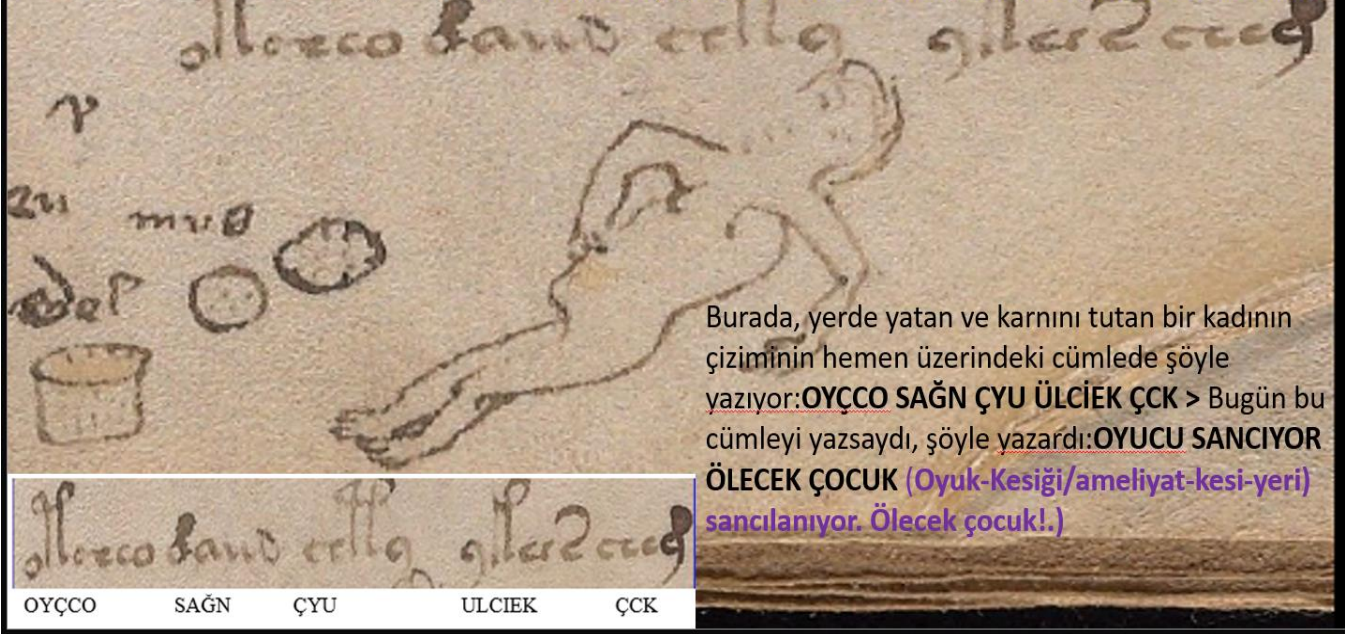
"OYUCU" kelimesinin anlamı ilk anda "batar gibi" veya "oyucu şekilde" anlamında çevrilebilir. Ancak sözcük bir ameliyat kesiği, bir açık yara anlamında kullanılmıştır. Bugün bu kelimenin karşılığı "OYUGU" veya "YARASI" şeklinde çevrilebilir. Kelimenin eki ikinci tekil şahsa işaret ediyor. Böylece "OYUCU" kelimesini; "Yarası" / "oyuk-yeri" / "ameliyat kesiği yeri" şekillerinde anlamlandırabiliriz. "SAĞN ÇYU" olarak yazılmış sözcük bugün bazı Azeri ağzılarda yakın ses değeri ile kullanılmakta olup "SANCİYO" şeklinde söylenmektedir.

Here in the sentence just above the drawing of a woman lying on the floor and holding her belly, it says:

OYÇCO SAĞN ÇYU ÜLCIEK ÇCK

If the author wrote this sentence today, she/he would write:

OYUCU SANCİYOR ÖLECEK ÇOCUK (Her cut/cavity (surgery incision area) is in pain, the child will die.)

Burada, yerde yatan ve karnını tutan bir kadının çiziminin hemen üzerindeki cümlede şöyle yazıyor:**OYÇCO SAĞN ÇYU ÜLCIEK ÇCK** > Bugün bu cümleyi yazsaydı, şöyle yazardı:**OYUCU SANCİYOR ÖLECEK ÇOCUK** (Oyuk-Kesiği/ameliyat-kesi-yeri) sancılanıyor. Ölecek çocuk!.)

OYÇCO SAĞN ÇYU ÜLCIEK ÇCK

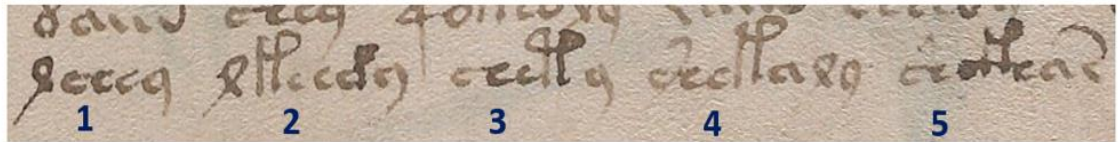
A B O R

AB-I OR > ABOR >

«Abarmış/aşırı-büyümüş olanı or-mak (kesip almak)» *In Ing. **ABORTION***

Not: Türkçede AB' sözcük kökünün anlam içeriklerinden bazıları: Örtme, kapama, yayılma, bir şeyin **abartılı** halde olması, şişmek/genişlemek/aşırı-büyümek (**obez-leş-mek**), dolmak suretiyle örtmek / kapatmak / genişleyip-yayılmak, ileri doğru genişlemek. "**Covering, closing, spreading, something exaggerated / oversized.**" vb

*Not: **B, BI / VBI** biçimindeki okuma, titreşimli çift dudaklı süreksiz ünsüz [β] sesine işaret etmektedir. Bu ses, fonetik sınıflandırmada "voiced bilabial fricative" olarak tanımlanır: "voiced" → sesli (titreşimli), "bilabial" → çift dudaklı, "fricative" → sürtünmeli ünsüz. Güncel Türkiye Türkçesinde doğrudan yer almamakla birlikte, bazı tarihî Türk lehçelerinde, yöresel ağızlarda veya Asya kökenli lehçelerde hâlen işlek biçimde kullanılabilir.*

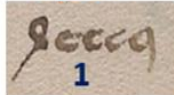
PÇCÜ

PİLGSÜ

ÇCIYU

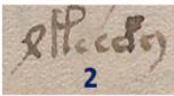
ÇNCİLEXÜ

ÇEKANÇILAR

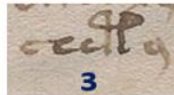
1

Biçici

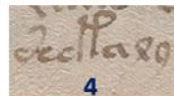
2

BİLGİSİ

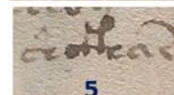
3

ÇOCUĞU

4

GÜNSELİKİ (Bir şeye başlanacak gün, belli bir gün)/GÖN-CILGASI? (derinin ince/cılız yerini) cıngı=cılız (?)

5

ÇEKER / ÇEKİP-ÇIKARIR / ÇEKENDİR (?) (çeker / çekip-çıkırır / alanlar ? / çekenler ?)

Biçici BİLGİSİ ÇOCUĞU GÜNSELİKİ ÇEKER (Cerrahın bilgisi çocuğu doğru zamanda/günde çeker)

5-)

SEİREXÜ

SAİREX

SÖPER

ÇIOUŞOR

SEYREK-Kİ SEYREK SEPER-COŞAR

Coşar kelimesindeki Ç sesi ile başlayan (= ÇIO, ÇİÖ) bileşik hece harfinin üstteki bileşeni |IO| seslendirilir. Burada I sesi yazılış şekli ile biraz kısa ve O sesi de yazılış şekli ile tam daireden biraz silikçe çıkmıştır.

Anlamı: Seyrek-ki seyrek (seyrek olarak / nadiren) Seper-coşar (artma yapar/atak yapar). Bu tıp terimi olarak "bir (bahsedilen) rahatsızlığın "oldukça seyrek olarak atak yaptığını veya bulaştığını" veya "nadiren tekrar görüldüğünü" veya "nadiren sepererek (bulaşarak) yayıldığını" anlatmaktadır. Bana göre bir ihtimal dahi de olsa, bu kelimelerden oluşan deyim "rahatsızlığın kronik olmadığı yani genellikle tekrarlamadığı" anlamında da kullanılmış olabilir.

f-105r Divanü Lügati't-Türk **em** anlamı
em anlamı İlaç, merhem.
kadının dişilik aygıtı

em anlamı **sar** anlamı
(Kıpçak, Oğuz) kadının dişilik aygıtı Zar, yufka deri.

em anlamı **ser** anlamı
Hem (bakınız» **hem**) (I) is. esk. 1. Baş, kafa:

İYÆĞ-ÖGÖĞ-ÖĞ-ÖĞ-ÖX ÖX AĞNSAR/EM-SER/AM-SAR

AYAĞI ÖNÖN (öne doğru/konumlu), **ÖN** (bedenin-önü/kendi/ileri/baş) **EĞİK, ÖX** (kendi) **AĞINSAR** (ağlar/ağrıyla-yakınır)

Ağınmak / ağın etmek fiilinin "sızlanmak, acıdan yakınmak" **hem** anlamı
< Far. hem: **hem**; eş. || hem olmak: yarışmak;

ayağ anlamı **ög** anlamı **ön** anlamı **ön** anlamı **Lat. anterior** Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü
Ayak, Ön. 1. Önce, mukaddem, evvel. 2. İleri, (Anatomi) **Anteriyor.** **oğ** anlamı
Kalabalık olmayan yer.

Bitlis Erkinis *Yusufeli -Artvin Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü
Seyit -Zonguldak
Sarica *Gö
Şehli, Piraz **Divanü Lügati't-Türk**
*Kilis -Gaz **ök** anlamı
orta yaşı bulup büyümüş hayvan

ağ anlamı **ög** anlamı
1. Ay ağılı, hale. 2. Ara, iç: **Ön.**
Erkinis *Yusufeli -Artvin

ağ anlamı **ök** anlamı
1. Ak, beyaz. 2. Başörtüsü, **Koyund** **Tarama Sözlüğü**
*Divriği **ök** anlamı
bakınız» **ög.**

ög anlamı **ök** anlamı
1. Reis, baş, ileri gelen. 2. Ağa, e **Ön.** **ök** anlamı
akıl ve anlayış

ög anlamı **ök** anlamı
< Et **ön: ön** || **og** || **ön** || **öy** || **ögi sıra** || **ögi sora** || **ögice** || **ögide** || **ögiden** || **ögüne: önce** || **Rize** ve **ki** **öksüz; şaşkın**, akılsız

f-105r

Divanü Lügati't-Türk
em anlamı
kadının dişilik aygıtı
em anlamı
(Kıpçak, Oğuz) kadının dişilik aygıtı
em anlamı
Hem (bakınız) hem (I) is. esk. 1. Baş, kafa:

em anlamı
İlaç, merhem.
sar anlamı
Zar, yufka deri.
ser anlamı
(I) is. esk. 1. Baş, kafa:

İYÆĖ-ÖĞÖĞ-ÖĞ-ÖĞ-ÖX ÖX AĞNSAR/EM-SER/AM-SAR
AYAĞİ ÖNÖN (öne doğru/konumlu), **ÖN** (bedenin-önü/kendi/ileri/baş) **EĞİK, ÖX** (kendi) **AĞNSAR** (ağlar/ağrıyla-yakınır)

AĞınmak / ağın etmek fiilinin "sızlanmak, acıdan yakınmak"
hem anlamı
Far. hem: hem; eş. || hem olmak: yarışmak;
Türkiye Türkçesi AĞızları Sözlüğü

ayağ anlamı
Ayak.
Ön.
1. Önce, mukaddem, evvel. 2. İleri, (Anatomi) Anterior
Ön.
Erkinis *Yusufeli Artvin

ağ anlamı
1. Ay ağılı, hale. 2. Ara, iç:
ağ anlamı
1. Ak, beyaz. 2. Başörtüsü,
öğ anlamı
1. Reis, baş, ileri gelen. 2. AĞa, e
öğ anlamı
< ET ön: ön || öğ || ön || öy || öği sıra || öği sora || öğlice || öğidei || öğiden || öğüne: önce ||

Türkiye Türkçesi AĞızları Sözlüğü
Ön.
Erkinis *Yusufeli Artvin
Tarama Sözlüğü
Ök anlamı
bakınız» öğ.

Ök anlamı
Kalabalık olmayan yer,
Seyit Zonguldak,
Sarıca *Gö
Şehli, Piraz
*Kilis - Gaz
Ök anlamı
orta yaşı bulup büyümüş hayvan
Ök anlamı
Kafa dincliği
Ördü
Ök anlamı
kendi
Ök anlamı
akıl ve anlayış
Ön.
Rize ve ki öksüz; şaşkın, akilsiz

Sayfa Başı ilk sözcükler:
İYÆĖ-ÖĞÖĞ-ÖĞ-ÖĞ-ÖX
ÖX AĞNSAR/EM-SER/AM-SAR
Çevirisi: **AYAĞİ ÖNÖN** (öne doğru/konumlu), **ÖN** (bedenin-önü/kendi/ileri/baş) **EYİK, ÖX** (kendi) **AĞNSAR** (ağlar/ağrıyla-yakınır)

.... **ÇÇIYU «DOILGU-DOİYAĞN» ÜYİĞCÜ ZOR-AIZP/EİZP A/E-M ÇGSU İTEĞN ER-ÖSÜ**
.... **ÇOCUĞU «DOĞUMU YAPTIRAN», İÇKİCİ, ZOR-AZAP/EZİP AM-ÇIKISINI İTEN ER ÖZÜ** (kendisi)

Bu tümcenin tamamı bir doğum sahnesi gözlemi bizlere aktarmaktadır. Orada anlamca şunlar yazılmıştır: «Ayağı öne doğru/konumlu, ÖN (iç-kısmı/kendi/baş/ileri) EĞİK, ÖX (kendi) AĞNSAR (ağlar/ağrıyla-yakınır), ÇOCUĞU «DOĞURTAN» İÇKİCİ, ZAR-ZOR EM-ÇIKISINI (am-kesesini (?)/am çıkıntısını) İTEN ER (itekleyen koca) ÖZÜ (kendisi).

zor anlamı
Zor // zar zor: zar zor
Artvin Yusufeli Uşum

zor anlamı
Zorunluluk.

zor anlamı
Sıkıntı, üzüntü.

zor anlamı
İç ağrısı, karın ağrısı,

azap, -bı anlamı
(I) is. (aza:bı) 1. Büyük sıkıntı, eziyet, ezinç:

Bu görselde 105r sayfasının okunmasıyla ilgili ham notlar görülebilir. Burada yazarın şahit olduğu bir doğum sahnesinden bir bölüm anlatılmaktadır. Burada yazar izlediği bir olayı bu tümcelerle anlatırken biz de anlıyoruz ki; "Bebek, ayakları önde ve bedeni bükük konumdadır, anne ağlıyor/debeleniyor ve ona yardım etmekte zorlanan baba da çaresiz ve sarhoş ona yardım etmeye çalışıyor.

Görsellerdeki açıklamalar arasındaki " / " bölme ayrıacı "o veya bu" anlamında olası seçenekleri göstermektedir ve bu seçenekler çoğunlukla sözlüklerde sözcükler karşısında bulunan birden çok anlam karşılığını ifade eder. Bu durumda, görselde çevirisini yaptığımız bu tümceyi birkaç farklı biçimde ve anlamda çevirmek mümkün olabilir. Örneğin son sözcüğün üç ayrı okunuş varyantı ayrı çeviriler yapılmasını sağlamaktadır.³

³ 105r sayfasında sayfa başındaki ilk sözcükler bir bileşik kelime gibi ve bir tuğra işaretini andırır biçimde yazılmıştır. Bu kısımda yazılan ifadeyi transliterasyon biçimiyle Latin harflerine dönüştürecek olursak şu ifadeyi yazabiliriz:

"İYÆĖ-ÖĞÖĞ-ÖĞ-ÖĞ-ÖX ÖX AĞNSAR/(EM-SER/AM-SAR)".

Yazar bu ifadeyi yazarken çok defa ÖĞ/ÖĞ okunan sözcüğü yan yana tekrarlar biçiminde yazmıştır. Öyle ki ATA alfabe ile yan yana yazılan iki adet "OO/ÖÖ" harfleri "OĞ/OĞ" fonetik biçimini yaratmaktadır. ÖĞ sözcüğü anlam içeriğine bakacak olursak bu çeviride kullandığımız bütün anlam açıklamalarının karşılandığı görülecektir. Dahası, bu satırda geçen sözcüklerin anlam içeriklerini, buradaki görsellere de sözlük sayfalarından kopararak yapıştırdık.

Bu ifadenin günümüz diline (ayrı sözcük sırası ile) anlamca çevirisi şöyledir:

"**AYAĞİ ÖNÖN** (öne doğru/öne-konumlu), **ÖN** (bedenin-önü/kendi/ileri/baş) **EYİK, ÖX** (kendi) **AĞNSAR** (ağlar/ağrıyla-yakınır)

Şimdi bu sözcüklerin devamında (aynı satırda) yazılmış olan diğer sözcüklere bakalım:

".... **ÇÇIYU «DOILGU-DOİYAĞN» ÜYİĞCÜ ZOR-AIZP/EİZP A/E-M ÇGSU İTEĞN ER-ÖSÜ**".

Bu kısımda da yazarın yazdığı fonetik biçimi fonetik değer yakınlığına göre seçtiğimiz güncel sözlüklerde bulunabilen sözcüklerle tekrar oluşturalım. İşte bu satırın devamı transkripsiyonumuza göre şöyle olacaktır:

" **ÇOCUĞU «DOĞUMU YAPTIRAN», İÇKİCİ, ZOR-AZAP/EZİP AM-ÇIKISINI İTEN ER ÖZÜ** (kendisi)"

Görüleceği gibi:

Bu tümcenin tamamı bir doğum sahnesi gözlemi bizlere aktarmaktadır. Orada anlamca şunlar yazılmıştır:

«**Ayağı öne doğru/konumlu, ÖN** (iç-kısmı/kendi/baş/ileri) **EĞİK, ÖX** (kendi) **AĞNSAR** (ağlar/ağrıyla-yakınır), **ÇOCUĞU «DOĞURTAN» İÇKİCİ, ZAR-ZOR EM-ÇIKISINI** (am-kesesini (?)/am çıkıntısını) **İTEN ER** (itekleyen koca) **ÖZÜ** (kendisi). (105r sayfası ilk satırdaki bu ifade burada son bulmamakta ve bir alt satıra devam etmektedir.)

SAPSAZ

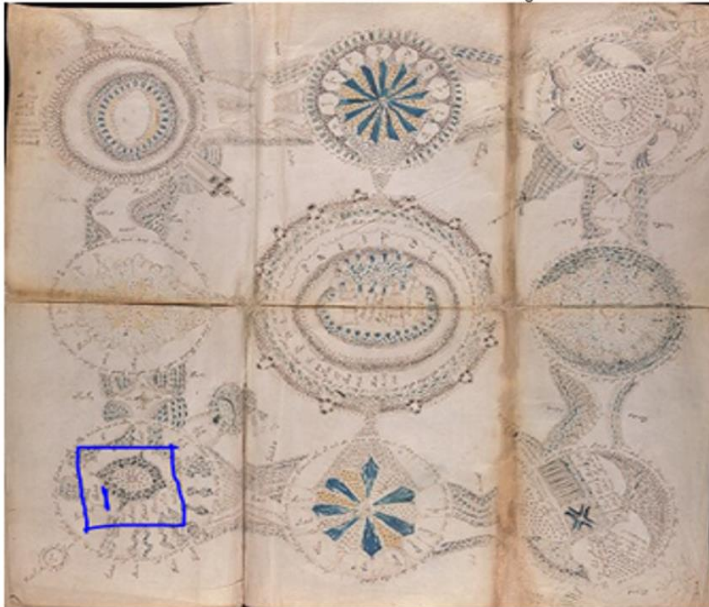

Görsel 36 / Harita Sayfası, SAPSAZ kelimesi. VM-Folio 85y- 86r (Map-Foldout)¹⁴⁴
Yale University Beinecke Rare Book & Manuscript Library.

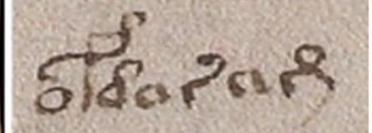
“SAPSAZ” kelimesi bir bileşik kelimedir. “SAP” ve “SAZ” kelimelerinin bileşiminden oluşan bu sözcük “SAZLIK ALAN” anlamında kullanılmıştır.

“Sapların ve sazların olduğu yer” veya “sazlık alan” manasındaki bu kelimenin bir harita sayfasında görülmüş olması bir çizim/kelime eşleşmesi örneği olarak kabul edilebilir.

Bu sözcük ATA el-yazması harita sayfasında okunan sözcüklerdendir.

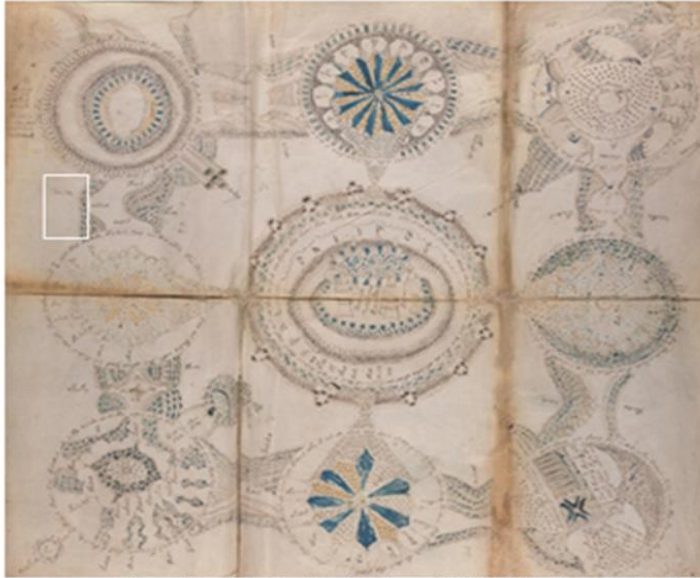
OIKSEREK

Görsel 37 / Harita Sayfası, OIKSEREK (OK-SERЕК) kelimesi. VM-Folio 85y- 86r (Map-Foldout)¹⁴⁵
Yale University Beinecke Rare Book & Manuscript Library.

OIKSEREK olarak yazılmış bu sözcük bugün baştaki ikinci sesli harfin düşmesi ile OKSEREK olarak söylenebilir.

SERЕК kelimesi Eski Türkçede MEYDAN¹⁴⁶ anlamına gelmektedir. OKSEREK kelimesini ise OKMEYDANI olarak çevirebiliriz. Bu İstanbul’da (o zamanki Konstantinapol’de) bir meydana Türkler tarafından verilen isimdir.

Görselno:34, Harita Sayfası, ZOMSU kelimesi. VM-Folio 85v- 86r (Map-Foldout)⁴²
Yale University Beinecke Rare Book & Manuscript Library.

Görsel 34’de sağ bölümde bu kelimenin sağ kısmında yukarıdan aşağı doğru (dikey bir formda) mavi renkte dalgalar halinde çizgiler ile şelale benzeri bir çizim de yapılmıştır.

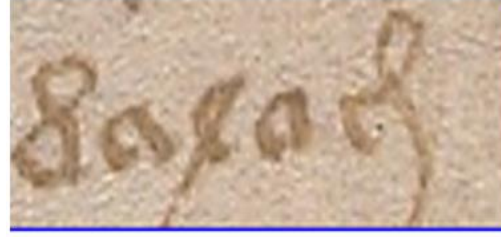
“Zom” kelimesinin muhtelif anlamları vardır. Kelimenin sütun ve balya gibi anlamlarda kullanımı vardır. Bu kelimeyi “sütun şeklinde akan su” olarak çevirebiliriz.

Görsel no:33, Harita Sayfası, OIKARSU (AIKARSU). VM-Folio 85v- 86r (Map-Foldout)⁴¹
Yale University Beinecke Rare Book & Manuscript Library.

(UZAK)

SAPAK

40cc9

DOCCU/DOGU (Doğu)

Görsel no:32, Harita Sayfası, DOGU kelimesi. VM-Folio 85v - 86r (Map-Foldout)¹⁴⁰
Yale University Beinecke Rare Book & Manuscript Library.

“DOCCU” yazılış şeklini (DO=Doğu, CCU=Ucu) “DOĞU-UCU” olarak okumaktayız. Ancak alfabe transkripsiyonumuza esasen bu sözcük doğrudan doğruya “DOGU” olarak da okunmaktadır. Özetle 600 sene önce “DOGU” yazılıp okunan sözcük bugün “DOĞU” olarak yazılıp okunmaktadır. Neredeyse “Ses değerinde hiçbir değişiklik olmamıştır,” denilebilir.

Parşömenin bu kelimenin yazıldığı bölümünde bir güneş çizimi yapılmış olması da dikkat çekici bir eşleşmedir.

Sayfa 85r 86v (Harita Sayfası)

PAÇNAXK /

PEÇNEXK =

PEÇENEK

Note: In dictionaries, the name **Pecheneg** is defined as "a Turkish tribe that lived in Turkestan, Southeastern Europe, and the Balkans between the 8th and 11th centuries," and this finding on the ATA map page is tangible evidence that the Pechenegs still existed in the 15th century.

Peçenek adı, genel olarak "VIII–XI. yüzyıllar arasında Türkistan coğrafyası, Güneydoğu Avrupa ve Balkanlarda yaşamış olan bir Türk kavmi" biçiminde tanımlanır. ATA elyazmasının harita sayfasında yer alan bu bulgu, Peçeneklerin XV. yüzyılda hâlen var olduklarına dair elle tutulur ve somut bir kanıt niteliğindedir. Bazı tarihçilerin açıklamalarına dayanarak Peçeneklerin XI. yüzyılda ortadan kayboldukları yönündeki çıkarım, yaygın bir genelleme fikridir; ancak bu görüş, birçok tarihi kayıtle örtüşmemekte ve çelişmektedir. Örneğin, Fatih Sultan Mehmed döneminde İstanbul'da ve hemen öncesinde Doğu Roma Konstantinopolis (bugünkü İstanbul) şehrinde Peçenek varlığından söz eden çok sayıda kaynak mevcuttur.

SAFSU

sarap ne demek? - 1 sözlük, 1 sonuç

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

sarap anlamı

Üstü kapalı suyolu.

We read this word (ZORAP) in page 77r.

The phonetic value of the word, which was written as ZORAP 600 years ago, is the word SARAP, which lives in Anatolian dialects today.

Z/S and O/A sound transformations consist of a dialect difference that is very common in Turkish-speaking geography. There has been a situation where the word written here matches with the drawing made in page 77r. Meaning of the word SARAP is "üstü kapalı suyolu" in Turkish ("covered waterway", "covered watercourse")

SOYCSU > soğuk su

NOT: Yazarın 240 sayfa boyunca zaman zaman kısaltma biçimde yazı yazdığını not etmiştik. Burada da yazarın SÇAK- yerine SÇ- kısaltması kullandığı görülmektedir.

SÇSU
SÇAK-SU

SÇSU (SİCAKSU / HOTWATER, > "hot water" and "thermal water")
SOYCSU (cold water)

We read this word (SOYCSU) on page 77r.

Folio 72v

ÖGEYÜ
ÖGEY-Ü
ÜVEY-i

ögey ne demek? - 1 sözlük, 4 sonuç.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

ögey anlamı

Üvey.

Kars

ögey anlamı

< ET ög+ey: Üvey.

ögey anlamı

< ET ögey: üvey

ögey anlamı

Üvey. Et. ög+ey

NOT: Baştan ikinci ve üçüncü harf gibi görünen iki adet C harfinin yan yana CC biçiminde kullanılmış olması G sesi karşılığı olan bir harftir. Bunun bazı istisnaları okumalarda kaydedilmiştir. Örneğin; Yazar sayı ifadesi sözcüklerin sonunda -INCI / -İNCİ sözcük ekini yazmak istediğinde daima «-cc» yazım biçimini kullanır. Bu sebeple transkripsiyon çözümlenelerde yan yana gelen CC harflerinin hem CC hem G karşılığı mevcuttur. Sözcük sonundaki eski U/Ü eki günümüz dilinde genelde /İ biçimine dönüşmüştür.

Folio 72v

cice ne demek? - 1 sözlük, 3 sonuç.

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

cice anlamı

1. Abla. 2. Büyük anne. 3. Hala. 4. Teyze. 5. Görümce.

cice anlamı

Yenge, amca karısı

Erzurum

cice anlamı

Abla

Edirne

çiçe ne demek?

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

çiçe anlamı

Abla.

-Bursa

çiçe anlamı

Hala.

-Bursa
*Ereğli -Konya
-Adana

çiçe anlamı

Teyze.

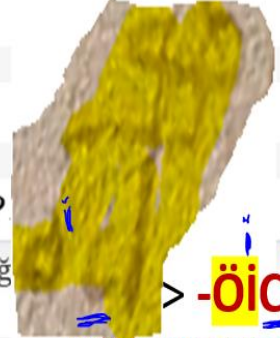
Uluşiran *Şiran -Gümüşhane

çiçe anlamı

1. bakınız» cice-1. 2. bakınız» cice-4. 3. bakınız» cice-3.

ç cöiciyü /
ç cöciyü
ÇICE-CİĞİ

(çiçeciği =
teyzeciği/halacıği)

-öiciy

NOT: Baştan üçüncü harf O/Ö harfi üzerine kısa çizilmiş bir I/i harfi getirilerek ÖI / OI hece harfi yaratılmıştır. Sondan ikinci (uzun boylu) harf de hece harfidir ve İY / İY okunur.

Folio 72v

Kişi Adları Sözlüğü

Kuğu anlamı Köken: T.

Cinsiyet: Kız

Yabani ve evcil türleri bulunan, çok uzun ve kıvrık boyunlu, geniş kanatlı ve geniş gagalı bir su kuşu.

Türkçe - İngilizce

kuğu anlamı

isim

1) swan

kiw ne demek? - 1 :

Divanü Lügati't-Türk

kiw anlamı

devlet, kut, baht

kiw anlamı

kut, saadet

Yazarın "**OYCOIKIU**" biçiminde yazdığı sözcük bir bileşik sözcüktür. Bu sözcüğün kökü durumundaki sözcük OYCO biçiminde yazılmış olan "**AYCA**" sözcüğüdür ve sözlüklerde bunun kişi (kız) ismi olduğu yazılmıştır ve anlamı "ay gibi güzel, ışıklı, parlak" demektir. "**OYCO-ıkiU**" biçiminde yazılmış bu bileşik ismin ikinci bileşeni olan ve IKIU fonetik-biçiminde yazılmış olan sözcük fonetik değerce "**KUT**" (kut/kutlu) anlamına gelen "**KUW**" sözcüğüne ve aynı zamanda bir kuş adı olan KUĞU (kuğu) sözcüğüne yakındır. --/-- The word written by the author as "**OYCOIKIU**" is a compound word. The root of this word is "**AYCA**," written as "**OYCO**," and dictionaries record this as a person (girl) name, meaning "beautiful, luminous, and bright like the moon." The second component of this compound noun, written as "**OYCO-ıkiU**," and written in the phonetic form IKIU, is phonetically similar to "**KUW**," meaning "**KUT**" (sacred/blessed), and also to the word KUĞU (swan), the name of a bird.

ayca ne demek?

Kişi Adları Sözlüğü

Ayca anlamı Köken: T.

Cinsiyet: Kız

Ay gibi güzel, ışıklı, parlak.

O Y COIKIU

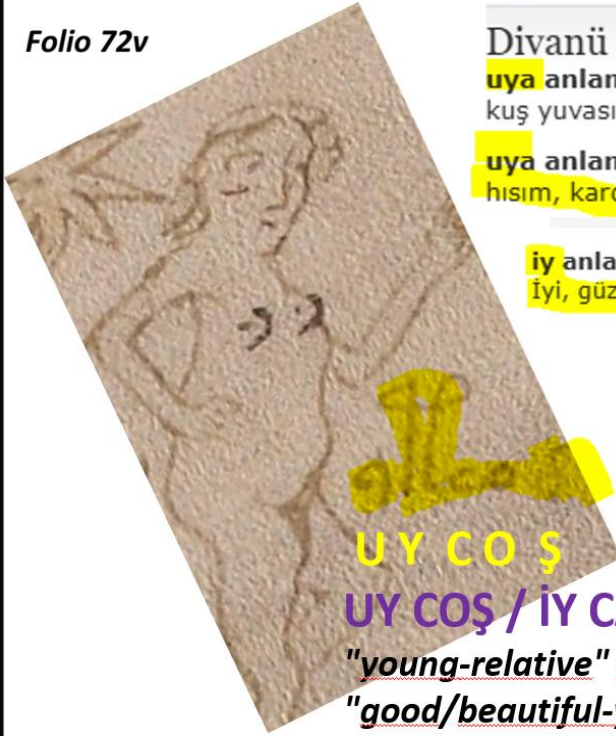
AYCA kuğu /

AYCA kiw-u

(Ayca kuğu

/Ayca kut-u)

Folio 72v

Divanü Lügati't-Türk

uya anlamı
kuş yuvası

uya anlamı
hısım, kardeş

iy anlamı
İyi, güzel (bakınız» eylik, iyi)

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

coş anlamı
Genç.

caş ne demek? - 1 sözlük, 2 sonuç.

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü
caş anlamı
Genç, delikanlı.

*Sivrihisar -Eskişehir
Kadıçiftliği -İstanbul
Çilehane *Reşadiye -Tokat
Karaçay aşireti, Başhöyük *Kadınhanı -Konya

UY COŞ
UY COŞ / İY CAŞ
"young-relative" or
"good/beautiful-young".

The word (UY CAŞ), which the author wrote as UYCOŞ, is a name meaning "young-relative" or "good/beautiful-young". The root word "UY" can be the shortened form of the word UYA, which means sibling or relative. Or the word written as UY can be the phonetic form of the word İY, which means good/beautiful.

Not: Yazarın bu sözcüğü UIYCOS biçiminde yazdığını görüyoruz. Aradan geçen yaklaşık 600 yıl içinde, ses uyumu kurallarına göre yan yana gelen iki sesli harften (burada UI harfleri) çoğunlukla ikinci-seslinin düştüğünü biliyoruz. Bu nedenle UIYCOS değil, doğrudan UYCOS biçiminde okunabilir. Benzer fonetik olgular ATA elyazmasının güncel dilimizle kıyaslanmasında da yaygın biçimde görülür. Bu sebeple (ve belki de yazar da zamanında öyle okuduğu için), İY/İY biçiminde okunan harfi alfabe transkripsiyonunda Y fonetik-biçimi karşılığı olarak da gösterdik. Dolayısıyla burada UYCOS / ÜYCÖŞ yazılıdır denilebilir. Günümüz sözcük varlığında bu ifadenin fonetik değerce yakın biçimi UY ya da İY olacaktır. Burada, yazarın, "hısım, kardeş" anlamındaki UYA sözcüğünü UY biçiminde seslendirdiğini ya da kısalttığını varsayabiliriz.

Folio 72v

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

coş anlamı
Genç.

caş ne demek? - 1 sözlük, 2 sonuç.

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

caş anlamı
Genç, delikanlı.

*Sivrihisar -Eskişehir
Kadıçiftliği -İstanbul
Çilehane *Reşadiye -Tokat
Karaçay aşireti, Başhöyük *Kadınhanı -Konya

Divanü Lügati't-Türk

ay anlamı
yılın on ikide biri olan zaman; gökteki ay, kamer

ay anlamı
buyruğu tanınamayı bildiren bir söz

ay anlamı
hitap edati

ay anlamı
turuncu renkte ipek kumaş

ay anlamı
beylerin hizmetçisi, kölesi; bunların adı yazılı defter

Kişi Adları Sözlüğü

Ay anlamı Köken: T.

Cinsiyet: Erkek

1. Yer yuvarlığının uydusu olan gök cismi, kamer. 2. Yılın on iki bölümünden her biri. 3. Güzel, parlak, nurlu.

Cinsiyet: Kız

1. Yer yuvarlığının uydusu olan gök cismi, kamer. 2. Yılın on iki bölümünden her biri. 3. Güzel, parlak, nurlu.

OY COŞ
AY COŞ
(beautiful/bright-
young

The word (AY CAŞ), which the author wrote as OYCOŞ, is a female name that can mean "beautiful young", "bright-young" or "beautiful servant". The root word "AY" can be seen in the dictionary of personal names and means "beautiful, bright, luminous, moon". The second ending of the word is the word that is pronounced as COŞ and in some dialects as ÇAŞ, meaning young.

Yazar, yaklaşık 240 sayfalık eser boyunca, bugün AY biçiminde yazdığımız sözcüğü daima OY biçiminde yazmaktadır.

Folio 72v

ağ anlamı
< ET ak: ak; beyaz; temiz.

ağ anlamı
< ET ag. bakınız» ayrıca tor

ağ anlamı
(< ET âk) ak

Kişi Adları Sözlüğü

Naz anlamı Köken: Far.

Cinsiyet: Kız

Kendini beğendirmek için yapılan davranış, cilve.

Türkçe - İngilizce

naz anlamı

isim

- 1) affectation
- 2) coyness
- 3) coquetry
- 4) coquettishness

Tarama Sözlüğü

ağ (I), (ak) anlamı

1. Ak, berrak. 2. Temiz, halis, değerli.

Tarama Sözlüğü

ak anlamı

bakınız» **ağ(I)**.

Türkçe - İngilizce

ak anlamı

isim

1) white

sıfat

1) white

2) hoar

3) clean

ön ek

1) leuco-

2) leuko-

The name, which the author wrote as a compound name in the form of **AĞNOS**, is a female name formed by combining the words **AĞ** (white) and **NAS** (naz / coquetry) in Turkish. The English meaning of this name can be explained as "white coquetry". Here, it is seen that the author wrote the word in the form of **NOS** in modern Turkish as **NAZ**.

Folio 72v

Türkçe - İngilizce

saf anlamı

sıfat

- 1) pure
- 2) naive
- 3) distilled
- 4) pristine
- 5) gullible
- 6) fine
- 7) raw
- 8) innocent
- 9) refined
- 10) sterling
- 11) absolute
- 12) simple
- 13) clean
- 14) mere
- 15) clear
- 16) unadulterated
- 17) elemental
- 18) credulous

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

saf anlamı

Saf, temiz

Doğu Trakya

o anlamı

< ET ol: o (3. t.ş. zamiri); kocam; beğim; efendim || oa: ona || u || o hal: bakınız» hal || onda: < o anda || öyünü < o günü

o anlamı

Sessiz, تنها

Ordu

The two words that the author wrote as a compound word in the form of "OSAF" are still written today as two words with the same phonetic value, but without being joined, as "O SAF" (she is pure/native). So, it is seen that the author used this name to mean a pure and clean girl, along with the girl figure he drew on page 72v.

Folio 72v

the gossipmonger

OL GOPU
OL GOV-U
(O Dedikoducu /
the gossipmonger)

ol ne demek? - 4 sözlük

Divanü Lügati't-Türk

ol anlamı
o, -dır, -dir, -dur, -dür

govu ne demek? - 1 sözlük, 1 sonuç.

Türkiye Türkçesi Ağzaları Sözlüğü

govu anlamı
Dedikodu, birini arkasından çekiştirme
Çığrı *Dinar -Afyon

gov ne demek? - 1 sözlük, 1 sonuç.

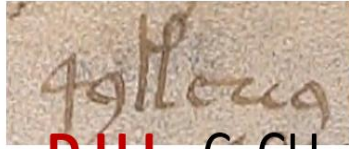
Türkiye Türkçesi Ağzaları Sözlüğü

gov anlamı
Dedikodu, birini arkasından çekiştirme.

Başpınar *Tefenni -Burdur
Darveren, Oğuz *Acapayam, Çöplü *Çivril, Bağlılı *Şarkıkaraağaç, Uluğbey *Senirkent -Isparta
*Bozdoğan -Aydın
-Balıkesir
Tokat, Bozan -Eskişehir
*Gerede -Bolu
Peşman *Daday -Kastamonu
*Kuruşunlu -Çankırı
*Merzifon ve çevresi -Amasya
*Artova -Tokat
-Erzincan
Havsu *Kelkit -Gümüşhane
*Gürün -Sivas
Bahçeli *Bor -Niğde
*Ermemek -Konya

In the compound word written by the author as **OLGOPU/OLGOPU**, the word **OL** is shown in the historical Divanü Lügati't-Türk dictionary as "o" (the word indicating the third person singular, such as she/he in English) and the word-suffix "**-dır, -dir, -dur, -dür**" in Turkish. The word that is phonetically close to the word written by the author as **GOPU** is the word **GOVU**. The root of this word is **GOV-** and the word-suffix is the word **-U**. This word means "gossipmonger". In other words, the word **OLGOPU/OLGIFU** means "She is the Gossipmonger" / "the gossipmonger".

Not: Karadeniz ağzlarında "dedikoducu" anlamında kullanılan **GOVU** ve **GOV** biçimleri (örneğin **govu-su**, **gov-su**, **gov-sup**), İngilizce "gossip" sözcüğüyle hem anlam hem de fonetik düzeyde dikkat çekici bir örtüşme göstermektedir. Bu benzerlik, bu makale içeriğinde bir köken ilişkisi kurulmaksızın, yalnızca ses yapısı ve anlam alanı bakımından değerlendirildiğinde dilbilimsel açıdan anlamlı bir paralellik olarak not edilmiştir. Bu tür örtüşmeler, tarihsel etkileşim veya ortak köken iddiası taşımaksızın, karşılaştırmalı dilbilim açısından göz önünde bulundurulabilir.

DUL ÇU > **DUL-ÇU** (çocuğu) > **widow's child**

Translate

Text Images Documents Websites

Detect language English Turkish Spanish

Turkish English

dul çocuğu

dul çocu

dul çcu

DUL

çocu

çocuğu

çcu

widow's child

widow's child

widow's child

WIDOW

child

child

child

çocû ne demek? - 1 sözlük, 1 sonuç.

Türkiye Türkçesi Ağzaları Sözlüğü

çocû anlamı

Çocuğu

Edime

Türkçe - İngilizce

çocuk anlamı

isim

- 1) child
- 2) kid
- 3) infant
- 4) juvenile
- 5) baby
- 6) son
- 7) youngster
- 8) brat
- 9) seed

Türkçe - İngilizce

dul anlamı

isim

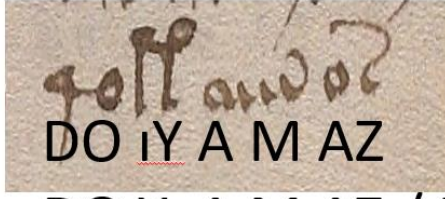
- 1) widow
 - 2) widower
- sıfat**
- 1) widowed

See the dictionary > DUL > widow > <https://sozce.com/nedir/102126-dul>

ÇCU > **çocû** > çocuğu > <https://sozce.com/nedir/78028-cocu>

Çocuk > **çocu** > <https://sozce.com/nedir/78044-cocuk>

<https://translate.google.com/?sl=tr&tl=en&text=dul%20C3%A7ocu%C4%9Fu%0A%20C3%A7ocu%0A%20C3%A7cu%0A%0A%0A%0A%0A%0A&op=translate>

DOYAMAZ / DOYAMOZ

Detect language English Azerbaijani **Turkish** ▾

↔ Azerbaijani Turkish **English**

DOYAMAZ

×

CAN'T GET ENOUGH

Detect language English **Azerbaijani** Turkish ▾

↔ Azerbaijani Turkish **English** ▾

DOYAMAZ

×

~~CAN'T GET SATISFIED~~

Not: Burada yazarın DOIYAMAZ / DOYAMAZ biçiminde yazdığı sözcüğün sondan ikinci harfi, yazım biçimi açısından A veya O harfi gibi algılanabilir. Eğer bu harfi O olarak kabul edersek, sözcük DOYAMOZ biçimini alır; ancak fonetik değer bakımından en yakın ve anlamlı güncel karşılık yine DOYAMAZ olacaktır. Bu nedenle söz konusu varyant, yapılacak transkripsiyon ve çeviri üzerinde belirleyici bir etki yaratmaz. El yazması metinlerde, özenle yazılmış bölümlerde dahi bazı harflerin biçimi ve yorumlanması, yazı sürecindeki el hareketlerinden kaynaklanan mekanik bozukluklar nedeniyle farklılık gösterebilir.

çizincilik ne demek? - 1 sözlük, 1 sonuç.

BSTS / Yöntembilim Terimleri Sözlüğü
çizincilik anlamı *İng.* cartography *Osm.* haritacılık
Yersel alanların ölçüm ve çizilenmesiyle buna ilişkin işlem ve yordamları konu alan bilgi dalı.

çizinölçüm ne demek? - 1 sözlük, 1 sonuç.

BSTS / Yöntembilim Terimleri Sözlüğü
çizinölçüm anlamı
bakınız» çizincilik.

çizin ne demek? - 2 sözlük, 2 sonuç.

BSTS / Yöntembilim Terimleri Sözlüğü
çizin anlamı *İng.* map, card *Osm.* harita
Gözlem ya da verileri alansal ve yersel dağılımıyla gösteren çizim.

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü
çizin anlamı
Omuz.
*Tarsus -İçel

Ç Z an Cı /
Ç Z I Cı > ÇIZANCI (çizenci/çizinci) / ÇIZICI (çizici)

Detect language English Azerbaijani **Turkish** ▾ ↔ Azerbaijani Turkish **English** ▾

Bu sözcüğün-kökü: çiz- / çiz-

İlk sözcük ekleri -an/-en-. Bakınız: ÇİZEN

Bu sözcüğün ikinci (sondaki) sözcük-eki: & -cı/-ci meslek ve iş-adi bildiren ektr.

ÇİZ-
ÇİZEN-
ÇİZENCI
ÇİZAN
ÇİZANCI
çizanci, çizici
ÇIZICI

The root of this word: draw- / draw-

Initial word suffixes -an/-en-. See: ILLUSTRATOR

The second (last) word-suffix of this word: & -cı/-ci is the suffix indicating profession and job-name.

DRAW-
DRAWER-
ILLUSTRATOR
DRAWERS
ILLUSTRATOR
illustrator, illustrator
Scribe

Ç Z an Cı /
Ç Z I Cı >

Not: Sondan ikinci harf, nokta benzeri bir biçimde yazılmış olup AN / EN olarak okunan bir tamga işaretidir. Bunun kısa çizilmiş bir "ı" harfi olarak yorumlanması da mümkündür. Bu durumda sözcük ÇZICI (çizici = çizme işlemi yapan kişi) biçiminde okunmalıydı. Ancak yazar, harfler arasında tek başına bir "ı" harfi kullandığında bunu genellikle hafif eğimli ve diğer harflerle aynı ya da daha yakın boyutta yazmaktadır. Bu nedenle burada görülen nokta benzeri işaretin AN / EN fonetiğini temsil ettiği kabul edilmiştir.

Bilinmelidir ki ATA elyazması, 240 sayfa boyunca aynı ATA-harflere tutarlı biçimde aynı ses değerleri tayin edilerek okunmaktadır. Yani aynı yazı imgesi her defasında aynı fonetik yapıyı üretmektedir. *AN* veya *EN* gibi sesli harf varyasyonları, genellikle ses uyumu kuralları doğrultusunda güncel dile çevrildiğinden, bu farklar alfabe transkripsiyonlarında yer almaktadır.

Bu örnekteki *AN / EN* fonetik farkına benzer olgular, esasen günümüz Türk yazı dillerinde kullanılan sekiz veya daha fazla sesli harfin, eski yazım sistemlerinde dört gibi daha az sayıda sesli harfle temsil edilmek zorunda kalmasından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla transkripsiyon sürecinde bu tür eklemeler doğal karşılanmalıdır. Bu durum, eski Türkçe yazmaları transkribe eden araştırmacılar tarafından iyi bilinmekte ve tarihsel örneklerle belgelenmiş bir olgudur. Nitekim kuralsız yazım dönemlerinde kullanılan çeşitli alfabelerde benzer örnekler yaygın biçimde kaydedilmiştir.

Yukarıdaki görselde yer alan *ÇZANCI* (çızancı = çizen kişi) sözcüğüne dikkatlice bakıldığında, sözcük sonundaki harfin Latin “C” harfinin üst ucuna Latin “ı/i” harfi eklenerek oluşturulmuş bileşik bir harf olduğu görülmektedir. Aynı biçim ve fonetik değerle yazılmış bir diğer örnek *OTACI* sözcüğüdür; bu sözcükteki benzer yapı daha önce gözlemlenmiş ve kayda geçirilmiştir. Bu bulgu, bu sözcük için birincil doğrulama örtüşmesi olarak not edilmiştir.

Şu ana kadar 240 sayfanın yaklaşık %10–11’lik kısmı detaylı biçimde incelenebilmiştir. Diğer sayfalar ise rastgele seçilmiş örnekler üzerinden çapraz okuma yöntemiyle değerlendirilmiştir. Bu nedenle, ilerleyen çalışmalarda aynı harfi içeren başka sözcüklerin de tespit edilmesi olasıdır.

Okuma çalışmalarına katılmayı düşünen dilbilimcilere ilk tavsiyemiz, öncelikle makalelerimizdeki açıklamaları dikkatle irdelemeleridir. İkinci tavsiyemiz ise, okuyacakları sözcükleri büyüterek incelemeleridir. Zira sayfa ve yazı boyutları göz önüne alındığında, yazarın metni büyüteç veya mercek yardımıyla yazdığı düşünülmektedir.

Bu varsayımı ilk dile getiren araştırmacılar bizler değiliz. Dünya genelinde pek çok akademisyen, çeşitli bulgular ve bağlamsal ipuçları doğrultusunda yazarın optik büyüteç kullanmış olabileceğini daha önce ihtimal olarak ileri sürmüştür.

Biz ise okuma sürecinde, “teleskop” anlamına karşılık gelen Türkçe *AYGU* (aygıt) ve *AYGÖZEK* (ay-gözleme aleti) sözcüklerini aynı tümce içinde tespit ettik.

Ay-Göz-ek birleşik isimdir. Kökü *AY-* sözcüğüdür; ikinci bileşeni olan *GÖZEK* ise Türkçe sözlüklerde “dürbün” anlamıyla yer almaktadır. Dolayısıyla bu birleşik sözcük, “ay gözlemlemeye yarayan büyütücü mercekli aygıt” biçiminde çevrilmelidir. Okuma çalışmalarında elde edilmiş olan bu bulgu ATA elyazması yazarının bazı mercekli sistemler kullandığını göstermektedir.

Günümüzde teleskobun icadı, yaygın akademik kaynaklara göre 1608 yılında Hollandalı Hans Lippershey’e atfedilmektedir. Oysa ATA elyazması, radyokarbon tarihlleme yöntemine göre yaklaşık 1438 yılına tarihlenmektedir.⁴ Bu da bilinen teleskop icadından yaklaşık 170 yıl öncesine denk gelmektedir. Dolayısıyla, ATA elyazması yazarının “ay gözlemlemeye yarayan bir aygıt”tan söz etmiş olması, teleskobu tanıdığını ve muhtemelen kullandığını göstermektedir.

Devam eden iki görselde hem *AYGIT* hem de *AYGÖZEK* sözcüklerini, aynı tümce içinde birlikte görebilirsiniz.

⁴ Bakınız:

1. **University of Arizona** – Radyokarbon tarihlleme yöntemiyle yapılan analizde, Greg Hodgins liderliğindeki fizik bölümü araştırma ekibi, Voynich El Yazması’nın parşömen sayfalarının 15. yüzyılın başlarına tarihlendiğini tespit etmiştir. Bu bulgu, el yazmasının daha önce düşünüldüğünden yaklaşık bir yüzyıl daha eski olduğunu göstermektedir. [UA Experts Determine Age of Book Nobody Can Read](#)
2. **ORF TV Belgeseli** – Radyokarbon tarihllemenin University of Arizona’da yapıldığına dair bilgi aktarılmıştır.
3. **The Voynich Manuscript**, Edited by Raymond Clemens, Introduction by Deborah Harkness – Beinecke Rare Book & Manuscript Library in association with Yale University Press, New Haven and London. ISBN: 978-0-300-21723-0 (Hardcover, 2016) – [yalebooks.com](#)

gözek ne demek? - 1 sözlük, 3 sonuç.

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

gözek anlamı

Suyun çıktığı yer, kaynak.

-Kırşehir

gözek anlamı

Dürbün.

*Mudanya -Bursa

aygı anlamı

Eşya.

*Kuşadası -İzmir

aygıt anlamı

Araç, gereç, avadanlığın tümü.

Dereçine *Sultandağı Afyon

*Gediz Kütahya

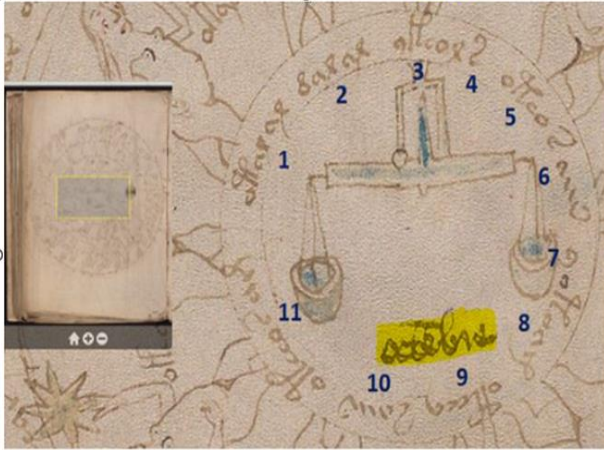
aygıt anlamı

Alet

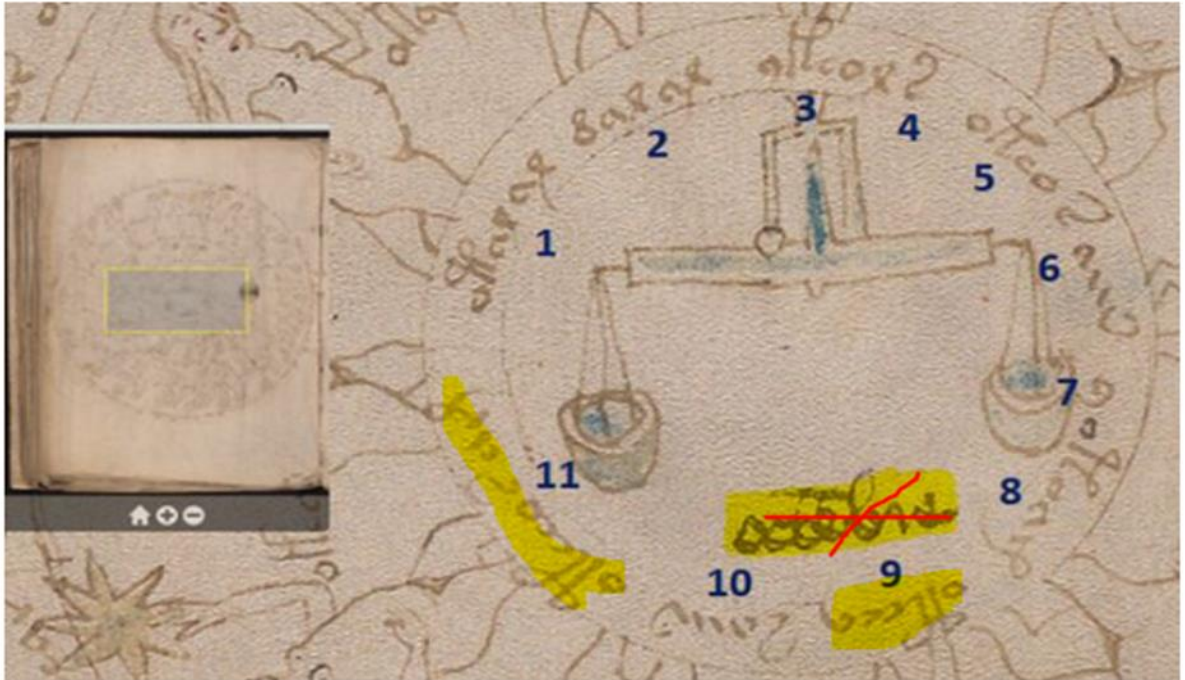
Kütahya ve yöresi

aygut anlamı

1. bakınız» **aygıt**(II)-

1. OYAPAP
2. SAPAP
3. ÜLCÖP
4. İKİ/EKİ (sayı ile 2)
5. ÖYCÖ
6. ZAĞN
7. DOKUZ (sayı ile 9)
8. OYOEK
9. OYGU
10. ZAĞN
11. OYGÖZEK

1. OYAPAP
2. SAPAP
3. ÜLCÖP
4. İKİ/EKİ (sayı ile 2)
5. OYCO
6. ZAĞN
7. DOKUZ (sayı ile 9)
8. OYOEK
9. OYGU
10. ZAĞN
11. OYGÖZEK

"AY-AHPAP! SEBEP ÖLÇÜP 2 AYCA SAĞIN (kadar) 9 AYA EK, AYGI (alet/aygıtla) SAĞIN (tam manasıyla/tam olarak) AY/AY'ı GÖZEK (ay dürbünle-yelim / ayı dürbünle-izleyelim)"

Burada geçen ÖLÇÜ SAĞIN ifadesi, günümüzde “sağın ölçü” şeklinde kullandığımız, yani “ölçünün ölçülene neredeyse hiç fark bırakmaksızın tam olarak uyması” ve/veya “kadar” anlamını taşıyan bir deyim olarak değerlendirilebilir. Bu ifade, ölçümün kesinliğini ve uyum derecesini vurgulayan bir nitelik belirtmektedir. Ancak 10. sözcükte yer alan ZAĞIN (sağın) biçimi, “sağın-anlatım” (tam anlatım) anlamında, yani “net biçimde” anlamıyla kullanılmıştır. Bu bağlamda yazarın, günümüzde SAĞIN biçiminde yazıp seslendirdiğimiz sözcüğü kimi zaman SAĞIN, kimi zaman ise ZAĞIN biçiminde, anlam ayrışmalarına göre farklı sözcükler olarak kullandığı görülmektedir.

Biz bugün bu sözcüğü tek biçimde (SAĞIN) yazıyor ve seslendiriyor olsak da yazarın dilinde bu biçimler farklı anlam katmanlarıyla ayrılmış ve ayrı sözcükler olarak temsil edilmiştir.⁵

Bugün hem SAĞIN hem de ZAĞIN biçiminde yazılmış sözcükleri (sağın biçiminde olmakla) sözlüklerde birbirine karışmış anlam içerikleriyle görebiliyor olsak da ATA elyazması yazarının bu iki biçimi farklı anlamlarla ve ayrı sözcükler olarak kullandığı açık biçimde anlaşılmaktadır. Bu durum, yazarın dilinde SAĞIN ve ZAĞIN biçimlerinin yalnızca fonetik varyantlar değil, anlam bakımından da ayrılmış iki ayrı sözcük olarak yaşadığını göstermektedir.

Voynich El Yazması'nın İçeriğinde Bulunan Bu Cümle'nin Dilbilimsel Yorumu

İlk okumada, referans görselde tasvir edilen cümle şu şekilde yorumlanmaktadır:

“AY-AHPAP! SEBEP/SAPAP ÖLÇÜP 2 AYCA SAĞIN (kadar) 9 AYA EK, AYGI (aygıt/cihazla) ZAĞIN (tam olarak) AY/AY'I GÖZEK (Ay'ı bir mercek ile gözlemleyelim / ayı bir cihaz aracılığıyla izleyelim).”⁶

Bu ifade, özellikle de bir alet kullanarak ayı hassas bir şekilde gözleme önerisi, hamile kadınlara yönelik dolaylı bir mesaj taşıyor olabilir.⁷

⁵ Yazarın SAĞIN sözcüğünü kullandığı bağlamlarda, bu biçimin çoğunlukla “yararlanmak”, “fayda”, “sağmak”, “fayda elde etmek” ve/veya “kadar” anlamlarını taşıdığı anlaşılmaktadır. Daha az sayıda örnekte — ya da belki hiç — “sağın-ölçü” anlamını kastetmiş olması da ihtimal dahilindedir.

Öte yandan ZAĞIN biçimi, daha düşük olasılıkla “sağın-ölçü” veya “sağın-anlatım” anlamlarını içerebilir; ancak mevcut bağlamlarda bu biçimin daha çok “tam anlatım”, “net biçimde”, “tam olarak”, “tam”, “tam manasıyla”, gibi anlamlarda kullanıldığı gözlemlenmektedir. Yani ZAĞIN sözcüğü, yazarın dilinde semantik olarak SAĞIN'dan ayrıdır ve farklı bir anlam içeriği mevcuttur. Nitekim yazarın YARARSAGIN biçimini kullandığı 33v sayfasında bu sözcük, “yarar sağlanabilir”, “tarımı yapılabilir” veya “bir fayda sağlar” anlamlarında değerlendirilmiştir. Bu kullanım, SAĞIN biçiminin “fayda” ve “yararlanma” odaklı anlam alanını desteklemektedir.

⁶ SEPEP (SEBEP) kelimesi, ATA alfabe transkripsiyonuna göre SAPAP (veya SAPIP) biçiminde okunabilir; bu da “sapmak” fiiline dayalı bir yorum önerir. Eğer bu biçim, Eski Türkçe uzmanları tarafından yaygın biçimde kabul görürse, ilgili cümle şu şekilde anlam kazanır: **“Merhaba dostum! İki hassas ölçümünden saparak (ya da ölçerek), dokuz aylık döngüye/sürece ek olarak ayı (ayın pozisyonlarını) bir aygıtla tam olarak gözlemleyelim.”**

> Alternatif olarak, cümle şu biçimde de yorumlanabilir: **“Merhaba dostum! İki hassas ölçümünden saparak (ya da ölçerek), dokuz aylık döngüye/sürece ek olarak ayları/ayı açıkça-ifade-eden/ölçen aygıtla net-biçimde/tam-olarak gözlemleyelim.”**
> Bu yorum, SEPEP kelimesinin klasik “sebep” anlamından ayrılarak, ölçüm ve gözlem bağlamında “sapmak” fiiline dayalı bir anlam üretmesini mümkün kılar. Böylece hem sözcüğün kökeni hem de bağlam içindeki işlevi yeniden değerlendirilmiş olur.

⁷ Eğer yazar gerçekten hamile kadınlara veya genç kızlara hitap ediyorsa, ilgili tümceye samimi ve sevgi dolu bir selamlamayla başlamak istemiş olabilir. Bu bağlamda *AY-AHPAP!* (“Merhaba dostum!”) ifadesini tercih etmiş olması muhtemeldir. Tümce, dolaylı biçimde, hamilelik sürecinin dokuz ayı biraz aşabileceğini ve bu nedenle ay döngülerinin ya da günlerin dikkatle sayılması gerektiğini ima etmektedir. Yazar, ayın veya gökyüzünün bu bağlamda gözlemlenmesini tavsiye ediyor gibi görünmektedir.

> Sayfadaki çizim ve *SAPAP* kelimesinin “sebep” veya “sapma” biçiminde ikili okunabilirliği göz önüne alındığında — her iki yorum için de geçerli olmak üzere — bu tümcenin dolaylı bir anlatım formu olarak Terazi burcuna gönderme yapması olasıdır. Yazar, doğumu beklenen çocuğun ya da eş seçimi aşamasındaki genç kızın potansiyel partnerinin Terazi burcuyla olan astrolojik bağlantısına atıfta bulunuyor olabilir.

> Sayfada tasvir edilen ölçek, Terazi sembolünü çağrıştırmak amacıyla çizilmiş olabilir. Ancak astrolojik bir bağlamdan bağımsız olarak bile, cümle açık biçimde bir ölçüm ve gözlem eylemine işaret etmektedir. *SAPIP ÖLÇÜP İKİ* (“sapmayla ölçen/ölçerek iki”) ifadesi, muhtemelen bir terazinin iki kefesine ve ağırlık ölçümüne gönderme yapmaktadır; bu da mecazi olarak ikili ölçüm ve denge kavramlarını temsil eder.

Detect language Turkish English Spanish

English Turkish

Türkçe - İngilizce

yolmak anlamı

fiil

- 1) pluck
- 2) tear
- 3) pick
- 4) flake
- 5) pull
- 6) rive

otları
otları yolar
yolar
yolmak

grasses
pulls the grass
plucks
pluck (Edited)

See «yol-mak» (pluck) > <https://sozce.com/nedir/345953-yolmak>

TANRIYILDIZI ne demek? - 1 sözlük, 1 sonuç.

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

Tanrıyıldızı anlamı

Çobanyıldızı.

- Trabzon

ÇALAP Tanrı ne demek? -

Tarama Sözlüğü

çalap Tanrı anlamı

Cenabi Hak, Hak Taalâ

ÇALAP ne demek? - 3 sözlük, 3 sonuç.

Güncel Türkçe Sözlük

Çalap, -p'i anlamı

öz. is. (çalabi) din b. esk. **Tanı**: "Suyun akar yalap yalap / Böyle emreylemiş Çalap" -Yunus Emre.

Tarama Sözlüğü

çalap anlamı

Tanı, Allah

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

çalap anlamı

Ateş: Bağırma çalap düştü.

- Bolu

VM yazarının ÇOLOP biçiminde yazdığı sözcük Eski Türkçenin bazı lehçelerinde ÇALAP biçiminde ve TANRI anlamında kullanıldı. Dolayısıyla bu lehçelerde "TANRI-YILDIZI" adı verilmiş olan ve diğer lehçelerde "çoban yıldızı" da denilen yıldız adlandırmak için de kullanılmış olmalıdır denilebilir.

The word written by the VM author as ÇOLOP was used in some dialects of Old Turkish as ÇALAP, with the meaning of «GOD»(TANRI). Therefore, it can be said that it must have been used to name the star called "TANRIYILDIZI" in these dialects, and also called "shepherd's star" in other dialects.

- > Eğer bu mesaj hamile kadınlara yönelikse, yazar dokuzuncu aya yaklaşan veya sonrasındaki ek günlere giren kadınlara ölçüm ve gözlem yapmalarını tavsiye etmektedir denilebilir. Günlerin ve ayların sayılması, gökyüzünün izlenmesi yoluyla zamanın takip edilmesini önererek, hamileliğin izlenmesine dair bir tür rehberlik sunmaktadır.
- > Bu bağlamdan hareketle, yazarın gökyüzünü gözlemlemek için mercek tabanlı bir cihaz kullanmış olabileceği sonucuna varmak mümkündür. Her ne kadar "Terazi" kelimesi açıkça geçmese de hem imge/çizim hem de ifade biçimi gözlemlerin ölçülmesi ve ölçeklendirilmesine işaret ederek terazinin iki kefesini sembolize etmektedir.
- > **AYGÖZEK Kelimesi Üzerine Not:** Tümcenin son kelimesi olan *AYGÖZEK*, birleşik bir isimdir. Modern Türkçede *AY* ("ay") ve *GÖZEK* ("merceklî gözlem cihazı", "dürbün") ayrı ayrı yazılır. *AY+GÖZEK* birleşimi, ayı doğrudan bir cihazla izlemeyi ifade ederken, mecazi olarak ay aylarının takibini de ima edebilir.
- > Fonolojik Gözlemler: Yaklaşık 600 yıl önce yazarın lehçesinde *O* ünlüsü, modern Türkçede sıklıkla *A*'ya dönüşmüştür. Benzer şekilde, *U* ünlüsü — özellikle eklerle birlikte kelime sonunda — sıklıkla *I/i* biçimine evrilmiştir. Bu örüntüye dayanarak, dokuzuncu kelime olan *AYGU / AYGİ*, güvence *AYGIT* ("alet", "enstrüman", "cihaz") biçiminde yorumlanabilir.
- > **72v Sayfasındaki Ölçek Tasviri:** 72v sayfasının ortasında bir ölçek çizimi yer almaktadır. Dikkat çekici biçimde, gamın iki kefesini arasına yazılmış olan kelime ATA alfabesi transkripsiyonuyla okunamamaktadır. Bu kelimenin farklı bir el tarafından, farklı bir kalemle sonradan eklenmiş olduğu izlenimi edinilmiştir. Bu eklemenin sahaf Wilfrid Voynich tarafından yapılmış olabileceği yönünde bir şüphe mevcuttur.

ülger ne demek? - 5 sözlük, 6 sonuç.

Güncel Türkçe Sözlük
ülger anlamı
is. 1. Kadife, şeftali vb.nin üzerinde bulunan ince tüy.

Kişi Adları Sözlüğü
Ülger anlamı Köken: T.
Cinsiyet: Erkek
1. Şeftali, kumaş vb.ndeki ince tüy. 2. Vecize.
Cinsiyet: Kız
1. Şeftali, kumaş vb.ndeki ince tüy.2. Vecize.

Tarama Sözlüğü
ülger anlamı
Kumaşın yüzü, havi.

Türkçe - İngilizce
ülger anlamı
isim
1) villus

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü
ülger anlamı
Sabahyıldızı, Ülker.
Omerhacılı *Kaman -Kırsehir

ülger anlamı
Sabah yıldızı, Ülker
Adana, Osmaniye

Ulger ne demek? - 1 sözlük, 1 sonuç.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü
Ulger anlamı
Sabahyıldızı, Ülker

According to the ATA alphabet transcription, this word can be read as ULGER, ÜLGER, ULGAR. This word is shown in dictionaries to mean "morningstar". ULGAR pronunciation of the word is the name of a settlement area in Anatolia and also a plant name (the plant name or synonymous is "süsen").

< On-line Dictionary source: www.sozce.com >

This word was read on page 73v. A female figure drawn in the place where this word, which means "morning star", and it was drawn as if holding a star or pointing.

DİLİ ALGILA İNGİLİZCE TÜRKÇE RUSÇA

Sabah Yıldızı x Morning Star

Sabahyıldızı Morning Star

27 / 5.000

VM-folio-68r

SÇO XŞAU
Saçı-kuşağı

Kuyruklu yıldız saçı (Koma) [değiştir | kaynağı değiştir]

Bu şekilde salınan toz ve gaz akışları, kuyruklu yıldızın etrafında "koma" adı verilen devasa ve son derece ince bir atmosfer oluşturur. Güneş'in radyasyon basıncı ve güneş rüzgarı

Bakınız: https://tr.wikipedia.org/wiki/Kuyruklu_y%C4%B1ld%C4%B1z

Bazı kuyruklu yıldızların saçı 1.6 milyon kilometreye, kuyrukları ise 160 milyon kilometreye kadar uzanabilir. Kuyruklu yıldızların saçları ve kuyrukları Güneş ışığını yansıttığından kendileri Güneş'e doğru yaklaştığı vakit yeterince büyük iseler temiz bir gökyüzünde onları çıplak gözle rahatlıkla gözlemleyebiliriz. Ne yazık ki çoğu kuyruklu yıldız, çıplak gözle gözlemlenemeyecek kadar küçük olduğundan kendilerini yalnızca teleskop aracılığıyla gözlemleyebiliyoruz.

Bakınız: <https://gokyuzu.org/astronomi/buyuleyici-yalnizlik-kuyruklu-yildiz/>

coma kuyruklu yıldız saçı

Coma Berenices Berenis'in Saçı

Coma Supercluster Saç Üstkümesi

Bakınız: <https://www.bulutsu.org/sozluk/?harf=c>

Kara Göz Gökadası (Alm. Blackeye-Galaxie; Messier 64; NGC 4826; Fr. M64; NGC 4826; Beauté endormie, f; galaxie de l'Œil noir, f; galaxie de l'Œil poché, f; Ing. Black Eye Galaxy; Evil Eye Galaxy; M64; Messier 64; NGC 4826) **ast.** Kuzey Yarıküre'de Berenices'in Saçı Takımyıldızı'nda bulunan parlak çekirdek bölgesinde toz soğuran koyu şerit yüzünden "Siyaz Göz" veya "Kem Göz" olarak da adlandırılmış, kadiri 9, 17 milyon ışık yılı uzaklıkta bir gökada. **Bakınız:** <https://academics.boun.edu.tr/bulent.sankur/sites/bulent.sankur/files/inline-files/ASTRONOM%C4%B0%20Terimleri.pdf>

Sider Fusion GPT-4o

"Yıldız-saçı" (koma), kuyruklu yıldızların etrafındaki bulutsu görünümlü yapıya verilen addır. Güneş ışığı ve rüzgarlarının etkisiyle oluşur. **Kuyruklu yıldız saçı**, kuyruklu yıldızın kendisinden daha büyük olabilir. Kuyruklu yıldızların kuyrukları ve jetleri de bu yapının bir parçasıdır. Farklı yörünge

VM-folio-68r

OYUŞK / OY UŞK

AY IŞIK

ay ışık ne demek? - 1 sözlük, 1 sonuç.

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

ay ışık anlamı

Mehtap, ay ışığı.

*Dinar köyleri -Afyon Karahisar

Karaköy *Düzce -Bolu

*Boyabat -Sinop

-Samsun

-Ordu ve köyleri

Düzköy *Keşap -Giresun

-Gümüşhane

Cinis *Aşkale -Erzurum

*Zara -Sivas

Çukurbağ *Ermenek -Konya

Kayapa -Edirne

ay ışığı ne demek? - 2 sözlük, 2 sonuç.

Güncel Türkçe Sözlük

ay ışığı anlamı

is. 1. Ayın yüzüne verdiği ışık: "Pencereden sızan ay ışığı bir usturlabın parlak yüzeyine vuruyordu." -İ. O. Anar. 2. Ayın dolunay durumundaki parlak durumu, mehtap: "Ay ışığında düz yolda yürümek iyi ama dik yamaçlardan nasıl inecektik aşağıya?" -A. Erhat.

Türkçe - İngilizce

ay ışığı anlamı

isim

1) moonlight

2) moonshine

Doğa adlarıyla yapılmış halk atasözleri.

İlkbahar gibi güzeldir. (Гарна, як весна).

Yıkamış güneş gibi güzeldir. (Гарна, як вміте сонечко).

Mehtap yıldızı gibi güzeldir. (Гарна як зоря на небі).

Yıldızcık gibi güzeldir. (Гарна, як зіронька).

AY-IŞIK adlandırması «ay ışığına benzer ışıkları olan» anlamında bir yıldız adlandırması olmalıdır. AY-IŞIK sözcüğünün sözlükteki karşılıklarından birisi «MEHTAP» sözcüğünü halk atasözlerinde «bir yıldız adı» olarak görmekteyiz. The name "AY-IŞIK" can be a star name meaning "having lights similar to moonlight". One of the dictionary equivalents of the compound word "AY-IŞIK" is the word "MEHTAP," and we see this word as "the name of a star" in folk proverbs.

See: KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi 16 (Özel Sayı II): 122-127, 2014ISSN: 2147 - 7833, www.kmu.edu.tr / Türk ve Ukraynadaki halk atasözlerinde kadın görüntüsü (dil karşılaştırmalı özellikleri) Irina YUZVYAK, Ukrayna Milli Bilimler Akademisi, A. Krimskiy Doğubilim Araştırma Enstitüsü

ağız (I) ne demek?

Tarama Sözlüğü

ağız (I) anlamı

Sınır, uç, hudut.

BSTS / Coğrafya Terimleri Sözlüğü

ağız anlamı İng. mouth Osm. munsap Alm. Mündung Fr. embouchure

Bir akarsuyun göle ya da denize döküldüğü yer.

ağz ne demek? - 1 sözlük, 1 sonuç.

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

ağz anlamı

Ağz // ağzundan

Artvin Yusufeli Uşum köyü

ayz ne demek? - 1 sözlük, 1 sonuç.

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

ayz anlamı

Ağz

Aybastı Ordu

BSTS / Orta Öğretim Terimleri Kılavuzu

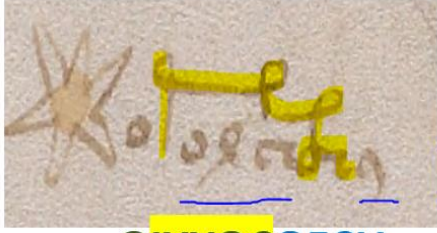
irmak anlamı

bakınız» Çay.

irmak anlamı Fr. fleuve

(nehir) (coğrafya)

Irmak anlamı Osm. Ennehir Lat.Eridanus Fr. Eridan (astronomi)

BSTS / Gökbilim Terimleri Sözlüğü

VM - folio 68r

Ay anlamı İng. moon Osm. Kamer Alm. Mond Fr.lune
Yer'in uydusu olan gökcismi.

ay anlamı İng. moon Alm. Monat Fr. mois
Art arda gelen iki yeniay arasında geçen 29,5 günlük süre. bakınız» kavuşum ayı.

OIYXOÇOFÇU
AY KOÇ AVCI

Koç anlamı Osm. Ĥamel Lat.Aries Fr. Bélier
(astronomi)

Avcı anlamı

öz. is. gök b. Gökyüzünün güneyinde bulunan bir takımyıldız, Cebbar, Orion.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

ovçu anlamı

Avcı.

Türkçe - İngilizce

avcı anlamı
isim

- 1) hunter
- 2) huntsman
- 3) shooter

af anlamı

Av.

ov anlamı

Av

The word "OŞAM" was read on page VM 68r-2. It is possible to say that this word was written here as a star name by the author. Because this word is seen as a single word (not in a sentence but written alone) near a star drawing. The meaning of the word AKŞAM is "Evening Star," referring to the English term "evening star," and in some dialects, it is used in the sense of Çulpan (shepherd's star) or the planet Venus.

Bu isim sözcüğün anlamı; "Akşam Yıldızı anlamı / İng. evening star", bazı lehçelerde Çulpan (çoban yıldızı) veya Venüs gezegeni anlamında kullanılır. Bu sözcük VM 68r-2 sayfasında okunmuştur. Yazar tarafından bu sözcüğün burada bir yıldız adı olarak yazılmış olduğunu söylemek mümkündür. Çünkü bu sözcük bir yıldız çizimi yakınında tek başına bir sözcük olarak (bir cümle içinde olmayan fakat tek başına yazılmış olarak) görülmektedir.

akşam yıldızı ne demek? - 2 sözlük, 2 sonuç.

BSTS / Gökbilim Terimleri Sözlüğü

Akşam Yıldızı anlamı İng. evening star Osm. Zühre Alm. Abendstern Fr.Étoile du Soir, Étoile du Berger
Venüs gezegeninin başka bir adı. Çulpan.

Güncel Türkçe Sözlük

Akşam Yıldızı anlamı
öz. is. gök b. Çoban Yıldızı.

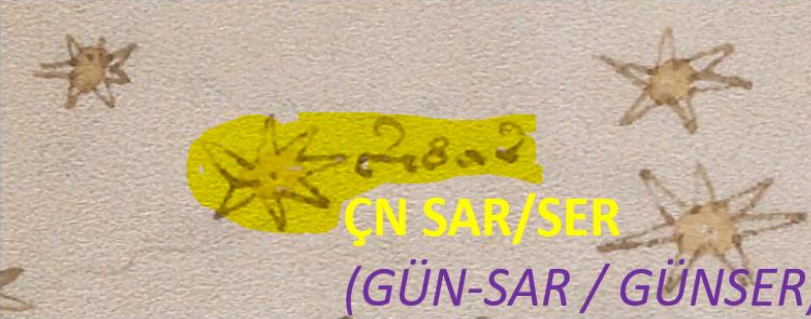
günsar ne demek? - 1 sözlük, 1 sonuç.

Kişi Adları Sözlüğü

Günsar anlamı Köken: T.

Cinsiyet: Erkek

"Güneş gibi her tarafı çevrele, herkese yararın olsun" anlamında kullanılan bir ad."

günser ne demek? - 1 sözlük, 1 sonuç.

Kişi Adları Sözlüğü

Günser anlamı Köken: T.

Cinsiyet: Kız

"Güneş gibi aydınlık, ışık saç" anlamında kullanılan bir ad."

Cinsiyet: Erkek

"Güneş gibi aydınlık, ışık saç" anlamında kullanılan bir ad."

This word was read on page VM 68r-2. It is possible to say that this word was written here as a star name by the author. Because this word is seen as a single word (not in a sentence but written alone) near a star drawing. I am unsure if this word is still used as a star name in any Turkish dialect today, but it is listed in the Turkish dictionary with an explanation of personal names. The meaning of this word is "bright like the sun, radiating light like the sun, whose lights surround/illuminate like the sun."

Bu sözcük VM 68r-2 sayfasında okunmuştur. Yazar tarafından bu sözcüğün burada bir yıldız adı olarak yazılmış olduğunu söylemek mümkündür. Çünkü bu sözcük bir yıldız çizimi yakınında tek başına bir sözcük olarak (bir cümle içinde olmayan) fakat tek başına yazılmış olan) görülmektedir. Günümüzde bu sözcüğün bir yıldız adı olarak kullanımı herhangi bir Türk lehçesinde devam ediyor mu bilemiyorum fakat Türkçe sözlükte kişi adları açıklamasıyla geçmektedir. Bu sözcüğün anlamı "güneş gibi parlak, güneş gibi ışık saçan, ışıkları güneş gibi etrafı çevreleyen/aydınlatan) anlamındadır.

ARAPE APÇA-SI O-LAFU ALAFA OL ERÜ/ÖLERÜ AYAR ÖFLÜ/ÖFİLÜ O-YAPÇA-ÇOCUSU EİLER/ALAR OLAN/OILAN

Words with explanation in Turkish: **ARAPE** (su yolu) **APÇA-SI** (arkadaşı/arkadaşının) **O-LAFU** (o lafi) **ALAFA** (gelinin bakire olup olmadığını anlamak için gelen kimseler) **OL ERÜ** veya **ÖLERÜ** («o-erkeği/o-erkeği ki» veya «ölüyor olanı») **AYAR** (ayartır) **ÖFLÜ** (evli)/**ÖFİLÜ** (ünlü) **O-YAPÇA-ÇOCUSU** (o söz taşıyan çocuğu) **EİLER** (eyler)/**ALAR** (alır) **OILAN** (olan/oğlan)

Modern Türkçe:

«Su yolu arkadaşının o lafi, gelinin bakire olup olmadığını anlamak için gelen kimseler, o-erkeği ki ayartır evli o söz taşıyan çocuğu, eyler (durdurur/oyalar/tutar) oğlan.» -veya- «Su yolu arkadaşının o lafi, gelinin bakire olup olmadığını anlamak için gelen kimseler, ölüyor-olanı ayartır. Evli o söz taşıyan çocuğu, eyler (durdurur/tutar) oğlan.»

In English:

That word of the waterway friends, those who come to find out if their bride is virgin or not, who are potentially be seduces a married boy/man, the married gossip girl is stopped/lingered (had been keep) by the boy (.../by son-in-law). -or-

That word of the waterway friend, those who come to find out if their bride is a virgin or not, who potentially can be seduces a dying-one. The married gossip girl is stopped / lingered by the boy.

Note 1: Since the author did not use signs such as periods and commas in his/her writing, and due to the length of the meanings of some words in this sentence shown in dictionaries (I may not have been able to translate this sentence by expressing its exact equivalent in English when I consider the meanings of some words expressed in multiple words, such as the word **ALAFA** here), professional translators who can translate the sentence from Old-Turkish to modern English should be verify it again. However, the meaning of the sentence that will emerge as a result will be more or less the same as explained here.

Note 2: The single word written here in the form of **OL-ERÜ** (that boy/that-man) and **ÖLERÜ** (ölürü = a/the dying-one) suggests that the author may have prepared puns for a special reader. And in this way, may be he/she have been consciously presented two different meanings to the reader in the same sentence by using this kind of writing style.

one of these two names, as explained below--

Source: https://www.illinoiswildflowers.info/mosses/plants/umb_liverwort.html

(Source of this photo; by John Hilty, 2016-2020

<https://www.illinoiswildflower.s.info/mosses/moss_index.html#umb_liverwort>

The word ÖFLÖR/ÖFİLÖR is a compound word as ÖFİL+LÖR (< ÖFİLÖR).

The phonetic value of the first word ÖFLÖR / ÖFİLÖR has very close phonetic value of today's words ÖYFE+LÖR.

ÖYFE (ak+cığır > white + liver) means "lung"

ÖYFE: <https://sozce.com/nedir/250418-oyfe>

It is calling as "akcığır" in Turkish. However, the Turkish equivalent of the English word "liver" is "kara+cığır" (black + liver). And the word "ak+cığır" (white + liver (lung)) was created by combining two words. Those are AK (white) and CİĞER (liver).

(In some dialects of the Turkish language, the word CİĞER is used in the sense of both "liver" and "lung" among the people. Since we don't know the author's dialect yet, let's save this info now as a note.) <https://sozce.com/nedir/64173-ciger>

The word ÖYFE may have probably evolved from a reflection sound word (onomatopoeic word) such as "ÖF, ÖYF, ÜF, HÖF, HÖF" > ÖF. And this onomatopoeic word root may possibly have been derived from the sound of "air blowing" (by lungs reflected-sound). Such as root ÜF- / ÜF-

LER / üflemek (to blow / blowing). <https://sozce.com/nedir/324615-uflemek>

These words ÖYF-E (lung) and ÜFLE (üflemek / to blow) are words that have close phonetic value to each other.

Therefore, they (ÖYFE and ÜFLE) probably evolved from this ancient onomatopoeic common root phonetic-value decomposition.

The word +LÖR (next to ÖYFE+) means (LÖR+OTU) "Su kıyılarında biten bir bitki" (the plant which growing on around water shores). In the Black Sea region in Turkey, there are also those who call it as "LÖR+OT-U". <https://sozce.com/nedir/218478-lorotu>

"CİĞER OTU". <https://sozce.com/nedir/64182-ciger-otu>

In this case, the meaning of the word "ÖYFE LÖR" can be translated as "LIVER GRASS / LIVER VEGETABLE" and/or "near water shores growing air blowing plant" in English. (If we translate this plant name from its Turkish root meaning directly to English (1/1 from its "ÖYFE LÖR" name root-meaning-content)).

When we search the dictionaries to see if there is any synonym plant name, then we come across the name "CİĞER OTU" and "CİĞER OTLARI" (Lat. "Marchantia polymorpha" / a species of moss from the Marchantiaceae family / Umbrella Liverwort family (Marchantiaceae) and "Hepaticae") in dictionaries. <https://sozce.com/nedir/64181-ciger-otlari>

In other words, we see two different plant names in dictionaries: CİĞER OTU (Marchantia polymorpha) and CİĞER OTLARI (Hepaticae / Bryophyta). Probably, botanists who would like to look at the plant/moss drawing made where this word is written in the manuscript, may be able to tell which of these the author means or drawn when she/he says ÖFE+LÖR / ÖYFE+LÖR. ÖYFE <https://sozce.com/nedir/250418-oyfe>

CİĞER OTU (Marchantia polymorpha) <https://sozce.com/nedir/64182-ciger-otu>

CİĞER OTLARI (Hepaticae / Bryophyta) <https://sozce.com/nedir/64181-ciger-otlari>

LÖR (lor+otu): <https://sozce.com/nedir/218478-lorotu>

ÖFLÖR ÇSEĞN ÇÖPLEĞN DÖLGSÜ DÖLÜ ÇCSU PÇCSÜ ÇCSU APOŞ

ÖYFE+LÖR ÇİSEN ÇÖPLEN DÖL GÖZÜ DÖLÜCÜ-CÜSÜ PİÇİCÜSÜ ÇUCUSU APOŞ

Öyfe+lör çise-le-nen çöp-le (çöp ile) döl+göz-ü dölleyicisi biç-ici (cerrah) çocuğu apos

öyfe+lör çisen (çiselenen) çöple (çöp ile) döl gözü dölleyicisi biçici (cerrah/cerrahi) çocuğu apos ...

Here, if the word APOŞ is a noun, it is completed as a complete sentence and a whole sentence appears as an adjective of the person named APOŞ until the last word. But in addition to this, the word APOŞ also has a lexical meaning. The word APOŞ means "between the legs" (meaning the genitals). APOŞ, APİŞ ...etc. in Turkish language. There are various forms of pronunciation.

APOŞ: <https://sozce.com/nedir/18325-apos>

ÇUCUK: <https://sozce.com/nedir/80496-cucuk>

ÇOCUK: <https://sozce.com/nedir/78044-cocuk>

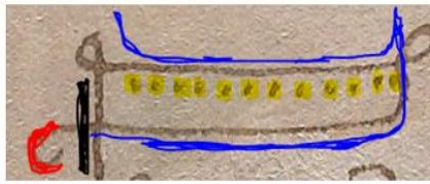
APOŞ (apış): <https://sozce.com/nedir/18325-apos>

This sentence stretches towards the next line. So, it is incomplete.

The meaning of the words read in English can be translated as follows like:

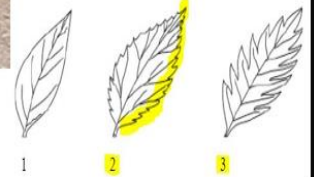
"... by/using Öyfe+Lör drizzled hand-tool/stick, the surgeon inseminating to the uterus-hole to/of the child between the legs"

Here it appears that Öyfe and Lör plants were liquefied and sprinkled on the stick, which performs an insemination. In the next line, the rest of the sentence is written.

IPGRI 2004 descriptor: 7.4.7 Basal leaf margin.

- 1 = Entire
- 2 = Serrate
- 3 = Dentate

iYC = iç = Core

The first word on the page is a compound syllable character. Its Latin alphabet phonetic equivalent can be written in **iYC** format. The spelling logic of syllable letters works as we have shown in the ATA transcription for each letter, and we have shown it with various colors next to the letters. In fact, the author himself created it in handwritten form in her/his own style with Latin alphabet characters. The closest phonetic value of this in today's Turkey Turkish language is the word **iç**. There are also various meanings of the word **iç** but one of them is **CORE** in English. In this first letter of folio 14v, the author has drawn the sesame grains sequentially in the form of dots in this syllable letter character. (The points where I marked the background with yellow color.)

UÇU SU SAM ÇÇYÜ
UCU SUSAM ÇİÇEĞİ (ceceg-ü/çiçek-i)

UÇU SU SAM ÇÇYÜ =

UCU SUSAM ÇİÇEĞİ = "The tip-part of it (plant) is the sesame flower."

Sağ üst köşedeki Yaprak görselinin kaynağı:

https://www.researchgate.net/publication/323999309_V_SESAMUM_LEAF_DESCRIPTOR_Sesamum_indicum_L_Working_paper_1

Susam Kapsülü Fotoğrafının alıntılanacağı kaynak:
<http://www.learn2grow.com/plants/sesamum-indicum-images-large-143861/>

S OPSU (sapsi)

Source of the Banana (**MUZ**) photo: <https://aileminbahcesi.com/2016/01/11/muz-hakkinda-bilgiler/>

MZU (muz-u) muz = banana / muzu = the banana / "-U" is the word suffix that indicates the object

Note: **SAPSI** (peduncle > the stalk bearing a flower or fruit, or the main stalk of an inflorescence.)

DOYANCU SAM ZU > DAYANÇA- = destek- / SA=> According to the historical manuscript dictionary *Divanü Lügati't-Türk*, the word **SA** means "you/for-you" and is also a "conditional word-suffix."

Folio 100r ZOILAK (ZOLAK) / Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğüne göre ZULAK "Tohuma kaçan soğan" anlamında Trabzon ve köylerinde (günümüzde) kullanılmaktadır.

Fotoğrafın alıntıldığı kaynak: <https://egepazarından.com/erkek-soğan-tarifleri-kavurması-yahnisi/>

We read the name of the onion plant that matches the drawing on VM page 100r:

This plant is drawn on the top right of the 100r page. The author wrote the word **ZOILAK / ZOLAK** next to the drawing (*According to ATA Transcription*). We write this word today in the form of **ZULAK**.

The sound value of the word seems to have changed very insignificantly over 600 years. Today, we see this word written as ZULAK in dictionaries. (*By the way, we have also found examples where some words that match the drawings have not changed their sound value in 600 years.*)

You can see the meaning of the word **ZULAK** in this dictionary link.

<https://sozce.com/nedir/354221-zulak>

The **meaning of the word ZULAK / ZOLAK**: "Tohuma kaçan soğan" (in Turkish). This is the given name of **an onion in the seedy period**.

SAZAK: MERSİN-AĞACI, MURT «Myrtus Communis»

Fotoğrafın alıntıldığı kaynak: <https://www.bulmacacevap.com/2010/06/mercin-agacnn-nohut-buyuklugunde-ve.html>

SAZAK

Görsel no-23, [Voynich Manuscript, Folio 34v, Yale University Beinecke Rare Book & Manuscript Library]

Kelimenin Türkçe SAZAK olarak yazıldığını, farklı dillerde söylenişini ve aynı zamanda görselleri 'medplants.blogspot' sayfasında görülebilir. ATA El yazmasında sayfa 34v'de SAZAK ağacı yaprakları gösterilmeden sadece meyveleri ile çizilmiştir. Aslında bu ağaca "mersin ağacı" veya "sazak" denirken, halk arasında bu ağacın meyvesine "murt" denilmesi daha sık rastlanan bir durumdur.

Finnish: Välimerenmyrtti

French: Myrte commun

German: Brautmyrte

Hindi: Baragasha, Murad

Hungarian: Mirtusz

Kannada: murukulu gida (*buruklu gıda, yani buran (ağzı buran anlamında kullanılmış olmalı)*)

Marathi: firangimethi, murt

Russian: Мирт

Spanish: Mirto

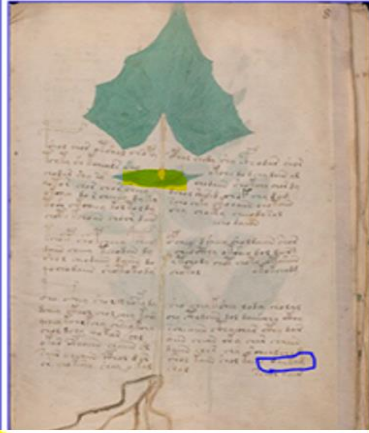
Turkish: Sazak, Murt, Mersin ağacı

Urdu: barg-e-maurid

[The word "SAZAK" – as written in Folio 34v – is directly translated as "a white-flowered, fragrant wood, myrtle tree (also known as *Myrtus Communis* in Latin), its extract can be used as a raw material in the preparation of perfume". Furthermore, the word "SAZAK" is synonymous to the "MERSIN" tree, while its fruit is referred to as "MURT". Provided below is a list of sources and translations for the word "SAZAK".]

[SAZAK <<http://medplants.blogspot.com/2014/12/myrtus-communis-true-myrtle.html>>]

Folio 8r olarak bilinen sayfadaki yaprak yapısı çiziminin, SALATALIK (Cucumber (Cucumis-Sativus) olduğunu söyleyen veya düşünen tek kişi biz değiliz. Uzmanlık veya araştırma konusu bitkiler olan başka kimseler de bunlardan bahsetmekte. [Folio 8r: <<https://brbl-zoom.library.yale.edu/viewer/1006090>>] Bu sözcük alfabe S ve Ş ayrımı olmaması dolayısı ile SAILAK ve ŞAILAK olarak okunabilmektedir.

şalak anlamı

1. Olmamış küçük kavun. 2. Büyümemiş fakat zamanından önce olmuş küçük karpuz.

SAILAK
ŞAILAK

şalak anlamı

Olgunlaşmamış karpuz, kavun.

Çorum

Giresun

Ordu

Mustafa Paşa *Ürgüp Nevşehir

Tahanlı *Mersin İçel

şalak anlamı

Ham kavun, kelek

Kırşehir

şalak anlamı

Kabuğu kahverengine dönmüş tohumluk hıyar

Ordu

şalak anlamı

1. Olmamış küçük kavun.

SAILAK / SAILAK

Fol 8r - Cucumber (Cucumis sativus)

Ellie Velinska /
2013 /
The Voynich
Manuscript:
Plant ID List

Folio 8r - Cucumber (Cucumis-Sativus)

SAYFA 8r Altın 2. Sıra son kelime <https://brbl-zoom.library.yale.edu/viewer/1006090>

şalak anlamı

Kabuğu kahverengine dönmüş tohumluk hıyar

Ordu

ŞAILAK

ŞALAK; Salatalık Cucumber / Cucumis Sativus

<http://ellievelinska.blogspot.ca/2013/07/the-voynich-manuscript-plant-id-list.html>

SEM OILCAX DÖİLÇ – CÖP

SEM OLCAX DÖLÇ-COP

SEM (ilaç) olacak dölüç-çöp/cop

NOT: *DÖLÜÇ COP / DÖLÜÇ ÇÖP* sözcükleri anlamca; bitkilerin uçlarında üremeyi sağlayan veya ilaç yapmak için faydalı bölümün olduğu (çekirdek ve/veya sporların/polenlerin bulunduğu) çöpsü/cop-su dal veya sap kısma yazarin lehçesinde verilen addır.

CIYÇOF COF
CIYÇOP COP

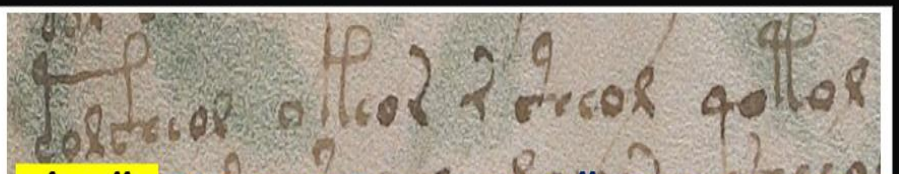

CIYÇÖP-COP

çöp anlamı

şarabın tortusu, her şeyin çöküntüsü, çöp, çör çöp, herhangi bir şeyin çökeli

CIYÇÖP COP OILCOR ER-EN-ÇÜ-COP DANIYOP
ÇİY ÇÖP ÇAP «OĞULCAR ERENCİ ÇAP» TANEYİP

Çevirisi: Ceviz çöpu destesinin «oğul/erkek uç veren tutamı» tanelerine-ayrılıp (tanelerine-ayrılarak) ...

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

çiy anlamı

Ceviz, badem içi.

-Denizli

çap anlamı

Bağ, deste, tuTam

Ordu

tanelemek ne demek?

Güncel Türkçe Sözlük

tanelemek anlamı

(-i) Tanelerini ayırmak: Narı tanelemek.

Türkçe - İngilizce

tanelemek anlamı

fiil

1) grain

2) granulate

OTOCI / OITOCI > OTACI

➤ ÇOK ÇOCUĞU

Detect language **Turkish** English Spanish

otar ne demek.

Tarama Sözlüğü
otar anlamı
Çitlik.

çitlik
çit-
-lik

OTAR

➤ ÇİYİT/ÇÜYÜT = Kernels and seeds of fruits and vegetables
➤ Ağıc/Ayıc = Tree
➤ <https://sozce.com/nedir/77626-ciyit>
➤ https://sozce.com/nedir/5125-agic#google_vignette

Detect language **Turkish** English Spanish

Ağaç
Ağac
Ayıc

Oıyc Ç Ü Y Ü T Ü

> Ayıc Cüyütü (Ağaç Çiğiti = ağaç çiyiti > page 16r)

DÖ İLÖREX

ÇO ER5-ÇAIN

SGAĞIR ez

DÖLEREK (dölleyerek) ÇA (bebe/yavru) ERBAŞ-ÇİĞİN SAĞIR/SIK-AR-Z/-AZ

(Fonetik yakınlık esasına göre, sondaki Z «sağır-ız / sıkır-ız» sözcüklerinden birisi olmalıdır. Sondaki fiile eklenmiş olan -Z/-ez/-ız sözcük eki geniş zaman 1. çoğul şahıs çekimindedir ve buradaki -ar eki geniş-zaman bildirir ve bu yapı Türkçe fiil çekiminin temel yapısında örtüşme ifade eder ve her iki işlevi (zaman + şahıs) birlikte gerçekleştirir. Dolayısıyla bu eylem sözcük olasılıklarının hem ikisi de hem "biz" anlamı taşır hem de geniş zaman ifadesi verir.)

başlık anlamı Osm. haşefe Fr.anthère (botanik)

ça anlamı
Bebek, çocuk.

Definitions of anther

BOTANY

Noun

Divanü Lügati't-Türk
sagmak anlamı
sağmak

Güncel Türkçe Sözlük

başlık, -ği anlamı

is. bit. b. Çiçeklerin erkek organlarında çiçek tozunu taşıyan torbacık,

*Kadıköy -İstanbul

① the part of a stamen that contains the pollen.

Kişi Adları Sözlüğü

Başlık anlamı Köken: T.

Cinsiyet: Kız

Çiçeklerin erkek organlarında çiçek tozunu taşıyan torbacık.

Translations of anther

Noun

anter anther

ercik başı anther

Türkiye Türkçesi Ağzları
ez anlamı
Sahip.

*Tosya -Kastamonu

Frequ

ez anlamı

Az

Aybastı Ordu

Türkçe - İngilizce

başlık anlamı

anther

f-104r

E İ RÖS PÇÜŞ

EYRİÖZ PİÇÜŞ

EYRİZ/eyri BİÇİŞ

Güncel Türkçe Sözlük

biçiş anlamı

is. Biçme işi.

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

eyrisek anlamı

Yay, eğmeç.

eyri anlamı

< ET eğri: eğri. || eyre || ergi

O B I G S U

ABİ KIZI

(ağabey kızı)

OILGSER

OĞUL KIZ ER

(oğul kız er/erkek)

Plant name: "OLO-ÇALU"

The name of this plant is said in the forms ÇALU and ÇALI in today's Türkiye Turkish. The word ALA written in the form OLO in front of the word indicates that this plant has a variegated color.

According to the "Türkiye Turkish Dialects Dictionary" (a word ÇALU used in the Black Sea Ordu region as ÇALU which same as the VM page like ÇALU.)

"ÇALI/ÇALU" means; [Ing. **shurb, frutex** Alm. **Strauch, Busch** Fr. **arbrisseau, arbuste**]

Perennial plants, 1-3 m tall, with secondary thickening and lignification on their above-ground stems.

(*Toprak üstü gövdelerinde sekonder kalınlaşmanın ve odunlaşmanın olduğu, boyları 1-3 m kadar olan, çok yıllık bitkiler.*)

Please look up the meaning of these words on the dictionary pages:

ÇALI > <https://sozce.com/nedir/68527-cali>

ÇALU = ÇALI > <https://sozce.com/nedir/68960-calu>

ALA > <https://sozce.com/nedir/9799-ala-ii>

ALA in the historical dictionary "Divanü Lügati't-Türk" >

<https://sozce.com/nedir/9799-ala>

OLO Ç L U /

OİLO ÇİL U >

Note: This word is read (as a single word, not in a sentence) next to a drawing of a plant on page 102v. Therefore, it should be the name of the plant next to it, and a drawing can be seen as a word overlap.

ala ÇALU / alaÇALI / alaÇİLİ / alaÇELİ

şular ne demek?

Tarama Sözlüğü
şular anlamı
Şunlar.

ZARAR Ç U L A R > ZARARÇULAR / ZARARLILAR / ZARAR-ŞUNLAR >

Detect language English Azerbaijani Turkish

zarahçular
zarahçular
zarahçılar
zarah
zarahlı
zarahlı-lar

zarahlılar
zarahlılar
zarahlılar
zarah
zarahlı
zarahlı
zarahlılar

Detect language English Azerbaijani Turkish

zarahçular
zarah
zarahlı
zarahçular-lar
zarahlılar
zarah
zarahlı

pests
damage
harmful
pests
harmful ones
damage
harmful

Detect language English Azerbaijani Turkish

zarahlılar, zarahlı, zarahlı, zarahlı, zarahlılar, zarahlılar, zarahlılar, zarahlılar, zarahlılar, zarahlılar

pests, pests, pests, pests, pests, harm
harmful, harmful, pests
harmful, harmful, harmful

Detect language English Azerbaijani Turkish

zarah şunlar / zarah şular / şunlar / şular

pests: The general name given to creatures such as insects, worms, etc. that prevent the healthy development of plants.
ZARARLILAR: Bitkilerin sağlıklı biçimde gelişmelerini engelleyen böcek, kurt vb canlılara verilen genel ad.
See in the dictionary:
<https://sozce.com/nedir/351342-zarahlılar>
<https://sozce.com/nedir/351334-zarahlı>
<https://sozce.com/nedir/351312-zarah>
<https://sozce.com/nedir/297832-sular>
ŞU = **ÇU** = **ÇÜ** > <https://sozce.com/nedir/297775-su>

zarahlılar ne demek? - 1 sözlük, 1 sonuç.

Güncel Türkçe Sözlük
zarahlılar anlamı
is. bit. b. Bitkilerin sağlıklı biçimde gelişmelerini engelleyen böcek, kurt vb. canlılara verilen genel ad.

Detect language English Azerbaijani Turkish

ZARARLILAR: Bitkilerin sağlıklı biçimde gelişmelerini engelleyen böcek, kurt vb canlılara verilen genel ad.
Sözlükte bakınız:
<https://sozce.com/nedir/351342-zarahlılar>

PESTS: The general name given to creatures such as insects, worms, etc. that prevent the healthy development of plants.
See in the dictionary:
<https://sozce.com/nedir/351342-zarahlılar>

Detect language English Azerbaijani Turkish

zarah şunlar / zarah şular / şunlar / şular

harm these / harm these / these / these

SARAK USAR ÇOK > SARAK UZAR ÇOK (çok sarak uzar) page 171

Detect language **Turkish** English Spanish ▾

↔ **English** Turkish Spanish ▾

sarak uzar çok (çok sarak uzar) ✕

sarmak
sarma
sarmalamak
sarmaşık
sarılmak

Burada SARAK sözcüğü bitkinin adı olabilir, fakat daha büyük olasılıkla bitkinin etrafı hızlı biçimde sardığı/kapladığı (veya hızlı biçimde ve adeta bir ivy (sarmaşık) bitki gibi geliştiği) gibi bir anlam olduğu düşünülebilir.

The sarak grows a lot (the sarak grows a lot) ☆

wrap
winding
wrap up
creeper
to hug

The word SARAK here may be the name of the plant, but more likely it means that the plant quickly covers the surroundings (or develops quickly and almost like an ivy plant). (Edited) [Restore original](#)

OTÖRÖGÜ /

OT ÖRÖGÜ > ot-örigi

oteriği ne demek? - 1 sözlük, 1 sonuç.

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü
oteriği anlamı
Çok erken olgunlaşan, tatlı bir çeşit erik.

Plant name: "OTERİĞİ" (Latin name not yet determined).

According to the "Türkiye Turkish Dialects Dictionary" (a word used in the Black Sea Giresun region) "**OTERİĞİ**" means «A very early ripening, sweet kind of plum».

Note: This word is read (as a single word, not in a sentence) next to a drawing of a plant on page 102v. Therefore, it should be the name of the plant next to it, and a drawing can be seen as a word overlap.

See the explanation on the dictionary page:

<https://sozce.com/nedir/244448-oterigi>

Bitki adı: "**OTERİĞİ**" (Latince ismi henüz tespit edilemedi). Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğüne göre (Karadeniz Giresun bölgesinde kullanılan bir sözcük) "**OTERİĞİ**" anlamı: Çok erken olgunlaşan, tatlı bir çeşit erik.

Not: Bu sözcük 102v sayfasında bir bitki çiziminin yanında (cümle içinde olmayan tek bir sözcük olarak) okunmuştur. Dolayısıyla yanındaki bitkinin adı olmalıdır ve bir çizim sözcük örtüşmesi olarak görülebilir.

SARAK UZAR ÇOK > SARAK UZAR ÇOK (çok sarak uzar) [page 17](#)

Detect language **Turkish** English Spanish

↔ **English** Turkish Spanish

sarak uzar çok (çok sarak uzar) X

The sarak grows a lot (the sarak grows a lot) ☆

- sarmak
- sarma
- sarmalamak
- sarmaşık
- sarılmak

- wrap
- winding
- wrap up
- creeper
- to hug

Burada SARAK sözcüğü bitkinin adı olabilir, fakat daha büyük olasılıkla bitkinin etrafı hızlı biçimde sardığı/kapladığı (veya hızlı biçimde ve adeta bir ivy (sarmaşık) bitki gibi geliştiği) gibi bir anlam olduğu düşünülebilir.

The word SARAK here may be the name of the plant, but more likely it means that the plant quickly covers the surroundings (or develops quickly and almost like an ivy plant). (Edited) [Restore original](#)

YOŞAM > YAŞAM / YOŞAM [\(page 21v\)](#)

Türkçe - İngilizce

yaşam anlamı
isim

- 1) life
- 2) living
- 3) lifetime
- 4) experience
- 5) vita

Google Translate

Text

Images

Documents

Websites

Detect language **Turkish** English Spanish

↔ **English**

Yaşam, YOŞAM X

Life, LIFE

Folio 43r, line 8

UYÇCSU ÇCSU ÇCOSU ÇNÜ DOİM ÇZGCLÜ ÇCSU ŞEİN ÇNÜ

Folio 43r, line 9

ŞCuCSU DOYCSU SOR Ç G U OŞAIN/ÖŞEİN

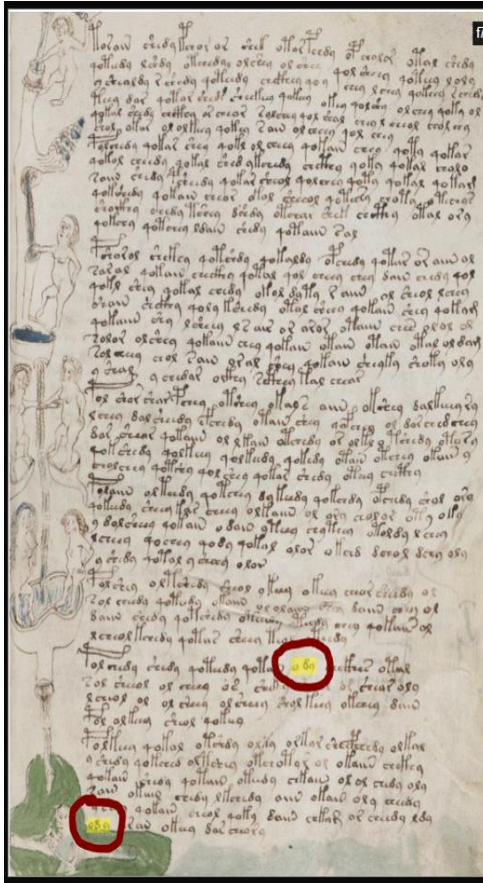
ÜLÖFER OLAM ÖPŞ/ÖFŞ

UYÇCSU ÇCSU ÇCOSU ÇNÜ DOİM ÇZGCLÜ ÇCSU ŞEİN/ŞEİN ÇNÜ ÜL-ÖPER/ÖFER OLAM ÖPŞ/ÖFŞ ŞCuCSU DOYCSU SOR-ÇG-U OŞAIN/ÖŞEİN

- UY ÇCSU ÇCSU CoCaSÜ CÜNÜ doum (doğum) cızgıclı ÇCSU ŞEN/ŞEİN ÇNÜ ÜL ÖPER/ÖFER, OLAM ÖPÜŞ/ÖFÜŞ ŞuCuCS DOYCSU SOR-ÇG-U OŞAIN (/uşağın ?)
- Uya (hısım/kardeş)-çocuğu çocuğu çoç-ası (emekle-mesi) günü doum cızgılı (izli/lekeli/kusurlu) çocuğu şen/sena günü el över alem övüş suçlusunu (sebeb-olanı) day-cısı (ilk kocadan olma çocuğa bakan dadısı/bakıcısı) sorçık-ı (soğur-çıkıntısı/soğurmak kökteşi ve «meme-ucu» anlamında olabilecek sözcük.) okşar-olur/öşerir-olur (uşain/uşağın ?)
- Hısım-çocuğunun çocuğu, emeklediği gün, doğum kusurlu çocuğu (yürüdüğü-bu-) şen/övgü-(sena) gününde el (yabancı) över alem övüş suçlusunu/sebebkarını (suç sözcüğü; «bir şeyin sapmasını bildirir» burada sorumlusu/sebebkarı anlamında kullanılmış olmalıdır) dadısının meme-ucunu okşar/öşeler-(öşele-mek > iki avuç arasında ovalamak/ezmek/okşamak)
- The English equivalent of this allegorical sentence in meaning is: On the first day of moving on hands and knees a disabled child born from the marriage of relatives within the same family can be seen as praiseworthy by strangers. However, those familiar with the child may point to the child's wet nurse's nipples as the reason for this success and may feel that they should be caressed. (In other words, some people tend to think that this success is due to the wet nurse's nipple and are inclined to stroke them).
- In essence; People often interpret events in a way that is disconnected from reality but tends to relate to what they are truly interested in. The way people evaluate events and the conclusions they can draw from them are often associated with what they are focused on, even though they may not be related to the facts.

Yaklaşık 17 kelimededen oluşan bu tümceye dair açıklamalar ve çevrim içi kaynaklar bir sonraki görselde sunulmuştur. Söz konusu görsel, mevcut (yukarıdaki görselde açıklanan bölümün) sayfanın devamı niteliğindedir ve ilgili açıklamaları ile referansları içermektedir. Uzun tümceler, görsellerde ardışık biçimde geniş yer kaplayabileceğinden; semantik takibi kolaylaştırmak ve okuyucuyu yormamak amacıyla bu makaleye az sayıda, örnek teşkil edecek şekilde eklenmiştir.

- Uya > (hısım/kardeş) > Divanü Lügati't-Türk el-yazmasında "UYA" sözcüğü "hısım, kardeş" anlamında geçmektedir. / In the Divanü Lügati't-Türk manuscript, the word "UYA" is used in the meaning of "relative, brother". <https://sozce.com/nedir/322422-uya>
- ÇCSU > CoCu-SU > Çocu-ğu > <https://sozce.com/nedir/78028-cocu> & <https://sozce.com/nedir/78027-cocoh>
- CoCaSÜ > çoç-ası (emekle-mesi)/Çoç=emekleme hareketi > <https://sozce.com/nedir/78169-coc> & <https://sozce.com/nedir/79434-coce>
- CÜNÜ > çün-ü > Muhtelif cümlelerde bu sözcüğün aynı anlamda cümle bütünlüğünü bozmayacak biçimde okunmuş olması ile yazarın ağzında günümüz GÜN sözcüğünün ÇÜN biçiminde olduğu doğrulanmıştır. / It has been confirmed that today's word GÜN (day) is in the form of ÇÜN in the author's mouth, as this word has been read in the same sense in various sentences without disrupting the integrity of the sentence. <https://sozce.com/nedir/144391-gun> & <https://sozce.com/nedir/213402-kun> Note: Possibly, the English word SUN may have passed from the dialects of Tatar Turks to Indo-European languages and undergone the phonetic transformation KÜN > ÇÜN > ŞÜN > SÜN > SUN.
- DOİM > doum (doğum) > https://sozce.com/nedir/100062-doum#google_vignette & <https://sozce.com/nedir/99776-doom> & <https://sozce.com/nedir/109094-dogum> <https://sozce.com/nedir/98084-dogum>
- (Bağlantıyı izlemek için Ctrl tuşuna basın ve tıklayın) keli/kusurlu > <https://sozce.com/nedir/77707-cizgi> & <https://sozce.com/nedir/77751-cizgili> & <https://sozce.com/nedir/75356-cizgi>
- ŞEN/ŞEİN > şen/sein > şen/sena > <https://sozce.com/nedir/295800-sengun> & <https://sozce.com/nedir/295751-sen> & <https://sozce.com/nedir/276493-sena>
- ÜL-ÖPER/ÜL-ÖFERİ > EL-ÖPER/EL-ÖVER > <https://sozce.com/nedir/324776-ul> & https://sozce.com/nedir/249007-opmek#google_vignette & <https://sozce.com/nedir/250338-ovme>
- OLAM (olmuş olan her şey) > ALEM > <https://sozce.com/nedir/11276-alem>
- ÖPŞ/ÖFŞ > ÖPÜŞ/ÖVÜŞ > <https://sozce.com/nedir/249033-opus> & <https://sozce.com/nedir/250395-ovus>
- ŞCuCSU > saç-ucu-su/suç-u-cusu (suçlusunu/sebeb-olan-kimse) > Divanü Lügati't-Türk el-yazmasında SUÇ sözcüğü "suç, cürüm" anlamında ve "bir şeyin sapmasını bildirir" olması ile açıklanmıştır. / In the Divanü Lügati't-Türk manuscript, the word SUÇ- is explained as meaning "crime" and "denotes the deviation of something". <https://sozce.com/nedir/290045-suc> & <https://sozce.com/nedir/290089-sucalanmak>
- DOYCSU > day-cısı (ilk kocadan olma çocuğa bakan dadısı/bakıcısı) > DAY = Dul kadın evlenirken yanında götürdüğü ilk kocasından olma çocuk > <https://sozce.com/nedir/84966-day> & <https://sozce.com/nedir/85148-dayqeldi> & <https://sozce.com/nedir/85145-daye> & <https://sozce.com/nedir/84973-daya>
- SOR ÇGU > SOR ÇGÜ > Soğurma çıkıntısı/çükü (sor-çık-ı) (soğur-çıkıntısı/soğurmak kökteşi ve «meme-ucu» anlamında olabilecek sözcük.) > Divanü Lügati't-Türk el-yazmasına göre "SORGU" sözcüğü "hacamak aygıtı, kendisiyle kanı alınacak ve emilecek aygıt ve şişe" anlamındadır. Burada sözcüğün SOR kökünün SOĞURMAK, emmek anlamında olduğu görülmektedir. Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğüne göre de SORGAÇ sözcüğü "emzik/yalancı-meme" anlamındadır. / According to the Divanü Lügati't-Türk manuscript, the word "INTERROGATION" means "cupping device, device and bottle with which blood will be drawn and sucked". Here it can be seen that the root of the word SOR means to ABSORB, to absorb. According to the Türkiye Turkish Dialects Dictionary, the word SORGAÇ means "pacifier/fake-nipple". <https://sozce.com/nedir/286673-sorgu> & <https://sozce.com/nedir/286670-sorgac> & <https://sozce.com/nedir/286748-sormak> & <https://sozce.com/nedir/285239-sogurma> & <https://sozce.com/nedir/285249-sogurmak>
- OŞAIN/ÖŞEİN > okşar-olur/öşerir-olur > okşar/öşeler-(öşele-mek > iki avuç arasında ovalamak/ezmek/okşamak) > <https://sozce.com/nedir/240368-oksama> & <https://sozce.com/nedir/249900-oselemek>

What does ÖZÜK mean?

The meaning of the word **ÖZÜK** in the historical *Divanü Lügati't-Türk* dictionary is "every place where a pool is made by carving" (In Turkish: *oyularak havuz yapılan her yer*)

A brief explanation about the source dictionary:

A dictionary written by *Kâşgarlı Mahmud* in Baghdad between 1072-1074.

This word also appears in today's dictionaries with more than one meaning.

See: <https://sozce.com/nedir/252115-ozuk>

Note: In the *Voynich* texts (in the author's dialect), the final K sound is dropped and the Z sound in the middle is transformed into the S sound (in the form of **ÖSÜ** instead of **ÖZÜK**). The phonetic values of both words are quite close and the described "Z @ sound changes" in different dialects of Turkish, and the dropping of the final consonant is a well-known situation recorded in different dialects of Turkish.

Özüük ne demek? - 2 sözlük, 4 sonuç.

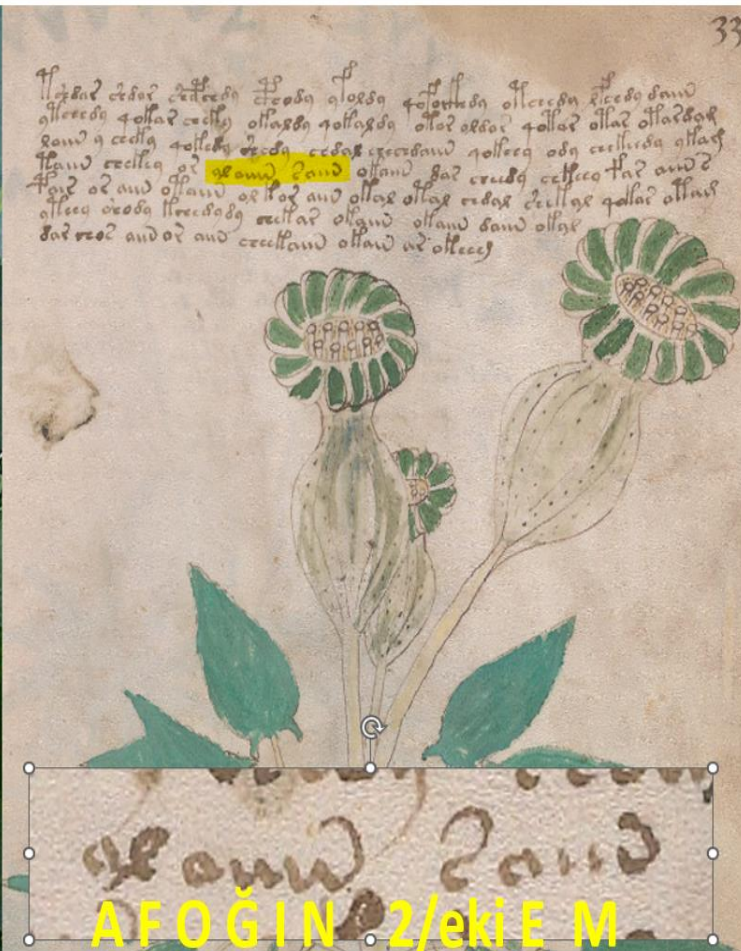
Divanü Lügati't-Türk

özük anlamı
kadınlara verilen ungun

özük anlamı
oyularak havuz yapılan her yer

According to the *Dictionary of Turkish Dialects of Turkey*, the word "**ÖZÜ**" also means "wetland, fertile place and pasture". In addition, the phonetic close form of this word, "**USU**", means "water" in some dialects, while the "**ÖZE**" form means "hot spring".

AFOĞİN-EKİEM / AFAĞİN-EKİEM / AFYON EKEM

afyon > **opium/poppy** (*Papaver somniferum*)
ekeyim / eki-em = «let me plant / to cultivate (plantation)»

You can look at the meaning of the word **AFYON** in the Turkish dictionary here:

<https://sozce.com/nedir/4196-afyon>

Source of the opium photo: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c4/Papaver_somniferum_%28Ha%C5%9Fha%C5%9F_bitkisi%29.jpg

Note: A or O spelling is a dialect difference.

AFOĞİN 2/eki E M

DİRİ ALIÇ ÖSÜ

Original-Latin : **DiriOLC ÖSÜ**

DİRİ+ALİÇ+ÖZÜ / DİRİ ALIÇ ÖSÜ > Original-Latin : DiriOLCÖSÜ (DiriOLCÖSÜ)

According to ATA transcription, the first character of the word is a **tamga** sign read as **DİRİ**. If it is considered as a secondary possibility that this sign corresponds to the letter «I / İ», then this syllable letter will take the form «IO/İÖ». However, there are examples where the author used **tamga** signs together with writings and similar signs read as «DİRİ» throughout the text have enabled meaningful words to be read. The whole word is written as «DIRIOLCÖSÜ», and this is formed by concatenating three words written as a compound word. The closest phonetic/sound value equivalents of these words today are the words **DİRİ+ALİÇ+ÖZÜ**. Here, we think that the word **DİRİ** is used with the meaning of «fresh» or «meaty, plump, oily» within the multiple meaning content of the word. The name **ALİÇ** plant is still actively and widely used with different sound values in different dialects. The name **ALİÇ / ALOÇ / ALUÇ / ALIC** is Old Turkish (used as «the fruit of a small tree growing in the mountains and the name of this small tree» [Crataegus azarolus]). The word written as **ÖSÜ** at the end of this compound word is today called **ÖZÜ** in Anatolian dialects. It is possible to say that the word **ÖZÜ** in this compound word is written in the sense of «aliç-extract» / «aliç-water or oil». In other words, the whole word means «fresh aliç extract». While a tree is drawn to the right of where the word is written, a picture of a container/jar representing the container in which the extract could have been placed is drawn to the left. In other words, the word itself has established a writing-drawing overlap with the drawings on both the right and the left. In Turkish dialects of Turkey, the word **ÖZÜ** is also used in the sense of «clear, pure». However, since the -U sound at the end is the «definite case suffix» here, the word **ÖZ-** is the root of the word **ÖZ-Ü**. In other words, here, this compound word means «Fresh Hawthorn Oil or extract».

Note: In the manuscript work called *Divanü Lügati't-Türk* (written by Kaşgarlı Mahmut in 1071 - 1074), the word **ÖZ** is used in various meanings, some of which are «oil» and «tree extract».

ALİÇ means «hawthorn, whitethorn, haw, mayflower in English»

See: <https://sozce.com/nedir/95420-diri> & <https://sozce.com/nedir/12894-aloc>

<https://sozce.com/nedir/11740-alic> & <https://sozce.com/nedir/13848-aluc>

<https://sozce.com/nedir/250608-oz> &

http://www.turkicresearch.com/images/pages/41605e54-e992-4651-98ba-874ced81039e_102v_Part2.jpg

> DİRİO / DIRIO

f-102r

??SAIK

??SAĞK

Not: > Bu sözcük 102r sayfasındadır. Sanırım başında bir iki harf var, ancak okunamayacak kadar silik. Ancak okunabilir kısım başlı başına bir kelime. Yani, bütün muhtemelen birleşik bir kelime ve bu bileşenlerin ikincisini okunaklı bir şekilde bulduk.

> Bu kelime, «sağmak» (süt yapmak) fiilinin kökteşidir ve lehçeler arasındaki fonetik varyasyonları **SAĞIK / SAIK** (bugün Azerbaycan Türkçesinde hala bulunmaktadır) formlarında bulunur. Türkçede ise «SAĞILMIŞ» (sütlü) olarak geçer.

> Bu sayfada bu sözcüğün bir fiçi veya kap üzerine yazılmış olması kabın içindeki sıvının ne olduğunu anlatan ifadedir. Henüz bu kaptaki süt vardı diyemeyiz fakat sıvı olduğu kesinlikle söylenir. Bu da VM içeriğinde bulunan bir çizim sözcük örtüşmelerinden birisi olarak kaydedilmiştir.

> *This word appears on folio 102r. It seems that one or two letters at the beginning are present but too faded to be legible. However, the readable portion constitutes a complete word in itself. In other words, the entire form is likely a compound word, and we have clearly identified the second component.*

> *This word is a cognate of the verb «sağmak» (to milk), and its phonetic variants across Turkic dialects include SAĞIK, and SAIK—forms that are still attested in Azerbaijani Turkish today. In modern Turkish, the derived form «SAĞILMIŞ» refers to something that has been milked, often used to describe milk-bearing animals or milked products.*

> *The fact that this word is written on a barrel or container depicted on this page indicates the nature of the vessel's contents. While we cannot yet confirm that the container holds milk, it can certainly be said to contain a liquid. This instance has also been documented by us as one of the drawing–word correspondences found within the content of the Voynich Manuscript.*

f-102r

88AR-OÇIN

SSAR ÖÇİN/ÖİÇİN

SIZAR İÇİN

(Sızanlar için

(sıkaç-kap) /

sızması-için sizar , için!)

üçün anlamı

< ET uçun: için. || çin || çün (onun zaman çün) || eçen || eçin || içen || için || içün

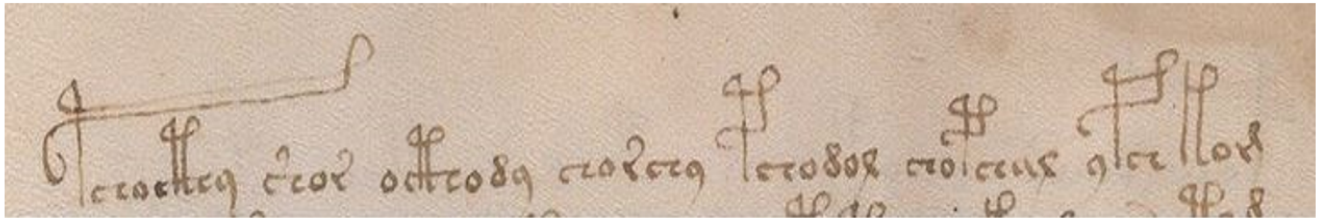
Yazarın VM-102r sayfasında "SSAR ÖÇİN/ÖİÇİN" biçiminde yazdığı sözcük Türkiye Türkçesi sözcük varlığında fonetik değerce yakınlık kıstası sebebiyle "SIZAR İÇİN" sözcüğüdür. Öyle ki bir bileşik sözcük gibi yazılmış bu sözcüğün sondan ikinci harfi net biçimde okunur durumda değildir fakat muhtemelen "O" harfi üzerinde bir "I/i" harfi olabileceği için "Öi" biçiminde okunabilir. Bu "sızanlar için", yani bitki özütünü/yağını sıkıp sızdırıp ayırmaya yarayan bir fiç veya kaptır.

Bu sözcük "SIZDIRMAK" (sızdırmak) fiili kökünden türetilmiştir.

Divanü Lügati't-Türk

uçun anlamı

sebeup bildiren bir edat, için

Sayfa 10r 1. Satır:

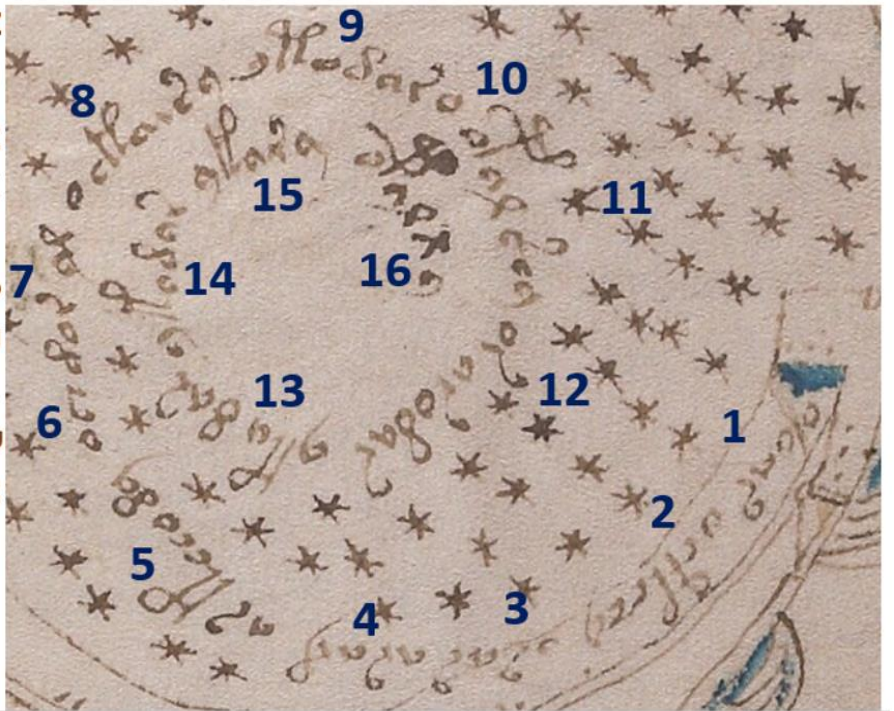
İYÖ+ÇOCUYU/(iya-çocuğu) ÇEKİÖR O-ÇİY-ÖSÜ ÇORÇU/ÇÖRÇÜ İYÇÖŞOP ÇOİYÇEP UIYC-ÇİLOK/ÇİLÖK İYE(güzel)-ÇOCUĞU ÇEKER/ÇEKİYOR O ÇİY (taze anlamına veya meyve anlamına çiğ sözü kullanılmakla) ÖZÜ ÇÖRÇÜ (çerçi/pazarıcı) İÇ+COŞUP ('heyecanla/heyecanlanarak' anlamında veya 'içten coşarak'veya 'haykırarak/müşteriyi seslenerek çekmeye çalışmak (benzetme/kayma-anlam olabilir)' anlamında) ÇÖY+ÇÖP (ince çöpleri veya çer+çöp anlamında) UCI-ÇİLEK (ucu çilek)

(Güzel çocuğu çeker o taze/meyve özü satıcısı heyecanla: - "çöyçöp-ucu-çilek!")

Güzel çocuğu kendisine doğru çeker o çiy özütü satan-kişi heyecanla (içi-coşarak) --"ÇÖY+ÇÖP UCU ÇİLEK !

" (diye seslenerek anlamında ve tasvir ettiği bitki yazarın 'çöy+çöp ucu çilek' dediği yani, ince sap kısmının üstünde çilek veya çilek benzeri bir meyvesi olan bir bitkiyi ifade eden söz sarf ederek muhtemelen ahududu veya böğürtlen veya bir tür çilek-si meyvesi olan bir bitkiyi anlatmakta. Ya da tam olarak çilek bitkisi için bu sözü kullanmış olmalı.) Anadolu'da bazı yörelerde İYE sözü sahip çıkan, ev veya mal sahibi, ya da hile yapan kişi gibi farklı anlamlarda kullanılmaktadır. Azerbaycan'da bazı ağızlarda yiesi / yesi / yeği şeklinde seslendirilen söz sahibi anlamına da gelmektedir. (Dil bilgisi terimlerinden olan İYELİK-eki (sahiplik-eki) terimi aynı kökten sözcüktür.) Bu incelediğimiz cümlede de bu (sahip/mal-sahibi) anlamı ile kullanılmış ola bilir. Bu durumda yazarın yazdığı İYÖÇÖYU sözcüğünü 'mal-sahibinin-çocuğu' anlamında da alabiliriz.) Ancak sözlüklerimizde rastlamasak da İYE sözünün iyi ve güzel anlamlarında da kullanılmış olduğunu söyleye biliriz. İyem sözü güzellik / güzelliği-olan anlamına gelmektedir. Bu sayfamızda yer alan her cümle için ayrıca bir makale yazmaktayız. Bu sayfalarda şu an ham notlarımızı paylaşıyor olsak da makalede daha etraflıca ve daha doyurucu şekilde açıklayıcı olarak yazmış olacağız.

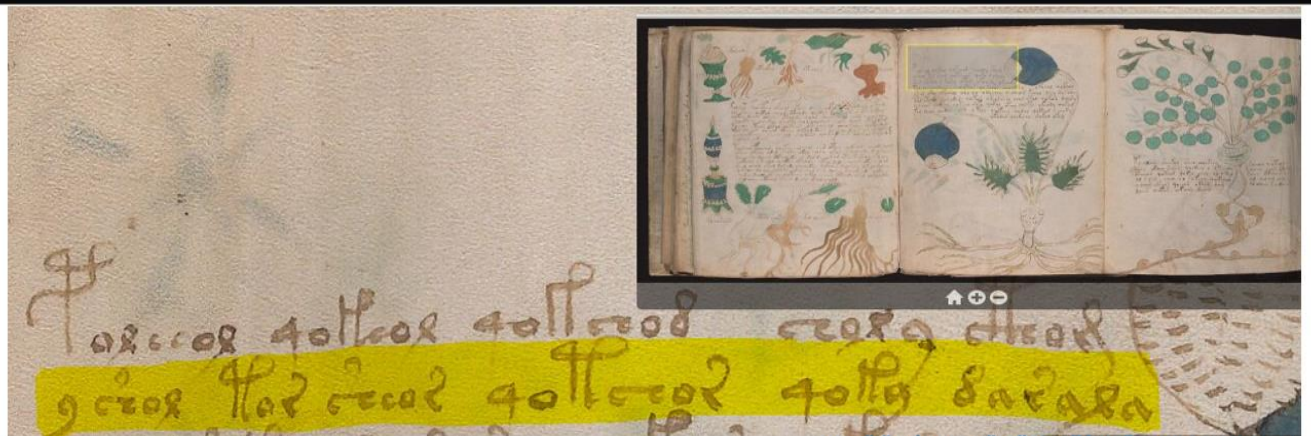
1		OBİRAÇZ
2		OJYÇU
3		OZAZ/ÖEZ
4		ARAK/EREK
5		ARILGÖSÜ
6		OJI ŞARAP
7		OJİ ŞARAP
8		OCILAIRU
9		UIYOŞAR
10		O ÖYİEFZU
11		O ÖYİEFZU
12		ORAROŞAR
13		UILAŞAR
14		UILAŞAR
15		ÜİLERÜ
16		OİYAFXU

OBİRAÇZ OJYÇU ÖEZ ARAK ARILGÖSÜ OJI ŞARAP OCILAIRU UIYOŞAR O ÖYİEFZU ORAROŞAR
UILAŞAR UILAŞAR ÜİLERÜ OİYAFXU = O BİR ACİZ ACISI AZİZ ARAK (rakı / içki) ARILGÖZÜ

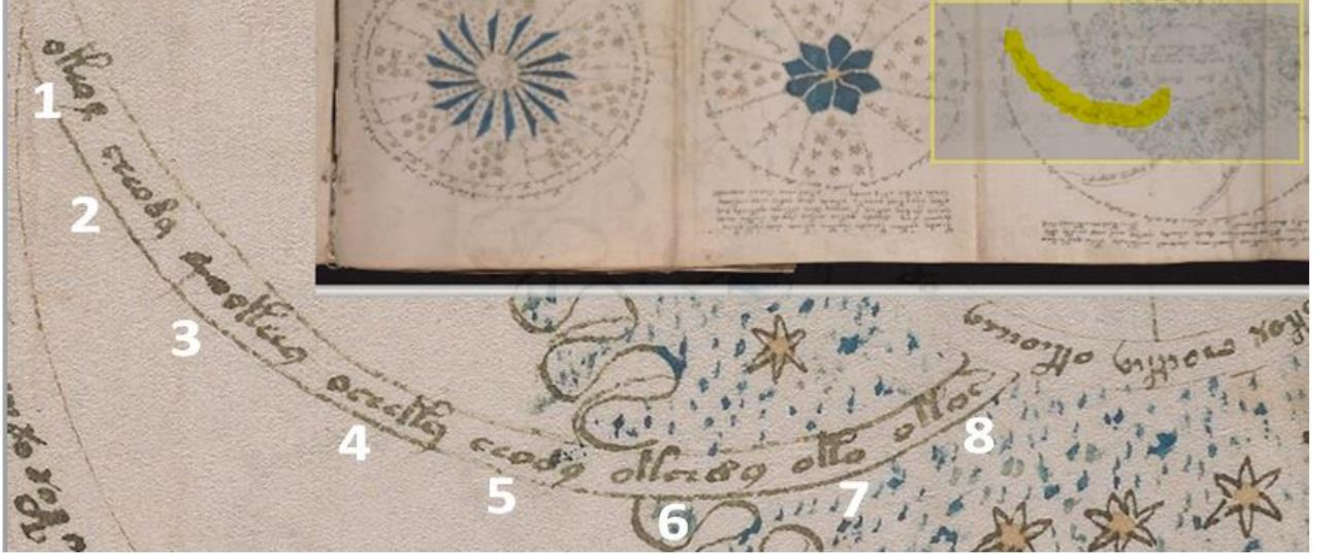
(arınmış/saf+kaynaktan) ACI ŞARAP ACILARI UYUŞAN O İYİ EV KIZI AR+ARİŞİR (kocasını/utanmaz aldatır)

ULAŞIR ULAŞIR İLERİ O+YAFGU (halktan olup hakandan iki derece aşağı bulunan kişiye verilen ungun)

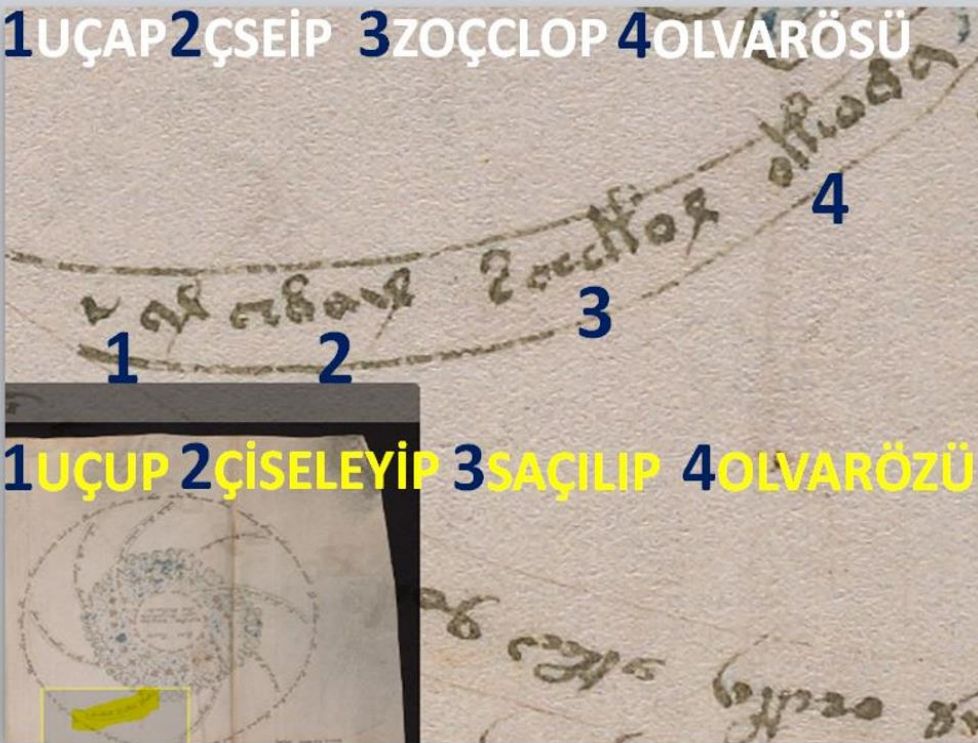
Yazar burada (folio 89v (bölüm 2 / orta sayfa) ikinci satırda şu cümleyi yazmıştır: "**9 ÇÜÖP İYER ÇÜCÖR DOİYÖR DOILU/DOLU ŞARAPA**" Burada baştaki sayı '9' (ses değeri ile 'dokuz') veya sözcük 'U' olabilir. Eğer bu 'U' ise, bu durumda bu sözcüğün ses değeri yakınlığı açısından bugün kullandığımız sözcüklerden 'BU' veya 'O' sözcüğü karşılığı olduğunu düşünüyoruz. Yazarın bu cümle içerisinde yazdığı ÇÜCÖR sözünü bugün '-mek' sözcük eki ile ve evrilmiş hali ile 'cücer-mek' sözcüğü olarak görebilirsiniz. CÜCERMEK sözcüğü 'filizlenmek', 'yeşermek' anlamındadır. Bugün Amasya bölgesinde ve adana, ege bölgelerinde halen kullanılmaktadır. Üstelik Azeri ağzlarında da bu sözcük kullanılmaktadır. Bu cümlede geçen sözcükler farklı sözcüklere ses-değeri açısından eşlenebilir. Yani bu cümle için çok sayıda çeviri önerileri sunulabilir. Biz burada bunlardan bazılarını göstereceğiz. Daha net şekilde günümüz diline tercüme etmemiz veya tam olarak hangi anlamı ile çevirmek gerektiğini söylememiz gerekirse bunu sayfanın tamamını inceleyerek yapmak daha doğru olacaktır. Burada ilk olarak amacımız cümle yapısı hakkında fikir verirken sözcüklerin ve cümlelerin Türk dilinde olduğunu göstermektir. Dolayısı ile bu cümleyi biz şimdilik şu şekillerde günümüz diline çevirmekteyiz: "**9 ÇÖP EĞER CÜCER (cücerirse) DEĞİŞER DOLU ŞARABA**" veya "**BU/O ÇÖP EĞER CÜCER (cücerirse) DEĞİŞER DOLU ŞARABA**" Bu cümlelerin anlamı ise onun yazılmış olduğu sayfada çizimi yapılmış olan bitkiyi kastederek "bu bitkinin az miktarının (9 çöp veya bu/o (tek sapı işaret ederek) **çöpü 'cücerirse' yani 'yeşerirse' bu o kadar kıymetlidir ki dolu şaraba bu cücermiş kısım rahatlıkla değişilebilir**" anlamındadır. Yani "**dolu şaraptan sa bu bitkinin cücermiş hali daha çok tercih edilir**" anlamı çıkarılmaktadır.

1OLCOF 2ÇCOSU 3DOOLGU 4OÇCLU 5GÖSÜ 6ÖLÇSÜ 7OLO 8OLOZ
1ALCOF 2CİCOZU 3DOOLGU 4AÇILI 5GÖZÜ 6ÖLÇÜSÜ 7ALA 8ALAZ

SAYFA 68v "AL+COF CİCOZ-U DOĞ+OL-GU AÇILAN GÖZÜ ALA ALAZ" cümlesi; Orijinal yazılış şekli > "OLCOF ÇCOSU DOOLGU OÇCLU GÖSÜ ÖLÇSÜ OLO OLOZ" Günümüzde aslına en yakın sözcükler seçilerek yazılışydı > "AL (kırmızı) COF (parlak) CİCOZ-U (bilyesi) DOĞ+OL-GU (halka olma veya doğma hareketi) AÇILI+GÖZÜ+ÖLÇÜSÜ (AÇILAN GÖZÜ ÖLÇÜSÜ / açılma-uzaklaşma + gözü/bölmesi/bosluğu/bölgesi+ ölçüsü) ALA (kırmızı/kanat şekilli/kuşaklı) ALAZ (alev)" Günümüz diline açıklamalı çevirisi: "Kırmızı parlak bilyesinin halka-olma-hareketi (dairesel hareketi) açılma (merkezden uzaklaşma) gözü/gözünün (bosluğu/bölmesi) ölçüsü kırmızı alev." Yazar bu cümle ile; 'kırmızı-parlak-bilye' görünümündeki yapının 'halka olma veya dairesel hareketi yaparak açıldığını (uzaklaştığını) ve açılma-gözü diye tabir ettiği açılmanın başlangıç ve uç noktaları arasındaki mesafeyi / boşluğu 'göz/gözü' olarak (yani iki uç arasındaki açıklığı) işaret ederek bu açılma gözü ölçüsünü (mesafesini) 'kırmızı alev' (kırmızı alev rengi olarak) veya 'kanat şeklindeki yapıda' alev olarak tanımlıyor. Bu cümlede yazarın, hem 'kanat şeklinde alev' hem de 'kırmızı alev' anlamına gelebilen "ALA ALAZ (OLO OLOZ)" sözcüklerini yazdığını görüyoruz. Ancak bu tümceden yazarın bu 'kırmızı alev veya kırmızı renkli alev' ile veya 'kanat şeklinde alev' ile açılma-uzaklaşma 'gözü' tabir ettiği boşluğu veya mesafeyi nasıl ölçtüğü hakkında bir bilgi yoktur.

1UÇAP2ÇSEİP 3ZOÇCLOP 4OLVARÖSÜ

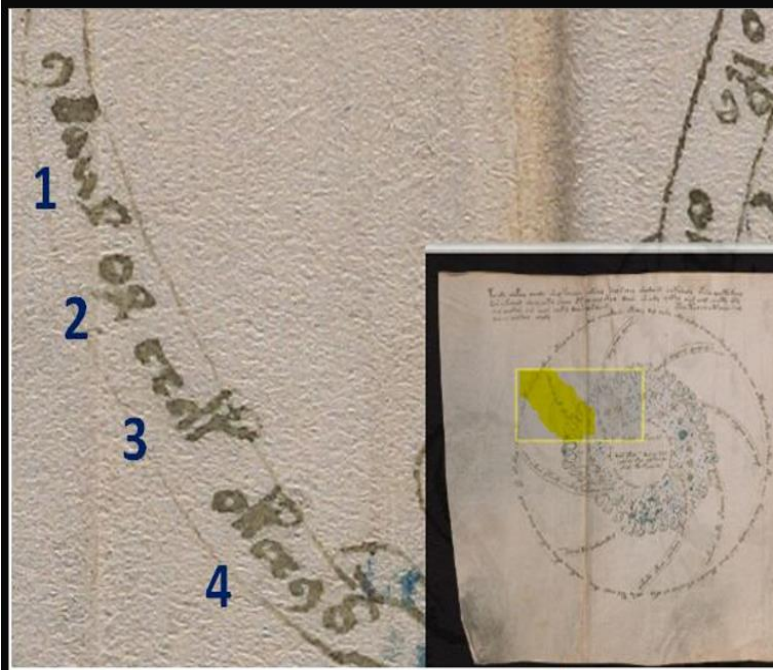

1UÇUP 2ÇİSELEYİP 3SAÇILIP 4OLVARÖZÜ

NOT: El yazısında netlik bilinçli veya bilinçsiz şekilde belirgin oluşmamış.

Dikkatli Bakılırsa 4. sözcük 3. harfi VAR tanımması veya I /İ harfi yerine yazımı net olmayan bir C harfini de andırmakta. Bu durumda bu sözcük OL+COSU / OL+CÖSÜ biçiminde de okunabilir. COZ sözcüğü TOPAÇ anlamında da kullanılmaktadır. (Kaynak: Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü)

Bu durumda COZU sözcüğü TOPACI anlamında olabilir. Ayrıca ses değeri, yakınlığı sebebiyle CÖZÜ sözcüğünü GÖZÜ sözcüğü olarak da yorumlamak mümkün. Baştaki OL- sözcük kökü "Doğduğu merkez nokta / Olduğu yer / doğum yeri" anlamında kullanılmış olmalıdır.

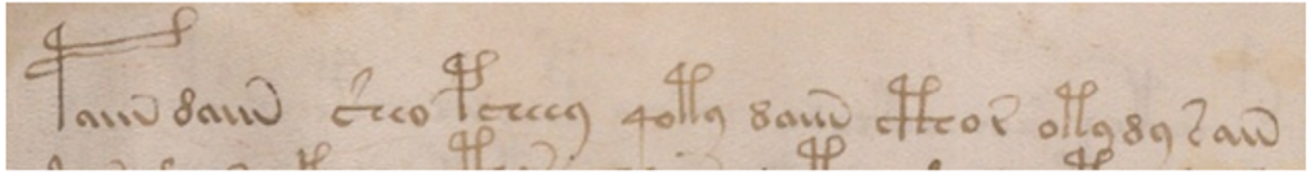

1 USAĞX/USAİIX 2 OX 3-çıl/ÇİL 4 ÖLÇÜŞ
1UZAYAN/UZAK 2 OK 3-çul/ÇİL 4 ÖLÇÜŞ

Adeta bir 'galaksi' çizimine benzetilmiş ve bu sebeple 'galaksi sayfası' olarak anabileceğimiz 68v sayfasında dört kelimededen oluşan bir tümce veya bir teknik tanımlama yapan başlık niteliğindeki (yandaki görselde işaretlenmiş olduğu gibi) yazılar okunmuştur; "USAİIX OX-ÇİL ÖLÇÜŞ", veya "USAĞK (uza-y-ık/uzatılmış)/USAİIX (uzak) OX-ÇİL/ÇİL ÖLÇÜŞ" olarak yazılmış bu teknik tanımlama tarafımızdan "UZAK OKÇUL (düz bir hat boyunca) ÖLÇÜŞ", veya "UZAĞIK (uzayan/uzatılmış) OK-ÇUL/+ÇİL ÖLÇÜŞ"

NOT: Bu sözcüklere dikkatle baktığımızda OK sözcüğü ve ÇİL/ÇİL okunan eki ayrı yazıldığını görüyoruz. Yazar bunu bilinçli bir şekilde ayrı yazmış olabilir. Bu sebeple burada geçen '-ÇİL/+ÇİL' sözcük eki ve 'OK' sözcüğünün anlam içeriğini iyi incelemek ve cümle bütünlüğü içerisinde bu dört sözcüğü birlikte değerlendirmek çok önemlidir.

Burada OX (OK) sözcüğü anlamı İngilizcede karşılığı 'arrow' olan sözcük karşılığı kullanılmış değildir. Yazar burada 'OX (ok)' sözcüğünü 'bir teknik/matematiksel veya geometri terimi' olarak kullanmış ve düz bir hat boyunca ya da yay biçiminde harekete atfen yapılan ölçümü ifade etmektedir. Ok sözcüğünün muhtelif anlamları vardır. Buna ilaveten 'OK' sözcüğü 'çap' sözcüğü eş anlamlısı olarak kullanılıyor olabilir. Yazarın yaklaşık 600 sene önce OK sözcüğünü ÇAP anlamında kullandığını iddia edebilmemiz için bu yazmayı daha detaylı incelememiz gerekir. Mevcut durumda tamamlanmamış bir iş için ön yorumlar niteliğindeki erken bulgular yazmaktayız.

İYEM SEM ÇEKİCÖ İYÇGÜ DOYU SAM ÇIYOR ÖİYÜ SÜ ZEİN
GÜZELSEM / İYİYSEM ÇEKİCE (ağrlıgımcı) İÇGIYE DOYSAM CİYER İYİ SÜZER.

Anlatılmak istenen ana fikir;

“Özde iyi bir insansan ağrlıgımcı içki içsen bile senden kötülük yapabilecek birisi çıkmaz.”

Note: Probability of writing the first 2 letters of «İYEM» correctly is 1 in 900 (30 × 30) with the letters that will be chosen randomly from a 30-letter of base alphabet. In the VM alphabet that we have considered, multiple syllable combinations such as double, triple and quadruple are used with tamga/mark characters with together of sound values of numbers from 1 to 9. Even if we accept this each combination characters as simple/single-sound signs, we can talk about a writing system with more than 140 alphabet characters. Probably this number will exceed about 180 when we check all typing letters in VM pages in the future. This means that our probability of randomly choosing first 2 letter (even the first two letters of any word) is 1 in 180x180, (that is, a probability of 1 in 32400) to match with any known word in any language. In this respect, the fact that we have made an alphabet transcription puts us in the field where it is necessary to read with a certain sound discipline. It is difficult to talk about coincidences in this field after reading first single full sentence in Turkish structure for sure. Yukarıdaki tümce 40 harflidir. 180 karakterlik alfabe tablosundan rastgele seçilecek harfler ile tesadüfen bu tümcenin oluşması ihtimali 180'in 40 defa birbiri ile çarpımı kadar olacaktır. 180

38-) Görsel 45-6-G, Sayfa 67r'de yılın 7. ayı için "ÇOIORAK" kelimesi yazılmış.

[<<http://www.sozce.com/nedir/67595-cag>>]

[<<http://www.sozce.com/nedir/67595-cag-ii>>]

[<<http://www.sozce.com/nedir/77898-co>>]

[<<https://obastan.com/az/search/?q=%C3%A7%C3%B6l>>]

Görsel 45-6-G, Sayfa 67r'de "ÇOIORAK" kelimesi, / Beinecke Rare Book and Manuscript Library, Yale University

Bu kelimede ikinci harf "I" veya "C" olarak okunabiliyor. Bu sebeple sözcük "ÇOIORAK", "ÇÂIORAK" (ÇAĞI-ORAK / ÇÂI-ORAK) veya "ÇO-CORAK" olarak değerlendirilebilir.

"ORAK" kelimesi "ekin biçme aracı veya aleti", "ekin biçmek/ormak", tahılı biçme vakti ve "TEMMUZ" anlamında kullanılan kelimedir. "ÇORAK" kelimesi ise "kurak", "susuz", "kuru ve yağışsız dönem", "kuru arazi", "kuru dönem", "kurumuş ek", "kuruyarak kararmış/solmuş şey", "kısır/doğurgan olmayan", "bahtı kararmış", "iç suyu çekilmiş/yaşam suyu olmayan" gibi anlamlara gelmektedir.

Türk dilinde "ORAK AY'I" sözü "TEMMUZ AY'I" anlamına da gelmektedir.

[Sözce-Sözlük, ORAK=TEMMUZ; <<http://www.sozce.com/nedir/242482-orak>>]

Page 14r

ZO ÇVU İTİC/İTİCİ ÇÖP ÇÜÖR ÇCÖR ULA M 2/EKİ
ZO ÇİVİ İTİC ÇÖP-ÇÖR CÜCER ULAM EKİ

ulamak ne demek? - 5 sözlük > Biçilmiş demeti tutturmak için çakılan ağaç çubuk (çivi) itici (itilmiş-eklenti) çör-çöpün filizlendiği bağlantı eki (ek-yeri)

zo anlamı
Biçilmiş ekin demeti.

çivi anlamı
İs. 1. İki şeyi birbirine tutturmak, bir nesneyi bir yere sabitlemek için çakılan, ucu sivri, başlı, metal veya ağaçtan yapılmış ufak çubuk, mih. 2. Kalkan balığının üzerindeki düğmeye benzer kemiksi oluşum.

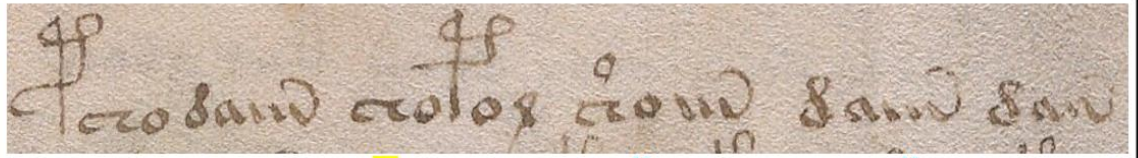
çivi anlamı
1. Sallanan bir şeye konan destek. 2. Kazık.

itıştirmek ne demek? - 1 sözlük, 1 sonuç.
Güncel Türkçe Sözlük
itıştirmek anlamı
(-i) 1. İtişmelerine yol aşmak. 2. Kimildatarak itmek.

cücermek ne demek? - 1 sözlük,
Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü
cücermek anlamı
Filizlenmek, yeşermek.

ekici ne demek? - 2 sözlük, 2 sonuç.
Güncel Türkçe Sözlük
ekici anlamı
İs. 1. Herhangi bir tarım ürününü üreten, tarımla uğraşan çiftçi.

ulam anlamı
Ekli, bağlı.

İYÇ Ç- Ö Ş E M Ç O I Y O P Ç I O Ğ M / ç o m S A Ğ N S A N
 > İÇ/İÇİ EŞİM **Çu (ki) OYUP ÇOĞUM (budağı/çokum-u)**
SAĞIN-SAN (çözüp-boşaltsan)
 > **İÇİNİ EŞEM Kİ BUDAK/ÇOKUMU (yerinden) ÇÖZSEN/BOŞALTSAN (delsen)**

> **ÇOO / ÇIOO / ÇIOĞ / ÇIOĞ**

öşmek

1. Eşmek

çömlü anlamı
 bakınız» ki

çöm anlamı

Demet.

Rumeli göçmenleri -İstanbul

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü
 sağınmak anlamı

Yumak, makara vb. çözülmek, boşanmak

çokum anlamı

Ağaç dallarının ayrıldığı kısım.

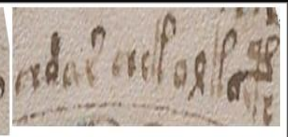
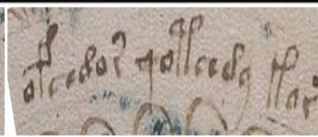
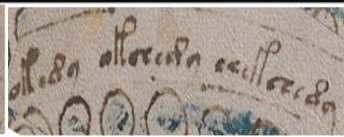
Devri *Bucak -Burdur

çom anlamı

1. Küme, topluluk. 2. Ot veya çalı kümesi. 3. Demet, deste, çiçek demeti. 4. Bir tuTam.

çom anlamı

1. Ağaç gövdesindeki yumru, budak. 2. Ağaç gövdesinde, kesilmiş dalların kalan izi. 3. Hastalık sebebiyle ağacın kesilen kısmından sonra geriye kalanı. 4. Ağaçtan meyve düşürmek için yapılmış çubuk.

OILÇEKÜ ÖİTÖK OITAR AR OITCSU OITANANŞU ANILANÇCSU GİCİTÇCSU OIKŞAR DOIYGUSU İLER ÇŞER ÇCIL OFLAYIÇ
OĞULCAĞI ÖTEK OT-ARAR OTÇUSU ot-anan-şu ANILAN ÇOCUĞU GİCİT ÇOCUĞU OKŞAR DAY-KIZI EYLER İŞER ÇÜÇÜL OFLAZ-İÇ

OĞULCAĞI (küçük oğlu) ÖTEK (korkak) OT-ARAR OTÇUSU (otlayan otçusu/otçulu)

ot-anan-şu (ot arayan şu/uyuşturucu arayan şu) ANILAN (adı-bilindik)-ÇOCUĞU GİCİT (uyuz) ÇOCUĞU

OKŞAR (benzer) DAY-KIZI (eşek sıpası) EYLER

İŞER ÇÜÇÜL (aptal) OFLAZ-İÇ (?/körpe/taze- muhteva)

Günümüz diline tercümesi: «... küçük oğlu korkak, otlayan-otçulu, uyuşturucu arayan şu adı bilindik, çocuğu uyuz çocuğu, benzer eşek sıpası eyler aptal körpe muhteva»

Oğulcak ne demek? - 1 sözlü

Kişî Adları Sözlüğü

Oğulcak anlamı Köken: T.

Cinsiyet: Erkek

Küçük oğul.

ötük ne demek? - 2 sözlük, 2 sonuç.

Divanü Lügati't-Türk

ötük anlamı

hikâye; hakana sunulan dilek

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

ötük anlamı

Kez.

*Ünye -Ordu

okşar ne demek? - 2 sözlük, 2 sonuç.

BSTS / Dilbilim Terimleri Sözlüğü

okşar anlamı Fr. paronyme

Bir kelimeye, dış şekli bakımından yakın olan başka kelime. Ellelemek'le elemek gibi.

Kişî Adları Sözlüğü

Okşar anlamı Köken: T.

Cinsiyet: Erkek

Benzeyen, benzer.

çüçül anlamı

1. Aptal, sersem. 2. Kılıbık.

ötek ne demek? - 1 sözlük, 5 sonuç.

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

ötek anlamı

Korkak.

Zeytinli *Edremit Ba.

-Kütahya

Ağlı *Küre -Kastamonu

Belkavak *İskilip -Çorum

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

day anlamı

1.bakınız» daylak(1)-5. 2.bakınız» daygeldi-2.

day anlamı

Gibi anlamında kullanılır.

-Ankara

day anlamı

Dul kadın evlenirken yanında götürdüğü ilk kocasından olma çocuk

*Bayburt -Gümüşhane

day anlamı

daygeldi ne demek? - 1 sözlük, 1 sonuç.

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

daygeldi anlamı

1. Sonradan gelip yerleşen yabancı: O daygeldinin birisi. 2. Dul kadın evlenirken yanında götürdüğü ilk kocasından olma çocuk.

oflaz anlamı

1. Gürbüz. 2. Körpe, taze.

İç anlamı

1. İç, kapalı yer. 2. Muhteva

Artvin Yusufeli Uşum köyü

ötüg ne demek? - 1 sözlük, 1 sonuç.

Divanü Lügati't-Türk

ötüg anlamı

kusma

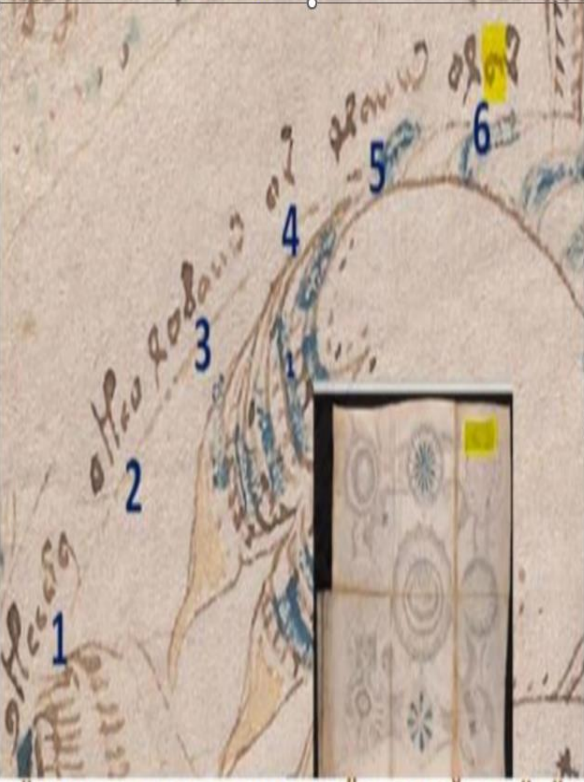
Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

gicit anlamı

Uyuz hastalığı

-Trabzon

EL KIZI ALCA, PAŞAM ÖR İYAĞIN ÖPER

1 ÜLGSU 2 OLCO 3 POŞAM 4 ÖR 5 İYAGIN 6 ÖPÜR

If we read this sentence in a 600-year-old manuscript whose language and dialect are unknown, which of the world's languages would be the strongest candidate for this sentence?

Here is the old sentence:

ULGSU OLCA POŞAM ÖR İYAĞIN ÖPÜR

Pro chat

GPT-4

Answer

While it might be challenging to definitively identify the language of a given sentence without more linguistic or contextual clues, the sentence "ULGSU OLCA POŞAM ÖR İYAĞIN ÖPÜR" seems to exhibit features that are reminiscent of Turkic languages, possibly old forms of Turkish or other Turkic languages. The features such as "ÖR", "ÖPÜR" and the overall phonetic structure hint at a Turkic influence.

However, please note that this is just an educated guess. Determining the language of an old manuscript definitively requires a comprehensive linguistic analysis and consideration of the manuscript's geographical and historical context. As language varies over time and space, a more detailed analysis by a historical linguist or philologist, possibly involving paleography and codicology, would be advisable for a more definitive conclusion.

Paylaş

Pro

GPT-4

Türkçe

A R A R A M / ererem (ararım/ererim)

P O R A M >

barama ne demek? - 1 sözlük, 1 sonuç.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

barama anlamı
İpek kozası.

*Çarşamba köyleri - Samsun
Zana *Merzifon - Amasya
Sonusa Taşova - Tokat

Para-m/boram>

-Cümle içinde bakılmalı->

Ç A R A M (çağrem) / ÇEREM (yavrum) / çarağn/çereğn (vulva-akıntısının)

U Ç G O R A M > uçguram (uçkurmak/uçkur am/uçkurum?) /

uç görem (uç göreyim/uç-görmek) Not: Cümle içinde incelenmeli.

Y A R A M > YARA-M / yaram (yarmak)/yerem (yermek)

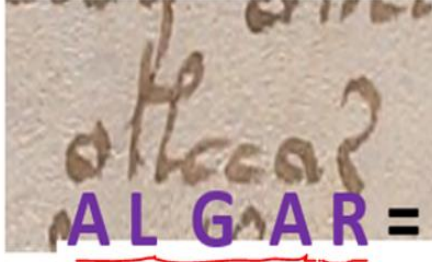
İ Y Ç Ö R E M / YÇORAM > içerim

P Ç O R A M
(Biçerim)

D A M / dem

P İ L E M E M / plemem > bilemem / bilemem

A M A K (am ak)
/ E M EK (emek)

ALGAR = anadut

anadut anlamı

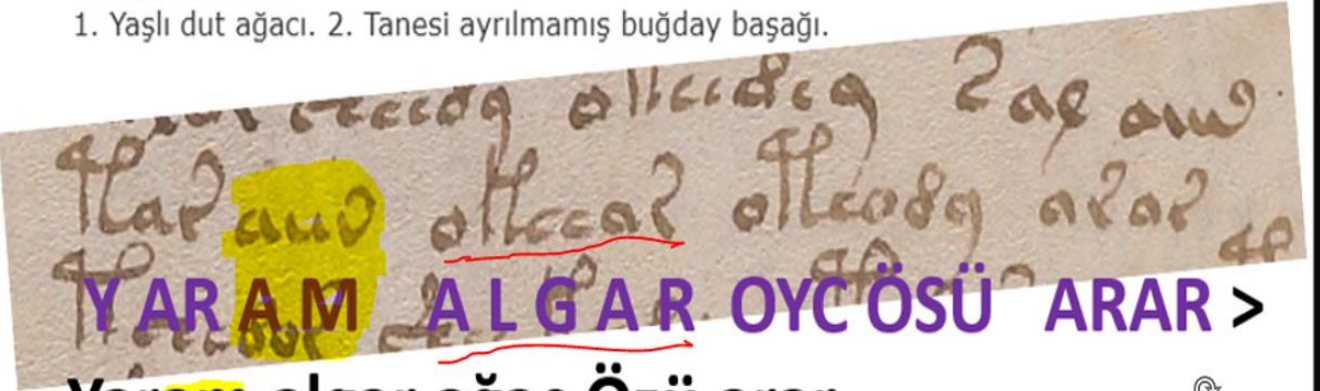
1. Yaşlı dut ağacı. 2. Tanesi ayrılmamış buğday başağı.

algar ne demek? - 2 sözlük, 2 sonuç.

BSTS / Zanaat Terimleri Sözlüğü

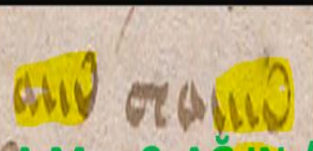
algar anlamı

bakınız» anadut

Yaram algar ağaç Özü arar.

(VM f112v)

AM Ç AĞIN / EMÇEGİN

emçek ne demek? - 2 sözlük, 3 sonuç.

Tarama Sözlüğü

emçek anlamı

bakınız» emçek.

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü

emçek anlamı

Meme.

Çilehane *Reşadiye -Tokat

Kürkçüler -Adana

emçek anlamı

1. Süt anne. 2.bakınız» emcek(I)-1.

The root of this Word, which the author wrote as **EMÇEGİN**, is the verb EM- (suck). The word suffix -ÇEG (-çek) added to this verb turns this word into a noun meaning "breast, wet-nurse or milking-bottle or nipple".

Thus, since the syllable **EM** in the root is a root verb in this case, we cannot read it phonetically as **-ĞN**.

However, the word-ending suffix written in the same way at the end of the word (appearing to be written AM/EM) will be read as **-ĞİN/-ĞİN**. Because the word suffix **-ÇEG**-before this last syllable has turned the root of this word into a noun. As can be seen from here, the rule specific to the language works the same way every time. In other words, it is not a phonetic choice by the transliterator but a situation particular to the spelling style of the language.

E m-ü >em-i (ilacı/the medicine)

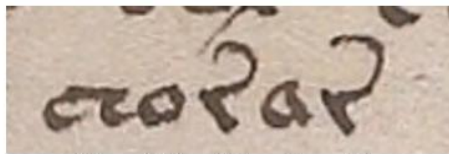
E M Ç SÜ > em-ç-sü > em-çi-si
(ilaç-çı-sı / hekimi / the doctor)

E M SEM >ilaç-tedavisi (ilaç-devası/
medicine-treatment/medicine-cure)

Note: Here, whether it is the words EM & SEM or EMSEM (if I suck) derived from the root of the word (em) meaning "to suck" will be clarified with sentence reading studies.

The word "EM" (medicine, ointment) means medicine in the historical manuscript dictionary Dîvânü Lugâti't-Türk (DLT) and is mentioned as a synonym for the word «SEM» (medicine, ointment, healing, treatment, cure). In the same dictionary, there is an explanation as "the person who makes medicine is called EMÇİ". Râsânen states that this word has the forms EM, İM, YEM and gives examples in various languages and dialects (E.W. p.41). In the manuscript (KB) of Kutadgu Bilig (written by Yusif Uluq Xas Hacib in 1069-cu) the words EM and EMÇİ mean "physician/doctor" and the word EMLE- means "to treat". The word «EM», written in the Tarama dictionary with the meaning of "medicine, cure, remedy", is exemplified as its widespread use from the 14th century to the 19th century texts, both alone and as a reduplication with the word SEM in the form of «EM SEM». This reduplication has the meaning of "medicine-treatment/medicine-cure". **Note:** It is possible that EM could have been used in the sense of «drinkable medicine» and SEM "medicine applied to the skin". -or the opposite- **See:** Zafer Önler, article, "Medical Terms in Divanü Lugâti't-Türk and Kutadgu Bilig", Kebikeç-serial-edition 22, in 2006, pages 135-150. >

file:///C:/Users/user/Downloads/DIVANU_LUGATI_T_TURK_VE_KUTADGU_BILIGDE.pdf

Ç O R A R

çorar ne demek? - 1 sözlük, 1 sonuç.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

çorar anlamı

Kesilmiş ağacın kökünden çıkan fişkın, filiz.

Ağaköyü *Safranbolu - **Zonguldak**

Ş E R Ö R E N E X

Şer Örenex (şer
örnek/kötü-örnek)

S A R A R A P

SARARAP

(**SARARIP**)

ÇİYCÖSÜ DÖLGÖSÜ

ÇİYİTÖZÜ DÖLGÖZÜ

PÇORAM

(Biçerim)

AMÇAĞIN / EMÇEĞİN

DOYAMAZ / DÖYEMEZ

doyamaz / döyemez

ÇÜGSÜ DÖLER AĞRAR /

ÇUGSU DOLAR AĞRAR >

Çügsü döler ağrar (çükü dölle ağrar) /

Çugsu dolar ağrar (çükü dolar ağrar)

DÖLÇCSU DÖLÇCSU

dölçcsu dölçcsu > dölçocuğu dölçocuğu

döl çocuğunun döl çocuğu (ikinci kuşak döl-
çocuğu / ...döllemeden olan çocuğun çocuğu)

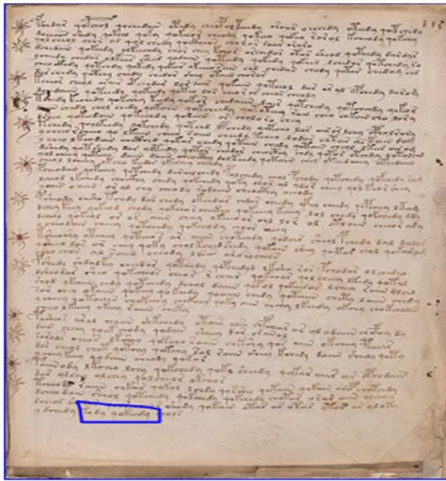
SAYFA 115r

- DÖL-GÖR (Baştan 2.Sıra 5. Kelime) Döl-gör (Döl görme yolu ile artıp değerlenmek, Döllennmiş olmak, vb) Progeny-Rates / Progeny-See/Fetch, Monitoring Progeny, state of being

fertilized)

- DÖLÇÜ (Dölcü (Dölleme işlemini yapan) ikinci sıra son kelime) The fertilizer

- + ÇOR (kısır, hasta, acılı, kuru (Çocuğu olmayan kimse, (kapalı-tıkalı-mahsul vermez (barren, infertile, cork, close or seal))

LOSA (loğusa) DÖLGÖZÜ/DÖL-KIZI

IL O SU D Ö İ L G S Ü /
L O SU D Ö L - G SU

LOSA = LOĞUSA <http://www.sozce.com/nedir/218256-losa#>

DÖL; döl anlamı (isim olarak;) 1) progeny, 2) offspring, 3) seed, 4) semen, 5) race,

6) spawn, 7) fruit, 8) progeniture <http://www.sozce.com/nedir/100472-dol>

DÖLGÖZÜ (Dölyatağı; <http://www.sozce.com/nedir/100500-dol-yatagi>)

İYC ÖF İL Ü ÇU CU

İÇ EVLİ ÇOCUĞU

(aile içi evlilik yapanın çocuğu)

DOYUŞ/DOĞUŞ-GÖZÜ

> **Mide veya Amniyon kesesi** (bebeğin anne karnında bulunduğu kese) **anlamında olmalı**

ÖR Ç A/O L/IL GN CU

ÖR ÇALGNCU / ÖR ÇOLGNCU

ÖR (tohum/döl) **ÇALKAN-CI** (eken-kimse/ekici)

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

ör almak anlamı

Hayvanın döl tutması

Ordu

ör anlamı

Tohum.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

çalkamak anlamı

1. Tahıl elemek. 2. Tohumu tarlaya saçtıktan sonra tekrar sürmek.

Rasgele seçilmiş sayfadan rasgele seçilmiş paragraftaki 131 sözcüğün 28 kadarı aradan geçen 600 yıl içerisinde fonetik değerini değiştirmeden (veya çok küçük değişikliklerle) kalmış. Bu bulgu, eserdeki toplam sözcüklerin yaklaşık olarak %21 kadarının fonetik değerinde zamanla bir değişim olmadığı anlamına geliyor olabilir.

Page 58r <https://brbl-zoom.library.yale.edu/viewer/1006188>

The words taken from page 58 r's first paragraph

tor	çul	çar	yap
uyar	uyak	oyçu	çopar
am	sap	oyar	çak
oyam	çop yak	zam	o
oycu	ap ak,	doar	capak
ak	dolam	çoirap, çorap	arar
çöpsap, çöp-sap	çöpsü, çöp su	çekar	çap

F-51v

O/Ö X İL/İL GÖS-Ü D-ANO/D-ENO İLAF/P DO SAN-AM/ĞN -AN İLİÇÖR U/I-AN-ÇİLAP

ÖKİL GÖZ-Ü DENÖ İLAF DOSANAM-I/DOSANAĞN-I AN-I LİÇÖR-ÜEN/İEN-ÇİL EP

➤ ÖKİL (çok-sayıda) GÖZÜ (küçük budağı) TANE/DENE (mahsul tanesi) YULAF
TOZANI-M-I/-ĞN-I (Tozuşan/Tozanım) AN-I (zamanı) LEÇER İLEN (kıl-elek-len) ÇİL
(bir vuruşta kes) EP (tahıldaki yabancı maddeleri temizle).

İletilen anlamın çağdaş Türkiye Türkçesine çevirisi:

"Çok-sayıda küçük budağı, mahsul tanesi yulaf tozanımı zamanı, kıl elek ile bir vuruşta kes. Tahıldaki yabancı maddeleri temizle."

Divanü Lügati't-Türk

ökil anlamı
çok

göz anlamı Osm. göz

1- Çok küçük budak. 2-

dene anlamı
Buğday vb. mahsulün tanesi

çilmek anlamı
Bir vuruşta kesmek.

Saylan *Ünye Ordu

Divanü Lügati't-Türk,

tozarmak anlamı
tozarmak, toz yükselmek

leçer anlamı
Kıl elek.
pollinate (tozlaşmak)
effloresce (çiçek açmak)

epmek anlamı
Tahılın, içindeki yabancı maddeleri bir kap içinde savurmak, temizlemek.
*Bergama
Samsun
Pınarlıbelen *Bodrum Muğla

ATA-f-25v

DÖ İLÖREX

ÇO ER5-ÇAIN

SGAĞIR ez

DÖLEREK (dölleyerek) ÇA (bebe/yavru) ERBAŞ-ÇİĞİN SAĞIR/SIK-AR-Z/-AZ

(Fonetik yakınlık esasına göre, sondaki Z «sağar-ız / sikar-ız» sözcüklerinden birisi olmalıdır. Sondaki fiile eklenmiş olan -Z/-ez/-ız sözcük eki geniş zaman 1. çoğul şahıs çekimindedir ve buradaki -ar eki geniş-zaman bildirir ve bu yapı Türkçe fiil çekiminin temel yapısında örtüşme ifade eder ve her iki işlevi (zaman + şahıs) birlikte gerçekleştirir. Dolayısıyla bu eylem sözcük olasılıklarının hem ikisi de hem "biz" anlamı taşır hem de geniş zaman ifadesi verir.)

başçık anlamı Osm. haşefe Fr. anthere (botanik)

ça anlamı
Bebek, çocuk.

Definitions of anther

BOTANY

Noun

1 the part of a stamen that contains the pollen.

Güncel Türkçe Sözlük

başçık, -ğı anlamı

is. bit. b. Çiçeklerin erkek organlarında çiçek tozunu taşıyan torbacık,

*Kadıköy İstanbul

Kişi Adları Sözlüğü

Başçık anlamı Köken: T.

Cinsiyet: Kız

Çiçeklerin erkek organlarında çiçek tozunu taşıyan torbacık.

Translations of anther

Noun

anter anther

ercik başı anther

Divanü Lügati't-Türk

sagmak anlamı
sağmak

Türkiye Türkçesi Ağızları

ez anlamı
Sahip.

*Tosya -Kastamonu

Frequ.

ez anlamı
AZ

Aybastır Ordu

Türkçe - İngilizce

başçık anlamı

anther

GÖZEN
Türkçe - İngilizce
gözlemci anlamı
isim
1) **observer**

Türkçe - İngilizce
gözlem anlamı
isim
1) **observation**

OİY-OXÇ-U GÖSEN/GÖZ-EN
AY OKÇU GÖZEN/GÖZ AN

AN > **an** anlamı
(I) is. (a:nı) Zamanın bölünemeyecek kadar kısa parçası, lahza.

AY > Divanü Lügati't-Türk
ay anlamı
yilin on ikide biri olan zaman; gökteki ay.

OKÇU > Divanü Lügati't-Türk
okçu anlamı
okçu

GÖZ > **göz** anlamı
is. 1. anat. Görme organı. 2. Bazı devimlerde, aö
kaybolmak. Göz önünde. Gözü kesil
sevinç içinde
baktım. 5. Sı
pınarın gözle
"Köprünün gö
Terazi kefesini.

Türkçe - İngilizce
okçu anlamı
isim
1) archer
2) bowman

Kişî Adları Sözlüğü
Okay anlamı Köken: T.
Cinsiyet: Erkek
1. **Satürn** gezegeni. 2. Beğenme.

BSTS / Gök bilim Terimleri Sözlüğü
Terazi anlamı İng. **Libra, Lib (Librae)**, Balance Osm. Mîzân Alm. W
Bir takım yıldızın ve bir burcun adı; Terazi takım yıldızı, Terazi burcu.

Türkiye Türkçesi
terazi anlamı
Terazi yıldızı.

Konyar, Katransa, Kayalar, **Selanik**

Fonetik Varyantlar:
ÇO4Ç / ÇO4Çİ /
ÇO14Çİ,
ÇÖdürYÇ / ÇödürYÇ,
ÇödürYÇİ /
ÇöldürYÇİ, ÇOdYÇ (?)

f-80r

çödürmek ne demek? - 1 sözlük.
Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü
çödürmek anlamı
Fişkırtarak, kavis çizerek işemek.

çödürük ne demek? - 1 sözlük, 1 sonuç.
Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü
çödürük anlamı
Sidik.
*Afşin, *Elbistan - Maraş
Çavuşköy *Babaeski - Kırklareli

çödürmek anlamı
İşemek
Ordu

ÇÖDÜRYÇİCÜ >
(işeyeni /
çödürücü)

ÇO4YÇİ / ÇO14YÇİ
ÇO14YÇİ

ÇOY+OÇ-Ü OF/ÖF/ÖP
ÇÖY ÖÇ-Ü ÖF/ÖP
CoY (yitik/kayıp/kaybetmiş) AÇ-I ÖV/ÖP

Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü
coymak anlamı
 Kaybetmek.
 Kadirga - İstanbul
 *Ereğli - Konya

Divanü Lügati't-Türk
aç anlamı
aç, karnı tok olmayan

4 OÇIL-O/A-P ÇÖR ÇÖP-ÇÜÖ İLGÜ ÇAILANANÇU UILAN GAK
4 AÇILMAZ ÇÖR ÇÖPÇÜĞE İLGI, ÇALLANAN ŞU (meyvesi tatlanan şu) UĞLAN GAK

çallanmak anlamı
 Meyve tatlanmak.
 Denizli, Beşikdüzü *Vakfikebir - Trabzon

uğlan anlamı
 Oğlan

gah anlamı
 Elma, armut kurusu.
 -Amasya
 *Reşadiye - Tokat
 *Sebinkarahisar - Giresun
 Uluşiran *Şiran - Gümüşhane

gak anlamı
 Meyve ve kuru yemiş (Çocuk dilinde).
 -Kastamonu

gak anlamı
 1.bakınız» gâh(III). 2. Yabanî armut, ahlat.
 Uluğbey *ε 3. Ham, olmamış meyve.

gak anlamı
 1.bakınız» gâh(III). 2. Yabanî armut, ahlat. 3. Ham, olmamış meyve. 4.

VERİLEN MESAJ:
 Bitkiye ilgi onu verimli kılar,
 «4 AÇILMAZ (kesin olarak
 açılmamasıyla bilinen) ÇÖR-
 ÇÖPÇÜĞE İLGI GÖSTERMEK,
 OĞLAN BITKİNİN MEYVESİNİ
 BİLE TATLANDIRIR»
 anlamındadır.

Tarama Sözlüğü
ilgü anlamı
 bakınız» ilgi.

Divanü Lügati't-Türk
ap anlamı
 nefi eki gibidir
ap anlamı
 (Oğuz) nefi eki gibidir

BU GÖRSELLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR:⁸

⁸ Bu bulgu, bazı bitki çizimlerinin yer aldığı 100r sayfasının rasgele seçilmiş bir paragrafından alınmıştır. Alıntının amacı, ATA elyazması içeriğinde Eski Türkçenin varlığını uzman dil bilimcilerin dikkatine sunmaktır. Nitekim burada geçen sözcükleri, diğer örneklerde olduğu gibi, kök ve/veya bütüncül biçimleriyle sözlüklerde de tespit edebilmekteyiz.

1- *Burada -OP/-AP (Nefi) olumsuzluk ekidir.*⁹

⁹ Burada yazar, 100r sayfasında “4 AÇIL-AP/-OP” ifadesini kullanmıştır. Buradaki *-AP/-OP* sözcük eki, **nefi** yani *olumsuzluk* ekidir. *Divanü Lügati’t-Türk*’te geçen *-Ap* eki, Oğuz Türkçesinde “**nefi eki**” olarak, yani olumsuzluk bildiren bir ek şeklinde kullanılır. Fiillere eklenerek onların anlamını olumsuzlaştırır; günümüz Türkçesindeki “-ma/-me” ekine benzer bir işleve sahiptir.

Dil bilimcilere göre “nefi eki”, Arapça kökenli bir dilbilim terimidir ve **inkâr, olumsuzluk** anlamına gelir. Türkçede nefi eki, bir fiilin veya durumun gerçekleşmediğini belirtmek için kullanılır. Örneğin:

- Git**me** → gitmemek
- Gör**me** → görmemek
- Ol**ma** → olmamak

Bu örneklerdeki *-ma/-me* ekleri nefi (olumsuzluk) ekidir ve Eski Türkçede bu eklerin yerini *-AP/-EP* ekleri almıştır denilebilir. Örnek olarak, “bil-” fiiline eklenen “-AP” ile *bil-EP* (bilmemek/bilmeyen) kelimesi türetilebilir.

Kaşgarlı Mahmud’un *Divanü Lügati’t-Türk*’e göre *-Ap* eki, özellikle Oğuz lehçesinde **olumsuzluk anlamı** taşır. Bu ek, fiillere veya isimlere eklenerek onların anlamını inkâr eder. Örnekler:

1. **Tut-ap** → *tutmamak*
- “Tut” fiiline *-ap* eki eklenerek “tutmamak” anlamı kazanır.
2. **Bil-ep** → *bilmemek*
- “Bil” fiiline eklenerek “bilmemek” anlamı oluşur.
3. **Gör-ep** → *görmemek*
- “Gör” fiiline eklenerek “görmemek” anlamı verir.

Bu tür örnekler, Oğuz Türkçesinin erken dönemlerinde fiil köklerine *-ap* eklenerek olumsuzluk yaratıldığını gösterir. *-Ap* eki, **ma/-me** ekinin tarihsel bir karşılığı olarak düşünülebilir. Bu kullanım özellikle **Oğuz lehçesi** içinde geçerlidir; fakat başka lehçelerde de farklı ve çeşitli olumsuzluk ekleri kullanılmıştır. Kaşgarlı Mahmud, bu eki tanımlarken “nefi eki gibidir” diyerek onun işlevsel olarak olumsuzluk anlamı taşıdığını belirtmiştir.

Yazarın 100r sayfasındaki bir satırda yazdığı biçimiyle “4 OÇIL-OP/-AP” sözcüklerinin sonundaki bu ek, metinlerdeki fonetik (ünlü) uyuma göre *-OP/-AP/-EP* biçimlerinde görülen olumsuzluk bildiren ektir. Bu durumda:

1. **AÇIL-OP / OÇIL-AP** biçimleri, Eski Türkçede olumsuzluk eki olan *-Op / -Ap* ile türetilmiş fiil biçimleridir.
- **AÇIL-**: “açılmak” fiil köküne geldiğinde;
- **AÇIL-OP** → *açılmamak*
- **OÇIL-AP** → *açılmamak* (başta ses değişimi: A → O olabilir; metnin fonetik bağlamına göre)
Bu tür ses değişimleri, özellikle yazım biçimi ve bölgesel fonetik farklılıklarla ilişkilidir.

2. “4/dört AÇILAP” (dört açılmaz) ne demektir? Bu ifadeyi açıklayıcı örneklerle destekleyebiliriz:
- ***“Dört”***: Buradaki “+” işareti muhtemelen metin içi bir ayraç ya da özel bir işarettir. “Dört” ise sayı.
- ***“4 açılup”***: “Dört açılmaz” veya “Dört açılmayan” anlamına gelir.

Olası anlam:

> “Dört açılmayan [şey]”

Eski Türkçe örnek:

> “Dört kapı açılup kaldı.” (*Dört kapı açılmaz kaldı*)

Türkiye Türkçesi karşılıkları:

> “Dört kapı açılmadı.”

> “Dört kapı kapalı kaldı.”

> “Dört kapı henüz açılmamıştı.”

****Özetle:**** *-Ap / -Op* ekinin zaman içindeki dönüşümü şöyle açıklanabilir:

- Bu ek, zamanla **ma / -me** biçimine dönüşmüştür.

- Eski metinlerde “bil-ap”, “gör-op”, “açıl-ap” gibi örnekler, günümüz Türkçesinde “bilme”, “görme”, “açılma” biçimindedir.

ATA elyazması yazarı, “4” rakamını *DÜRT* fonetik biçimiyle kullanmaktadır ve bu aynı zamanda *dürtmek* fiilinin de köküdür. Elimizdeki dördüncü parmak, atalarımıza göre (kuvvetle muhtemel) “dürten parmak” anlamında adını kazanmış olmalıdır. *DÜRT (DÖRT)* adı, binlerce yıl içinde dördüncü parmağın adı olarak yerleşmiş olabilir.

2. Yazar, bitkileri ve filizleri oğlan, kız, anaç, er/erkek gibi (insanlarda olduğu gibi) cinslerine ayırmaktadır; bu yaklaşım ATA elyazması boyunca tutarlıdır. Yazar aynı zamanda, döllek, döl-veren, dölleyen, döllemek gibi anlamlara gelen (üreme terminolojisi dahilindeki organ adları dahil olmakla) sözcükleri de insanlar için ve bitkiler için ayırım yapmaksızın kullanmaktadır.

3. Yazar burada şu ifadeyi kullanmıştır: “**4 OÇIL-O/A-P ÇÖR ÇÖP-ÇÜÖ İLGÜ ÇAILANAN UILAN GAK**”. Bu ifade, 100r sayfasında rasgele seçilmiş bir satırın ardışık biçimde dizilmiş birkaç sözcüğünden oluşmakta olup, birlikte tam bir tümce oluşturmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle bağlamın tamamı incelendiğinde bütüncül anlatı ve semantik çıktı daha açık biçimde ortaya çıkacaktır.

4. “**4 OÇIL-O/A-P ÇÖR ÇÖP-ÇÜÖ İLGÜ ÇAILANAN UILAN GAK**” ifadesi anlamca şu şekilde yorumlanabilir: “**4 AÇILMAZ ÇÖR ÇÖPÇÜĞE İLGİ, ÇALLANAN** (meyvesi tatlanan) **UĞLAN** (oğlan) **GAK** (‘yabani armut, ahlat’ ve/veya ‘ham olmamış meyve’)”.

Bu anlatının dolaylı olarak iletmek istediği fikir şudur: “**4 AÇILMAZ** (kesin olarak açılmayacağı bilinen) **ÇÖR-ÇÖPÇÜĞE İLGİ GÖSTERMEK, ERKEK/OĞLAN BİTKİNİN MEYVESİNİ BİLE TATLANDIRIR.**” (Bu bir dolaylı anlatı ifadesi olarak; “meyve vermeyeceği kesin olarak bilinen erkek bitkiye bile gerektiği kadar ili, alaka, sevgi göstermek, o bitkiden bile tatlı meyveler almanızı sağlayabilir” anlamına gelmektedir.)

ATA Alfabe Transkripsiyonu, Hece Harfleri Açıklamaları ve Tablolar

Aşağıdaki örnekler, transkripsiyon çözümlmelerine dayalı okumalarımızın mevcut aşamasında kullandığımız fonetik değer varyantlarını içermektedir. Bu varyantlar, yaklaşık 600 yıllık ATA alfabe harflerinin günümüz fonetik karşılıklarını netleştirmeye yönelik önerilerdir. Latin alfabesiyle sınıanan bu karşılıklar, “önerilen transliterasyon biçimleri” olarak sunulmakta olup, on yılı aşkın süredir sürdürülen deneme, yanılma, eleme/eksiltme ve sadeleştirme yöntemleriyle oluşturulmuştur. Bugün, ilk çalışmaya başladığımız yıllara kıyasla oldukça sadeleştirilmiş bir düzeye ulaşmış olsalar da nihai biçimlerini henüz almamışlardır. Bu bağlamda çalışmalar halen devam etmektedir.

Dil bilimciler, antik hiyeroglifleri ve yazıtları okurken dahi bir harfi veya sözcüğü beş-altı farklı biçimde yorumlayabilmektedir. (Karatepe ve Hitit yazıtlarının ilk olarak nasıl ve hangi yöntemle deşifre edildiğine bakınız.) Bu tür çoklu okuma yaklaşımları, eleştirilebilecek yönleri olmakla birlikte, esasen dünya genelinde akademik çevrelerde kabul görmekte ve bilimsel yöntemler çerçevesinde değerlendirilmektedir.

Çalışmalarımızda seçmiş olduğumuz yöntemler bakımından, esasen çağdaş dil bilimi kıstasları ve kuralları temelinde ilerlediğimizi söyleyebiliriz. Dil biliminin kabul görmüş çalışmalarda kullanılan yöntemlere benzer biçimde, tutarlı ve bilimsel bir yaklaşımla ilerlemeye gayret ediyoruz. Çalışmamız, dil bilimi metodolojisinin dışında bir çerçevede değerlendirilemez; eksikler ve öneriler zamanla tartışılacaktır ki bu, bilimsel sürecin doğası gereğidir.

Kullandığımız yöntemler, dil biliminin temel ilkeleriyle örtüşmektedir. Özellikle kıyaslanan sözcüklerin anlam ve fonetik değer açısından örtüştüğünü ya da oldukça yakın olduğunu göstermekteyiz; sözcük ekleri, semantik yapı ve fonetik sıralama üzerinden tümce bütünlüğünün yalnızca Eski Türkçe ile örtüştüğünü çoklu örneklerle kanıtıyoruz.

ATA alfabesi, yüzlerce hece harfiyle oluşturulmuş bir sistemdir. Bu nedenle aynı sözcük, iki ya da üç farklı biçimde yazılabilir; yani ATA alfabesinde farklı harfler seçilerek aynı fonetik değer yaratılabilir. Ancak tutarlı bir transliterasyon ve transkripsiyon çalışması için, aynı harflerin aynı ses değerleriyle okunması ve aynı biçimde yazılmış sözcüklerin aynı fonetikle değerlendirilmesi gereklidir. Yaklaşık 240 sayfa ve 40 bin sözcükten oluşan ATA elyazmasında bir sözcüğü bir sayfada farklı, başka bir sayfada farklı okuduysak, o sözcüğün geçtiği tüm cümleleri yeniden gözden geçirmek ve düzeltmek zorundayız. On yılı aşkın süredir

Yani bu sözcük, “DÜRT, AÇILMA”-(?) veya “DÖRT AÇILMAZ” ifadelerini karşılamış olabilir. Dolaylı anlam olarak “dört açılmaz” ifadesi, belki de “dört mevsim açılmaz” anlamına da gelebilir.

devam eden bu zahmetli çalışmada bu tür geri dönüşleri defalarca gerçekleştirdik. Çünkü aynı yazım biçimi, daima aynı fonetikle okunmalıdır.

Eski Türkçe yazım tarihinde hangi alfabe kullanılmış olursa olsun, bazı harflerin iki hatta üç sese karşılık geldiği durumlar yaygındır. Örneğin A, E ve Æ seslerinin tek bir işaretle gösterilmesi gibi. Bu, yazım tarihimiz açısından bilinen ve birçok dil bilimci tarafından belgelenmiş bir olgudur. Bu nedenle aşağıda yer alan bir harfin veya sözcüğün tek bir fonetik biçimde okunması, dildeki ünlü uyumu ve fonetik harmoni gereği oluşabilecek varyantları dışlamaz.

Örneğin, yazar “AL” sözcüğünü yazmışsa, ATA alfabesinde A ve E sesleri tek bir harfle karşılandığı için bu sözcük hem “AL” hem de “EL” olarak sınımlanmalıdır. Her ne kadar bu iki biçim farklı harflerle yazılmış gibi görünse de Eski Türkçenin yazım doğası gereği, transkripsiyon tablosunda bu yazım biçimi tek bir harf karşılığına denk gelir. Bu, 1=2 değildir; çünkü dilin yapısal doğası, okuma sırasında fonetik ayrımı doğru biçimde kendiliğinden sağlar.

Türkçenin semantik yapısı sayesinde, söz dizimi ve yan yana gelen sözcüklerin fonetik-semantik etkileşimi, doğru anlamı kendiliğinden iletir. Üstelik Türkçede bir sözcüğün çok sayıda farklı anlamı olabilir. Ancak Türkçeyi doğal biçimde bilen biri, “şu gölde yüz” emir tümcesini duyduğunda, bu tümcede geçen “yüz” sözcüğünün insan yüzü, para birimi, rakam olarak "100" (yüz), arazi "yüz-eyi" ya da fiil olarak “hayvanın derisini yüzmek” anlamına gelmediğini kolaylıkla ayırt edebilir.

Bu tür dilsel yapılar nedeniyle, Eski Türkçeyi ve Türk dilinin yapısını tanımayan bazı araştırmacılar, “burada ‘yüz’ ifadesi tutarsız ve birbirinden alakasız biçimde farklı anlamlarda kullanılmış” diye düşünebilirler. Oysa bu tip unsurlar ATA elyazmasına veya alfabesine özgü değil, Türkçeye özgü yapılardır.

Bu nedenle, makalelerimizi kendi dillerine çevirerek incelemek isteyen araştırmacılara ve dil bilimcilere şunu söylemek isterim:

Çalışmamızı değerlendirmek için Türkçe ya da Eski Türkçe bilmeniz gerekmez. Yapmanız gereken, metinleri bilimsel yöntemlerle, güvenilir sözlüklerle ve dilin semantik özelliklerine dayanan detaylı ve derinlemesine bir yaklaşımla incelemektir. Bunun için en azından Türkçedeki fonetik harmoni ve ünlü uyumu kurallarını öğrenmeniz gerekir. Ayrıca Türkçede sözcüklerin ve eklerin diziliş sırasının semantik çıktıyı nasıl etkilediğini de kavramanız önemlidir. Aksi takdirde, özellikle yazım tarihi boyunca eklerin kökten ayrı yazılabildiği bir dilde, heceleri bağımsız sözcük sanma riski doğar. İncelediğiniz dilin yapısını bilmeden metni anlamak veya doğru biçimde çözümlenmek mümkün değildir.

Son olarak, Voynich elyazmasının içeriğinde Eski Türkçe olduğunu savunduğumuz bazı YouTube videolarımızın altında, ne yazık ki hakaret içeren yorumlarla karşılaştık. En hafif ifadeyle “*Voyniç’i de Türk yaptı, halbuki burada tek bir Türkçe kelime göremiyoruz*” gibi yorumlar yapıldı. Bu tür tepkiler, ne yazık ki kültürel asimilasyonun ve dilsel yabancılaşmanın bir göstergesi olabilir. Yıllarını bu alana vermiş araştırmacılara hakaret etmek, medeni bir yaklaşım değildir. Özellikle “Ben Türküm ve Türkçe biliyorum, burada tek bir Türkçe kelime yok” diyen kişilerin, 600 yıl önce bugünkü İstanbul Türkçesinin konuşulduğunu sanmaları hem yanıltıcı hem de yorucudur.

Bu nedenle, bu çalışmaya bir miktar yorumsal ve fonetik çeşitliliğin kaçınılmaz olduğu bilinciyle yaklaşmanızı rica ediyoruz. Lütfen içeriği bilimsel yöntemlerle inceleyin, her ayrıntıyı titizlikle değerlendirin ve kendi okuma önerilerinizi ya da eleştirilerinizi paylaşın. Ancak unutmayın: eleştiri de akademik metodolojiye dayanmalı, akıl yürütmeyle desteklenmeli ve etik standartlara uygun biçimde sunulmalıdır.

Bazı Harflerin Fonetik Aralığını İçeren ATA Temel Alfabe Tablosu
The ATA Basic Alphabet Table, which includes the Phonetic Range of Some Letters

ATA letter	In Latin	ATA letter	In Latin	ATA letter	In Latin	ATA letter	In Latin
	A, E, Æ		B, BI / Bİ		β, βİ / PİÆ		C
	Ç		D		P, F		G, CC
	Ğ		X		I, İ		J
	K		L, IL / İL		M, -ĞN		N
	O, Ö		R / ER		S, Ş		T, İT / İT
	U, Ü		V, VA		Y, İY / İY		Z, EZ / 2

Tablonun Telif hakları sahibi > ©2024 Ahmet Ardic ve 'ATA-Team Alberta'> turkicresearch@gmail.com
All Rights Reserved > 'Copyright'©2024 Ahmet Ardic & On behalf of the 'ATA - Team Alberta'

Not: ATA elyazması incelendiğinde, bazı sessiz harfler için tutarlı bir örüntünün yaklaşık 240 sayfa boyunca sürdüğü görülmektedir. Bu örüntü, harflerin sözcük içindeki konumuna göre değişen fonetik değerlerle karakterize edilir:

- Z harfi sözcükten ayrı yazıldığında genellikle 2, EZ veya ÆZ şeklinde okunur; sözcük içinde yer aldığı ise 2 ya da Z olarak telaffuz edilir.
- R harfi ayrı yazıldığında daima ER olarak okunur.
- M harfi ayrı yazıldığında daima EM veya ÆM şeklinde okunur.
- N harfi ayrı yazıldığında daima EN veya ÆN şeklinde okunur.
- S/Ş harfi ayrı yazıldığında 8, ES/ÆS veya EŞ/ÆŞ biçiminde okunur.
- K harfi ayrı yazıldığında genellikle EK veya ÆK fonetik değerini alır.
- Bazı diğer ünsüzlerde ise eklenen E/Æ sesi, fonetik biçimi ve sesin yerleşimini değiştirebilir. Örneğin, Ç harfi ayrı yazıldığında çoğunlukla ÇU veya ÇÆ biçiminde telaffuz edilir.

Daha ayrıntılı fonetik bilgiler ve alternatif okuma biçimleri, hece harfleri açıklamalı tablosunda sunulmuştur.

Temel alfabe ile ilgili bazı unsurlar/notlar aşağıda ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Some Elements/Notes About The Base Alphabet Are Explained In Detail Below

	A, E, Æ ¹⁰		B ¹¹ , BI /Bİ ¹²		β ¹³ , βI / PIÆ / VβI		C
---	--------------------------	---	---	---	--	---	---

¹¹ > Araştırmamızın bu aşamasında, yazarın Eski Türkçenin hangi lehçesini kullandığını henüz kesin olarak belirleyebilmiş değiliz. Ancak okuma çalışmalarımız sırasında tekrar eden ve belgelenmiş bir yazıbilimsel gözlem dikkat çekmektedir: yazar, günümüzde **B** ve **F** harfleriyle yazılacak kelimeleri tutarlı biçimde **P** harfiyle temsil etmektedir. Örneğin FIÇI (“varil”) yerine PIÇI, BIÇAK (“bıçak”) yerine PIÇAK yazılmıştır. Bu durum hem yazıda hem muhtemelen konuşmada **B** harfini neredeyse tamamen kullanmayan bir yazarın metinlerini incelediğimizi düşündürmektedir. Başka bir deyişle, yazarın lehçesinde **B** sesi bulunmayabilir.

Buna rağmen, alfabenin transkripsiyon çizelgesinde hem **B** hem **F** harflerine karşılık gelen işaretler yer almaktadır. Bunun nedeni, şu anda yazarın **B**, **F** veya **P** seslerini nasıl telaffuz ettiğine dair kesin fonetik veriye ya da dilbilimsel kanıta sahip olmamızdır. Yine de bu bağlamda ATA tablolarımızda gösterilen **B** ve **P** harflerinin Latin alfabesinin el yazısı biçimleri olduğunu güvenle söyleyebiliriz. Latin yazı sisteminde bu harflerin fonetik değerleri zaten tanımlanmış olduğundan, yazarın bu harfleri kendi konuşma lehçesindeki karşılık gelen sesleri temsil etmek üzere, muhtemel özel bir okuyucu (ya da birkaç özel okuyucu) için kullandığı sonucuna varmak makul görünmektedir.

> *Phonetic and Orthographic Observations in the ATA Manuscript (VM)*

*At this stage of our research, we have not yet determined which dialect of Old Turkic the author employed. However, a recurring and well-documented observation from our reading efforts reveals a notable orthographic pattern: the author consistently represents words that would today be written with the letters ****B**** and ****F**** using the letter ****P****. For instance, instead of ***FIÇI*** (“barrel”), the author writes ***PIÇI***, and instead of ***BIÇAK*** (“knife”), we find ***PIÇAK***, etc. This suggests that we are examining the texts of an author who, both in writing and likely in speech, almost entirely avoids/not-using the use of the letter ****B****. In other words, the author’s dialect may not contain the **B** sound.*

*Despite this, the transcription chart for the alphabet includes representations for both ****B**** and ****F****. This is because, at present, we do not possess definitive phonetic data or linguistic evidence that would allow us to determine with full certainty how the author articulated the sounds corresponding to ****B****, ****F****, or ****P****. Nevertheless, we can assert with confidence that the letters ****B**** and ****P**** in this context are handwritten forms of Latin alphabet characters, and since their phonetic values are already established within the Latin script, it is reasonable to conclude that the author used these letters to represent the corresponding sounds in his spoken dialect for a potential particular reader (or for few special readers).*

¹³ & > Buradaki (tablolardaki) çok sayıda fonetik seçenek, bunların hepsinin geçerli olduğu anlamına gelmez. Bunlar çoğunlukla lehçe farklılıklarının incelenmesine yönelik tahminler kapsamında değerlendirilen varyasyonlardır. Okuma ilerledikçe lehçe farkları elenmekte ve alfabe transkripsiyonu nihai biçimini kazanmaktadır. Bu nedenle burada yapılan çalışma tamamen (tümünden geriye doğru elemeye dayalı) tersine bir yaklaşımdır; doğru fonetik değeri ve lehçe alanını deneme-yanılma yoluyla netleştirmeye çalışmaktadır. Unutulmalıdır ki burada, hâlihazırda devam eden (ve muhtemelen uzun süre devam edecek olan) bir çalışmanın mevcut durumuna dair bilgi sunulmaktadır. Bu açıklama yalnızca bu harf için değil, aynı durumda olan tüm diğer harfler için de geçerlidir. En iyi alfabe transkripsiyonu, en sade olanıdır; çünkü en kapsayıcı biçimde içerikteki cümlelerin tamamını okumamıza olanak tanır. Şu anki alfabe transkripsiyon anahtarı, büyük ölçüde doğru ölçümler elde etmemizi sağlayacaktır.

> *The presence of numerous phonetic options in these tables does not imply that all of them are valid. Rather, these variations are considered provisional estimates intended to support the study of dialectal differences. As the reading progresses, dialectal distinctions are gradually eliminated, and the alphabet transcription reaches its finalized form. Accordingly, the methodology employed here is entirely retroductive—based on a process of elimination—aiming to clarify the correct phonetic values and dialectal domain through trial and error. It should be emphasized that this explanation pertains to the current stage of an ongoing study, one that will likely continue for an extended period. This explanation applies not only to this particular letter but also to all other letters exhibiting similar ambiguity. The most effective alphabet transcription is the simplest one, as it enables the most comprehensive reading of the text’s sentences. At present, the transcription key in use allows us to obtain largely accurate measurements.*

	Ç		D		P, F ¹⁴		G, CC
--	---	--	---	--	--------------------	--	-------

¹² > In this way, the phonetic characteristics of the intermediate sound between ****B**** and ****P**** may be outlined as follows:

- ****B****: Voiced bilabial plosive [b]
- ****P****: Voiceless bilabial plosive [p]
- The primary distinction lies in voicing.
- A plausible intermediate sound is the ****voiced bilabial fricative [β]****, which occupies a position between ****B**** and ****P****. It is voiced like ****B****, bilabial like ****P****, but fricative rather than plosive.
- This sound, represented in the International Phonetic Alphabet (IPA) as ****[β]****, may be rendered in Latin-based transliteration systems using alternatives such as ****"bh"**, ****"v"**, or ****"b"**. Although we have not found documented evidence of [φ] or [β] intermediate sounds in modern Türkiye Turkish or its widely spoken dialects, such phonetic features have been observed in Central Asian Turkic languages and regional varieties. (Probably, linguists will provide a variety of phonetic information for these details in the future that we cannot access here.)******

For example:

- In ****Kazakh**** and ****Kyrgyz****, sounds resembling [φ] appear in certain lexical items.
- In ****Azerbaijani**** and ****Turkmen Turkish****, sounds akin to [β] can be observed, particularly in rapid speech or during intra-word transitions.

¹³ & > Buradaki (tablolardaki) çok sayıda fonetik seçenek, bunların hepsinin geçerli olduğu anlamına gelmez. Bunlar çoğunlukla lehçe farklılıklarının incelenmesine yönelik tahminler kapsamında değerlendirilen varyasyonlardır. Okuma ilerledikçe lehçe farkları elenmekte ve alfabe transkripsiyonu nihai biçimini kazanmaktadır. Bu nedenle burada yapılan çalışma tamamen (tümünden geriye doğru elemeye dayalı) tersine bir yaklaşımdır; doğru fonetik değeri ve lehçe alanını deneme-yanılma yoluyla netleştirmeye çalışmaktadır. Unutulmamalıdır ki burada, hâlihazırda devam eden (ve muhtemelen uzun süre devam edecek olan) bir çalışmanın mevcut durumuna dair bilgi sunulmaktadır. Bu açıklama yalnızca bu harf için değil, aynı durumda olan tüm diğer harfler için de geçerlidir. En iyi alfabe transkripsiyonu, en sade olanıdır; çünkü en kapsayıcı biçimde içerikteki cümlelerin tamamını okumamıza olanak tanır. Şu anki alfabe transkripsiyon anahtarı, büyük ölçüde doğru ölçümler elde etmemizi sağlayacaktır.

> The presence of numerous phonetic options in these tables does not imply that all of them are valid. Rather, these variations are considered provisional estimates intended to support the study of dialectal differences. As the reading progresses, dialectal distinctions are gradually eliminated, and the alphabet transcription reaches its finalized form. Accordingly, the methodology employed here is entirely retroductive—based on a process of elimination—aiming to clarify the correct phonetic values and dialectal domain through trial and error. It should be emphasized that this explanation pertains to the current stage of an ongoing study, one that will likely continue for an extended period. This explanation applies not only to this particular letter but also to all other letters exhibiting similar ambiguity. The most effective alphabet transcription is the simplest one, as it enables the most comprehensive reading of the text's sentences. At present, the transcription key in use allows us to obtain largely accurate measurements.

¹⁴ > VM'de (ATA Yazmasında) kullanılan P/F harfini X yazımından ayıran en belirgin görsel özellik, aşağıya doğru uzanan uzun, bacak biçimindeki çizgidir.

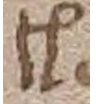

Yazar, yazımında ****P**** ve ****F**** harfleri arasında bir ayrım yapmamıştır. Kullandığı harfi, fonetik olarak ****P**** ile ****F**** arasında yer alan bir sesle telaffuz etmiş olması mümkündür. Her durumda, Modern Türkçeye yönelik fonetik transkripsiyonlar hazırlanırken ****P**** ve ****F**** harfleri arasında ayrım yapılması gerekmektedir.

İleride, Eski Türkçe konusunda uzmanlaşmış araştırmacılar bu duruma dair daha net yorumlar veya alternatif açıklamalar sunabilir. Ancak şimdilik, yazarın tek bir harfle ve muhtemelen tek bir sesle temsil ettiği kelimelerin modern karşılıkları aranırken, bu seslerin kelime yapısı içinde ****P**** ve ****F****'nin fonetik varyantları olarak değerlendirilmesi zorunludur. Bu yaklaşım, çeviri çalışmalarının doğruluğunu sağlamak açısından gereklidir.

Bu doğrultuda:

- ****P****: Sessiz çift dudak patlamalı [p]
- ****F****: Sessiz dış-dudak sürtülmeli [f]
- Her iki sesin artikülasyon yeri ve biçimi temel alınarak arada geçişli bir ses düşünülebilir.
- ****Sessiz çift dudak sürtülmeli [φ]**** bu bağlamda olası bir fonetik adaydır. Bu ses, ****P**** gibi çift dudaklı (iki dudakla üretilir) ve ****F**** gibi sürtülmelidir (hava akışıyla oluşur).
- Latin temelli transliterasyon sistemlerinde bu ses, bazı Türk lehçelerinde olduğu gibi ****"ph" veya "f" harf karakterleriyle temsil edilebilir.**

Sonuç olarak, araştırmamız boyunca ****P**** ve ****F**** seslerini içeren kelimelerin fonetik varyantlarını üretmek gerekmektedir; bu çeşitlilik analizimize aktif biçimde dahil edilmektedir. Bu fonetik varyantlar, transliterasyon ve transkripsiyon sürecinde oluşturulmalı ki fonetik benzerlik açısından karşılaştırılan kelimeler, anlam bağlamı ve sözdizimsel bütünlük içinde test edilebilsin; böylece yanlış seçenekler elenip en doğru yorum seçilebilsin.

	Ğ		X		I, i		J
	K		L, IL / İL		M ¹⁵ , -ĞN		N

Bu bulguların sunulması, VM (ATA yazması) yazarının konuşma ve yazı lehçesinin okuma, transkripsiyon ve çeviri aşamalarında anlaşılmasına katkı sağlayacaktır. Yani bu aşamada, yazarın ****P**** ile ****F**** arasında bir ara ses mi kullandığını, yoksa her iki sesi tek bir harfle mi temsil ettiğini kesin olarak belirleyemiyoruz. Ayrıca bu ayrımın çözülmesinin, transkripsiyon analizimizin başlangıç veya mevcut aşamasında zorunlu olmadığını belirtmek gerekir. Çünkü transliterasyon ve transkripsiyon çalışmalarının doğası gereği, kelimelerin karşılaştırılması ve değerlendirilmesi, fonetik yakınlık arama yöntemine dayanmaktadır.

> The most important visual feature that distinguishes the letter **P/F** used in VM from the letter **X** spelling is the long leg-shaped line extending towards the bottom.

The author did not distinguish between the letters ****P**** and ****F**** in his/her writing. It is plausible that he/she pronounced the letter he/she used with a sound that lies phonetically between ****P**** and ****F****. In any case, when producing phonetic transcriptions for modern Turkish, it is necessary to distinguish between ****P**** and ****F****.

In the future, scholars specializing in Old Turkic may be able to offer clearer insights or alternative explanations. For now, however, when seeking modern equivalents of words that the author represented with a single letter and likely a single sound, it is essential to treat these sounds as phonetic variants of ****P**** and ****F**** within the word structure. This approach is necessary to ensure the accuracy of translation efforts.

Accordingly:

- ****P****: Voiceless bilabial plosive [p]
- ****F****: Voiceless labiodental fricative [f]
- A transitional sound between them may be considered, based on both place and manner of articulation.
- The ****voiceless bilabial fricative [ɸ]**** is a plausible phonetic candidate. This sound occupies a position between ****P**** and ****F****, as it is bilabial, like ****P**** (produced with both lips), and fricative, like ****F**** (produced with turbulent airflow).
- In Latin-based transliteration systems, this sound might be represented—perhaps as it appears in certain Turkic dialects—by the letter characters ****“ph”**** or ****“f”****.

In conclusion, throughout our research, it is necessary to generate phonetic variants of words containing ****P**** and ****F**** sounds that exhibit close phonetic proximity. We actively incorporate this phonetic diversity into our analysis. These phonetic variants must be constructed during the transliteration and transcription processes so that words being compared for phonetic similarity can be tested within their semantic context and syntactic integrity, allowing for the elimination of incorrect options and the selection of the most accurate interpretation.

Presenting these findings will aid in understanding the spoken and written dialect of the author of the VM (ATA manuscript) during the reading, transcription, and translation phases. That is, at this stage, we cannot definitively determine whether the author used an intermediate sound between ****P**** and ****F****, or whether he/she used a single letter to represent both sounds. It is also important to note that resolving this detail is not essential at the outset or current phase of our transcription analysis. This is because, by the very nature of transliteration and transcription studies, the evaluation and use of comparison of words are based on the method of their phonetic proximity searching.

¹⁵ Yazar, **M** harfinin fonetik değeri olan **-ĞN** biçiminde okunmasını istemediği durumlarda, bu harfi kesintisiz ve açık bir şekilde çizmiştir. Yani parşömen üzerinden elini kaldırmadan, **‘ünlü’** görüntüsü oluşturmadan, elini parşömenden kaldırarak bütünü

bozacak kırık **‘ı’** parçaları bırakmadan yazmaktadır. Çoğu durumda ise, kırık biçimli **M** harfi hem **M** hem de **-ĞN** olarak okunabilir ve bu da anlam düzeyinde bir varyasyon yaratır ki anlaşıldığı kadarı ile bu da yazarın bilinçli tercihi olmuştur denilebilir.

> Whenever the author did not want the letter **M** to be read with its phonetic value **-ĞN**, he/she drew this letter as a clear **M** with no broken parts (without lifting her/his hand from the parchment). In most cases, the broken type **M** can be read as **M** & **-ĞN** to create a semantics variation.

	O, Ö		R / ER¹⁶		S, Ş¹⁷		T, IT / İT
	U, Ü		V, VA¹⁸		Y, İY / İY		Z, EZ¹⁹ 2 (EKİ),

ATA Hece Harfleri Transkripsiyon Çalışmalarının Güncel Tabloları ve Metodolojik Notlar

¹⁶ > Çok sayıda cümle çözümlemesinde karşılaştığımız bir bulgu, R harfinin diğer kelimelerden ayrı yazıldığında (ya da bazı durumlarda bir kelimenin başında ve çoğunlukla cümle başı kelimenin önünde yer aldığı) çoğunlukla **ER** şeklinde okunmasıdır. Bu örüntü, 240 sayfa boyunca rastgele seçilen satırlarda tespit edilmiş ve not edilmiştir. Ayrıca mevcut okuma verilerine göre, **R** harfi bir kelimenin ortasında (iki harf arasında) yer aldığı daima ve yalnızca **R** fonetiği karşılığı olarak okunmaktadır. Bu **ER** işareti, tarihî Türk tamga işaretlerinde “r” [ER] biçiminde de (ER tamgası karşılığı işaretle çizgi biçimsel örtüşür şekilde) görülmektedir.

> *One recurring finding observed across numerous sentence analyses is that the letter R, when written separately from other words—or in some cases at the beginning of a word, and often preceding a sentence-initial word—is predominantly read as ER. This pattern has been identified and documented in randomly selected lines spanning 240 pages. Furthermore, based on current reading data, when the letter R appears in the middle of a word (i.e., between two letters), it is consistently and exclusively interpreted with its phonetic value as R. This ER sign also appears in historical Turkic tamga symbols in the form of “r” [ER], where the graphic shape of the sign aligns with the symbol representing the ER tamga.*

¹⁷ > Eğzer sayı 8'e benzeyen bu işaretin üst kısmı dolu bir nokta şeklindeyse, bu harfi fonetik olarak şu şekilde okuruz:

Ş-AN / S-AN, Ş-EN / S-EN

Öyle ki, artık bu işaret basit bir alfabe harfi değil, bir hece işareti (hece yazısı) hâline gelir. Dolu bir nokta her zaman **AN** olarak telaffuz edilir. Ancak Türkçedeki ünlü uyumu kuralının anlamsal yapısına göre (önceki harflerin fonetik değerlerine bağlı olarak) bu ses EN biçimini de alabilir.

> *If the upper part of this symbol, which resembles the number 8, is a solid dot, then we read this letter phonetically as follows:*

Ş-AN / S-AN, Ş-EN / S-EN

So much so that it is no longer a simple alphabet letter but a syllabary. The solid dot is always pronounced as AN. However, according to the semantic structure of Turkish's vowel harmony rule (depending on the phonetic values of the preceding letters), this sound can also take on the EN sound.

¹⁸ > Burada, özgün **V** harfi bazı durumlarda **A / E** harflerine oldukça benzemektedir. Bu gibi durumlarda, cümlenin okuma bağlamındaki anlamsal yapısı, ilgili harfin fonetik değerini çözümlemektedir. Söz konusu harf, ATA alfabe listesinde yer alan standart V

biçimidir (Bu, Latin harfi “v”nin 180 derece ters çevrilmiş hâline benzer).

> *Here, the original-letter V in some cases very much looks like the letter A / E. In this case, the sentence's reading semantic structure*

solves this letter phonetics issue. This is the standard V-shaped one

in the ATA alphabet list (which looks like a Latin letter „v”

¹⁹ > Çok sayıda cümle çözümlemesinde karşılaştığımız bir bulgu, **Z** harfinin diğer kelimelerden ayrı yazıldığında çoğunlukla **EZ** şeklinde okunmasıdır. Bu örüntü, 240 sayfa boyunca rastgele seçilen satırlarda tespit edilmiş ve not edilmiştir.

> *A finding we've seen in numerous sentence analyses is that the letter Z, when written separately from other words, is mostly read as EZ. This pattern was identified and noted in randomly selected lines across 240 pages.*

Hece Harfleri Hakkında Önemli Açıklamalar:

****1.**** Bu çalışma hâlen devam etmekte olup tamamlanmamıştır. Büyük harflerle yazılmış ve mor renkle vurgulanmış fonetik eşdeğerler, kelime düzeyinde en az bir kez test edilmiştir. Cümle düzeyindeki okuma ve transkripsiyon denemeleri ise sürmektedir.

****2.**** İtalik biçimde yazılmış fonetik eşdeğerler, birden fazla olasılık arasından ön elemeyi geçmiş ve ilerideki okuma oturumlarında test edilmesi planlanan seçenekleri temsil eder. Tablolarda yer alan diğer transkripsiyon biçimleri ise henüz fonolojik veya anlamsal açıdan değerlendirilmemiş ön önerilerdir. Esasen, çoğu hece harfi karakteri bilinen alfabetik işaretlere veya bunların türevlerine benzemektedir. Bu hecelerın harfleri içerisindeki birleşim yapısını çözümlediğimiz için bunlara dair ön fonetik değerler önerilebilmektedir. Ancak bazı hece karakterleri görsel olarak birden fazla harfe benzeyebileceğinden, tablolarda tüm olası fonetik alternatifler dikkate alınmalıdır.

****3.**** Tablolarda listelenen kelimeler, farklı cümle bağlamlarında karşılaştırmalı okumalara tabi tutularak hem fonetik hem de anlamsal açıdan doğrulanmalıdır ve çalışmamız süresince de doğrulanmaktadır.

****4.**** Eski Türkçe ve çağdaş Türkçe sözdizimi, doğası gereği bir fonetik uyum sistemi içinde işler. Bu sistemde önceki kelimenin fonetik veya harmoni yapısı, sonraki kelimenin anlamını etkileyebilir. Bu durum Türk dilinin yapısal bir özelliğidir; bu çalışmanın bir keşfi veya hipotezi değildir. Dolayısıyla aynı kelime, cümle bağlamına göre farklı anlamlar üretebilir (örneğin *YAZ* kelimesi).

Temel ölçüt, kelimelerin Türkçe fonolojik ve anlamsal tutarlılığı ihlal etmeden cümle içinde anlamlı sonuçlar üretmesidir.

****5.**** Elyazmasının yazarına ait lehçe bilinmediğinden bazı fonetik alternatifler sunulmuştur. Çoğu durumda bu çeşitlilik, hece harfi karakterinin görsel biçimiyle ilişkilidir. Görünüşte küçük bir çizgi—muhtemelen kalem hareketinin bir izi—karakterin fonetik değerini değiştirebilir. Bu nedenle görsel olarak benzer karakterler dikkatle incelenmeli ve gerekirse büyütülerek analiz edilmelidir.

Araştırma tamamlandığında yalnızca geçerli fonetik eşdeğerler (Latin alfabesiyle gösterilen biçimler) tabloda tutulacak; diğerleri çıkarılacaktır. Bu yaklaşım, deneme-yanılma yönteminin emek yoğun doğasından kaynaklanmaktadır. 2018 tarihli makalelerimizde ve sunumlarımızda görülebileceği üzere, fonetik seçeneklerin sayısı zamanla azaltılmış ve çoğunlukla tek bir nihai biçime indirgenmiştir. Bu arada, deşifre edilen kelime sayısı, çalışmaların devam ettiği her ay artmaktadır.

****6.**** “/” işareti, iki fonetik seçenek arasında “ya da” (o ya da bu ayrımını ifade eden) anlamı taşır.

****7.**** Aşağıdaki tablolar, ATA (VM) elyazmasındaki tüm hece karakterlerini temsil etmemektedir. Tablolara yalnızca, içerikte olan ve en az bir kez okunmuş veya diğerlerinden farklı görünen hece-harfleri (sayfa yoğunluğu içinde hızlı tarama ile tespit edilenler) dahil edilmiştir. ATA elyazması içeriğinde olduğu halde henüz listelere eklenmemiş hece karakterleri bulunmaktadır. Bunlar, devam eden çalışmamız sürecinde, yeni sayfalar irdelendikçe listelere eklenebilecektir. Okuma ilerledikçe, fonetik ve anlamsal açıdan test edilen yeni hece- işaretleri aşağıdaki tabloya eklenecektir. Bu nedenle, toplam hece-karakter sayısının burada (aşağıdaki tablolarda) listelenenlerle sınırlı olduğunu varsaymamak gerekir.

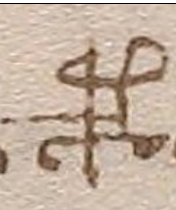
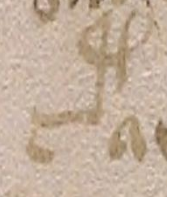
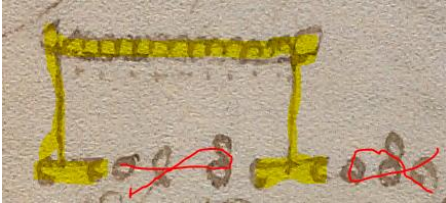
****8.**** Tabloların içeriği okuma çalışmalarına paralel olarak sık sık güncellenmektedir. Aynı hece-karakterinin tabloda iki farklı satırda yer alması söz konusu olursa, bunlardan birisi eski fonetik varyant ve diğeri yeni biçim olarak fonetik yorumda yapılan bir güncellemeyi yansıttığı anlamındadır. Böylece, listelere iki farklı tarihte aynı

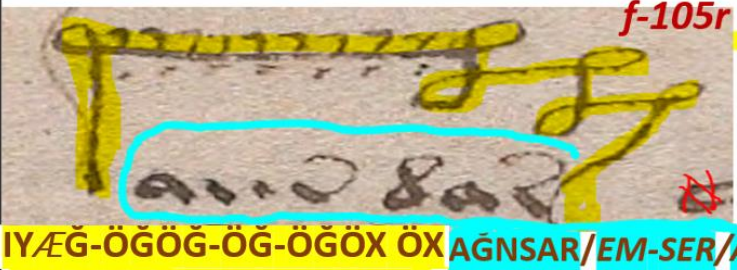
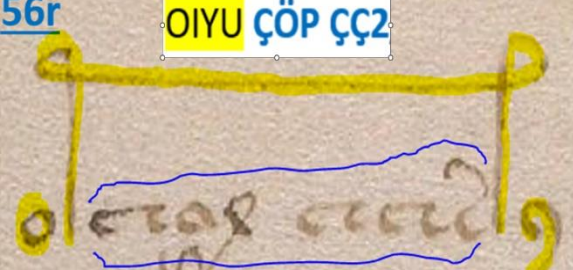
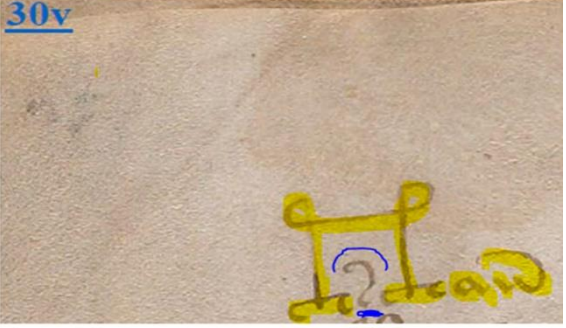
işaret için iki farklı fonetik biçim konulduysa, bu durum, önceki giridi/satır silinmeden yeni bir satır eklenmesinden kaynaklanabilecek mekanik bir hatayı temsil edebilir ve düzeltilmesi gerekir anlamında kabul edilmelidir. Bu tür tutarsızlıklar ilerideki güncellemelerde veya görüldükçe düzeltilecektir.

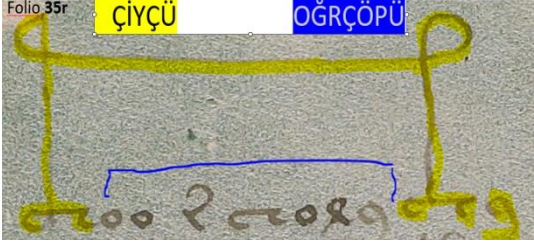

İçerikteki dille ilgili bazı açıklamalar, Türkçenin yanı sıra İngilizce karşılıklarıyla da aşağıda görülebilir. Makale boyunca yer yer İngilizce açıklamalara rastlamanızın nedeni, bu bölümlerin iki dilli ham çalışma notlarından alınmış olmasıdır. Ayrıca, unutmayın ki bu tablolardaki fonetik karşılıklar makalemizi yayınladığımız günkü güncellenmiş biçimi yansıtmaktadır.

Bazı Harflerin Fonetik Aralıklarını İçeren ATA Hece Harfleri Alfabe Tablosu

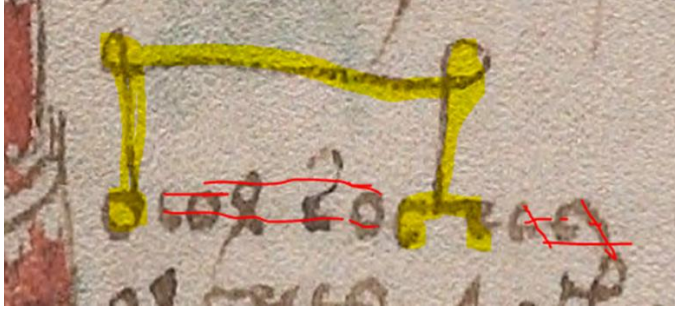
The ATA Syllable Letters Alphabet Table, which includes the Phonetic Range of Some Letters

Number	ATA (VM) SYLLABLE ALPHABET LETTERS	EQUIVALENT IN LATIN LETTERS
1.		JILO / JİLÖ
2.		JL, JIL / JİL JILI (?)
3.		J40 / JDA, JDÖÆ, J-DÖR-Ö/O
4.		JIL, CIL (?) JIK / ÇIIL / ÇİİL (?)
5.	 66r	JAN / YERCEN / YARCAN JVAR / JBAR(?)
6.		JİYAN / JİYEN CIYAN / CİYEN (?)
7.		JYA / JYE YERYERİYE / YERİ-YERİY-E / YARI-YARIY-A (?)
8.	 102r	ÇI-YAĞ-OĞ-OĞ-OĞ-OĞ-IÇ / ÇİYEĞ-ÖĞÖĞÖĞÖĞİÇ / ÇI-YAĞAN-OĞAN-OĞAN- OĞAN-OĞANIÇ (?)

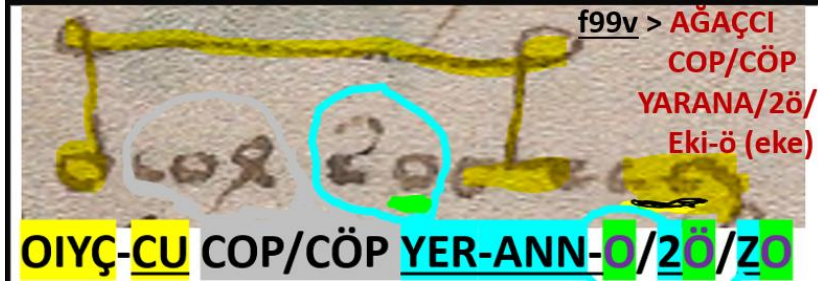
9.	 <p>IYÆĜ-ÖĞÖĞ-ÖĞ-ÖĞÖX ÖX AĞNSAR/EM-SER/</p>	<p>IYÆĜ-ÖĞÖĞ-ÖĞ-ÖĞÖX ÖX AĞNSAR / IYAĖĜ-ÖĞÖĞ-ÖĞ-ÖĞÖX ÖX AM SAR</p>
10.	 <p>OYU ÇÖP ÇÇ2</p> <p>NOT: Soldan sağa doğru okuma sırası ve biçimi, benzer örneklerde olduğu gibi yazım sırasına göreler. Önce sarı ile işaretli kısmı, ardından mavi çizgiyle işaretli kısmı okuyun. Yazarın yazım stiline muhtemelen aynı durumlarda aynı sırayla gerçekleştiği söylenebilir. Bu yazım/okuma sırası, köprü benzeri bir yazım çizgisi içeren tüm benzer kelime örneklerinde aynı şekilde gerçekleşmiştir. NOTE: The reading order and format from left to right are according to the writing order, as in similar examples. First, read the part marked in yellow, then read the part marked with a blue line. It can be said that the author's spelling style likely occurred in the same order in the same cases. This spelling/reading order occurred in the same way in all similar examples of words containing a bridge-like spelling line.</p>	<p>OYU ÇÖP ÇÇ2 / AYI-ÇÖP-ÇİÇEKİ</p>
11.	 <p>ÇİYÇEİN 2 (eki) > ÇİÇEĞİN EKI/İKİ</p> <p>NOT: Burada sarı zeminle işaretli kelimeler kalem çizgisinin devamı (yazıldığı sıra/yön takip edilerek) okunur. Köprü benzeri kısmın ortasındaki kısım (burada mavi çizgiyle ifade edilen "2 (eki) / Z" harfi, arada yazıldığı için transkripsiyon okumasında sona eklenecektir. Köprü benzeri kısım ÇİYÇ olarak okunur. Ardından EİN / AİN harfleri gelir. Sonunda 2 (EKİ) harfinin okunduğu mavi renkle işaretli kısım bulunur. Burada yazılan kelimenin tamamı yazar tarafından "ÇİÇEİN 2" olarak yazılmıştır. Yani yazım sırası, okuma sırasındır (yani bu tür köprü benzeri görünümüne yazım biçimi durumlarında okuma sırası kelimedeki konumda değildir). NOTE: Here, the words marked with a yellow background are read by continuing the pen line (following the order/direction in which it is written). The part in the middle of the bridge-like part (here the letter "2 (eki) / Z" expressed with the blue line) will be added at the end in the transcription reading because this is written in between.</p>	<p>ÇİYÇEİN2</p>

	<p>The bridge-like part is read ÇİYÇ. Following it are the letters read EİN / AIN. At the end is the part marked in blue where the 2 (eki) is read. The whole word written here was written by the author as "ÇİÇEİN 2". So, the writing order is the reading order (which means the reading order is not at the position in the word in those types of bridge-like-letter cases).</p>	
12.	 <p>Not: Köprü gibi uzayan çizgilerle yazılmış tüm kelimeler, dıştan içe doğru ve yazma/çizim sırasına göre okunur. Bu nedenle, soldan sağa (önce sarı ile işaretlediğim kelime, sonra mavi ile işaretlediğim kelime) okunur. Burada, yandaki Latince çeviri karşılığı da aynı sırayla oluşturulmuştur. Bu durumdaki tüm kelimeler aynı prensiple yazılmıştır ve aynı prensip ve sırayla okunmalıdır.</p> <p>Note: All words written with extended lines that look like bridges are read from outside to inside and following the writing/drawing order. Therefore, from left to right (first the word I marked in yellow, then the word I marked in blue) is read. Here, the Latin transliteration equivalent on the side is also created in the same order. All words in this case were written with the same principle and should be read with the same principle and order.</p>	<p>ÇİYÇÜ OĞRÇÖPÜ</p>
13.	 <p>Not: Burada, kelimenin tamamının okunma sırasını gösteren, farklı renkli kalemler ve arka plan rengiyle işaretlenmiş Latin alfabesi transkripsiyonunu-biçimlendirmesini görebilirsiniz.</p> <p>Note: Here you can see the Latin alphabet transliteration-formatting, marked with different colored pens and background color, indicating the order in which the whole word is read.</p>	<p>IYXOÇ / YXOÇ</p>
14.	 <p>35r</p>	<p>ÇİYÇ, OÇİYÇ / O-ÇİYİÇ (?)</p>

15.

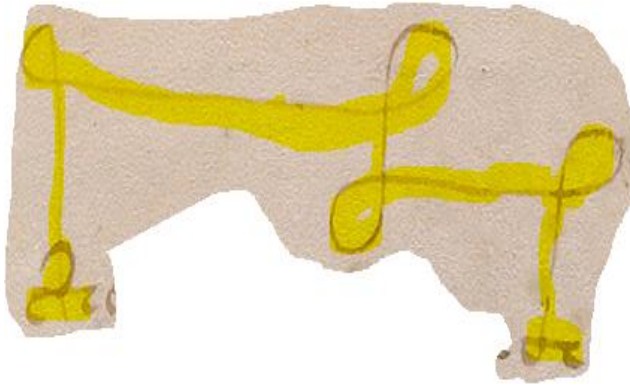

99v

OİYÇ / ÖİYÇ
O4YÇ / OI4YÇ (?)

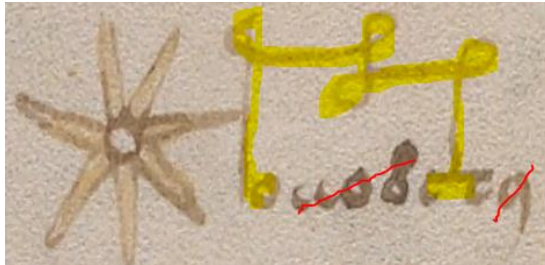
16.

42r

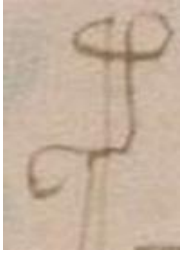
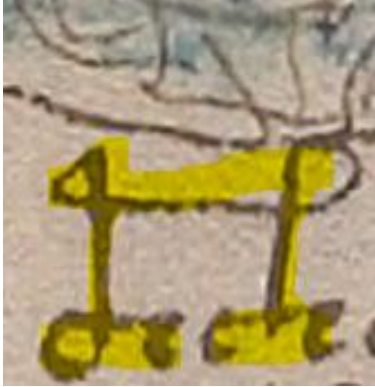
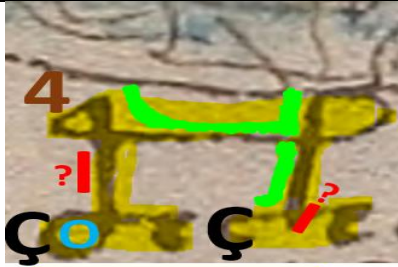

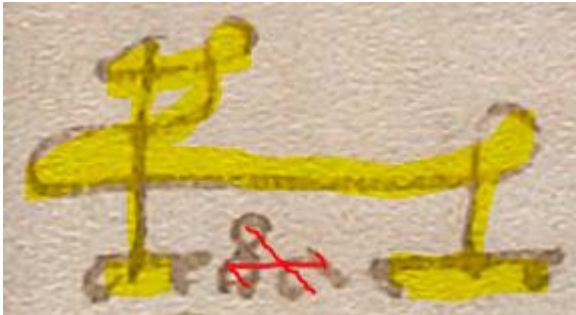

ÇRIYOXOÇ / ÇNRIYXAÇ /
ÇIRIYAPAÇ / ÇIRIYOPAÇ /
ÇIRIYPECA-Ç/H (?)

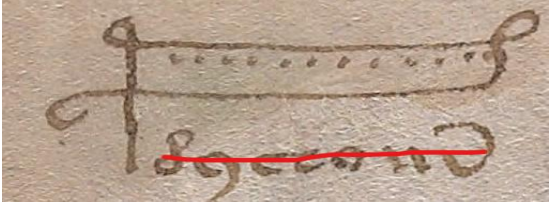
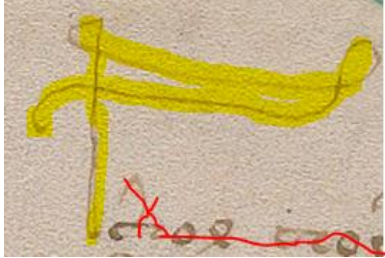

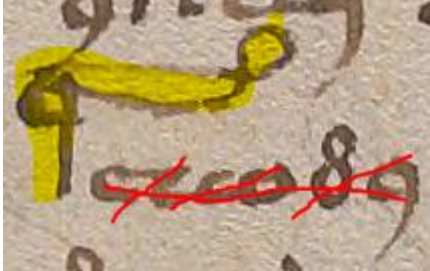
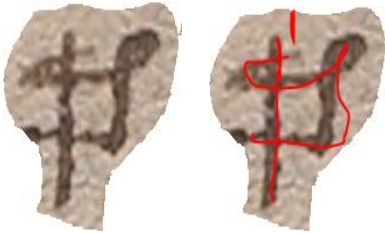
17.

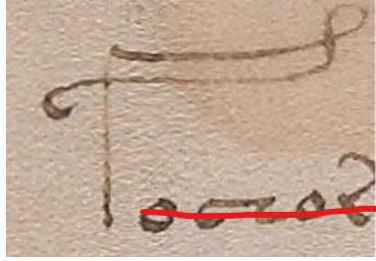

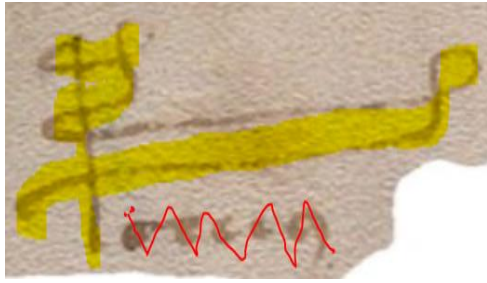
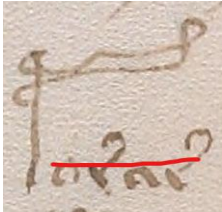
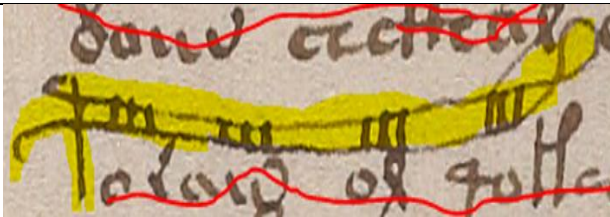

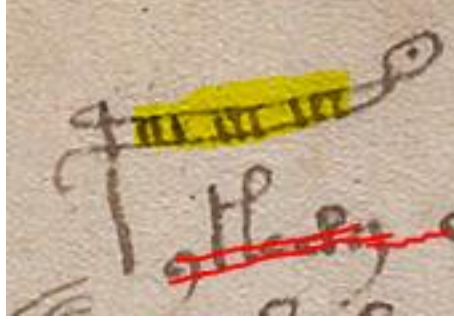
IOY-OXÇ / OY-OXÇ
IOYOXÇ / OIYOXÇ /
İÖYÖXÇ / IOY-OXÇ (?)

	 <p>OY-OXÇ, IO4YOXÇ (?)</p> <p>68r</p> <p>> IOYOXÇ / OIY-OXÇ /</p>	
18.	 <p>95v</p> <p>İYXOÇ/İYXÖÇ ÖXIYEN/OXIYAN-GS-U İY(iyi) KOÇ/KÖÇ ÖKİYEN/OKUYAN KIZ-I</p>	<p>İYXOÇ / İYXÖÇ, İYOXÇ / İYÖXÇ</p> <p>İYOPÇ (?)</p>
19.	 <p>14r</p>	<p>İTİC / İTİCİ</p> <p>İKİCİ / İKİCİ / İKİJİ (?)</p>
20.	 <p>101r</p>	<p>CIYÇ / CIYÇ /</p> <p>CIYÇİ (?)</p>

21.		<p>iiYC / iyic / iyic, ĞIYIC / ĞIYIC / IYICI / iyici (?)</p>
22.	 <p>4 ? ! Ç O 4 Y Ç I / Ç O I 4 Y Ç I</p> <p>80r</p>	<p><u>Fonetik Varyantlar:</u></p> <p>ÇO4YÇ / ÇO4YÇI / ÇOI4YÇI,</p> <p>ÇÖdürtYÇ / ÇödürYÇ, ÇÖdürYÇi / ÇÖldürYÇi, ÇOdYÇ (?)</p>
23.	 <p>36r</p>	<p>AĞIKN / IĞIKIN / IĞIKIN / ĞIKIN / ĞIKN / ĞIKN</p>
24.	 <p>90r</p>	<p>ÇIYCXIÇ / ÇIYC-xiÇ / ÇIYC-PİÇ (?)</p>
25.	 <p>100r</p>	<p>ÇOYYARO / ÇAIYYARO / ÇEİYYER-O, OÇIYYARO / AÇIYYARO / AÇIYYARA (?)</p>

26.	 <p>Not: Son eğri C veya I/İ gibi görünüyor. Çeviride her ikisine de karşılık gelen Türkçe kelimeler yer alıyor ve bunlar cümlenin anlam bütünlüğünü bozmuyor. Bu konuda daha kesin bir sonuca gelecekteki okumalarda varabiliriz.</p> <p>Note: The final curve looks like C or I/İ. The translation contains Turkish words corresponding to both, and they do not disrupt the semantic integrity of the sentence. We can declare a more definitive conclusion on this matter in future readings.</p>	<p>İYC / İYİ / İYİ-UÇ / İYC-UÇ (?)</p>
27.		<p>İYC / İYC</p>
28.		<p>İYANC / İENC İYEN-YER (?)</p>
29.	 <p>103v</p>	<p>İYAYIP / İYAYIP (?)</p>
30.	 <p>103r</p>	<p>İYİ / İYİ, İYAN / İYEN (?)</p>

31.		<p>İK / İK / İKI IKO (?)</p>
32.		<p>İKC / İKC ITC (?)</p>
33.	 <p>10r</p>	<p>İYO / İYÖ / İYÆ</p>
34.	 <p>87v</p>	<p>İYP / İYİP / İYİCPI / İYPC / İYCXI / İYİCXI (?)</p>
35.		<p>İYIC / İYİC / İYC İYA / İYE / İYAPA (?)</p>
36.	 <p>78r</p>	<p>İYC-ĞI-ĞI ĞI ĞI- / İYC-İĞ İĞ İĞ İĞ- / İYC-İĞ-İĞ İĞ İĞ İĞ / İYC/İYC-İĞ İĞ İĞ İĞ / İYİ-İĞİĞİĞİĞ (?)</p>

78v

> İĞ / İĞ, Ğİ / Ğİ

Not: Burada sarı renkle işaretlediğim bölümde 3 adet dikey çizgi bulunmaktadır. Aslında bunların her biri Latin alfabesindeki "i" harfidir. Ancak yazar iki bitişik "ii" harfini yazdığı anda (ATA alfabe transkripsiyonumuzda gösterildiği üzere), bunu "Ğ" sesiyle eşleştirmektedir. Bu durumda burada yazılı olan "iii iii iii" harf dizisi fonetik değeri açısından ya "İĞ İĞ İĞ" ya da "Ğİ Ğİ Ğİ" şeklinde okunmalıdır.

Bu nedenle burada her iki varyantı da dikkate aldık ve bir sonraki sütunda Latin harfleriyle olası fonetik karşılıklarını gösterdik. Ancak bu kelimenin yer aldığı tümce henüz tarafımızca okunmamıştır. Türkçede bir kelimenin anlamsal çıktısı, çevresindeki hece birimlerinin ve/veya sözcüklerin fonetiğinden etkilendiği için, tümce tamamıyla incelendiğinde bu kelimenin geçerli okunuş biçimi daha net biçimde belirlenebilecektir.

Bu aşamada, burada gösterildiği şekilde aynı işaret, fonetik değer ve sıralamayla tüm harf birimlerini okumaya devam ediyoruz; bu bir araştırma projesinin parçasıdır. Yaklaşık 240 sayfalık VM boyunca tüm harfler için aynı sürecin tutarlı biçimde sürdürülmesi önemlidir.

Note: There are 3 adet three vertical lines in the section I marked here in yellow. In fact, each of these is the letter "i" of the Latin alphabet. However, when the author writes two adjacent letters "ii" (as we have shown in our ATA alphabet transcription), he reads them as corresponding to the sound "ğ". In this case, the letters "iii iii iii" as written here should have been read either "İĞ İĞ İĞ" or "Ğİ Ğİ Ğİ" according to phonetic value.

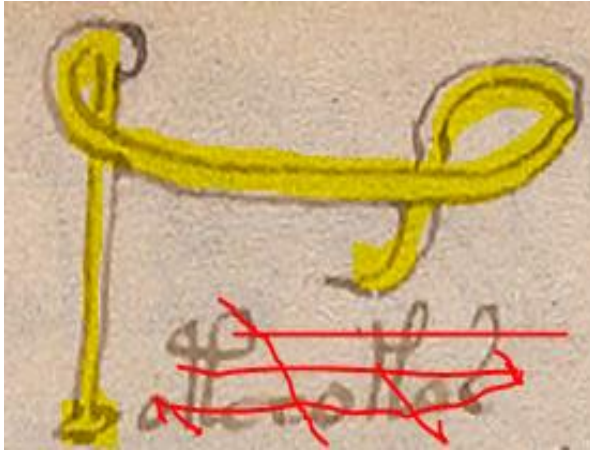
Therefore, we have considered both variants here and have shown the resulting phonetic possibilities in Latin letters in the next column. However, we have not yet read the sentence in which this word is written. Since the semantic outcome/consequence of a word in Turkish is influenced by the phonetics of adjacent syllabic units and/or words, it will be possible to determine more clearly which pronunciation of this word is valid when the entire sentence is examined.

At this stage, we are essentially continuing to read all letter units, which are part of an ongoing research project, with the same sign,

İYC-Ğİ-Ğİ Ğİ-EN/AN
/
İYC-İĞ İĞ İĞ-EN
/
İYC-İĞ-İĞ İĞ-EN
/
İYC/İYC-İĞ İĞ İĞ-AN
/ İYİ-İĞİĞİĞAN (?)

phonetic value, and order, as shown here. It is important to continue the same process for all the letters VM throughout the approximately 240 pages.

38.

ip

39.

UÇTAN-YARX /
İCTEN-YARX

ICTANYARX / İCTENYERX (?)
ICITANYARX / İCİTEY- ARX
(?)

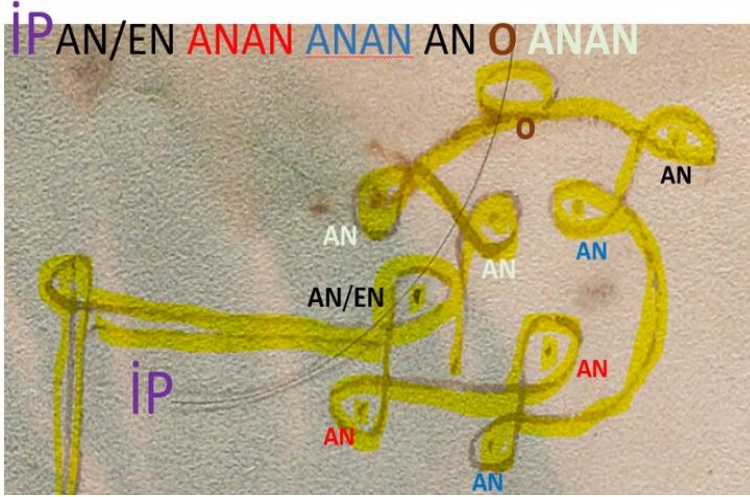
40.

İTANANC / İTENENC /
İTENEN / İTANANI (?)

101r

41.

(İP-EN ANAN ANAN AN O ANAN)

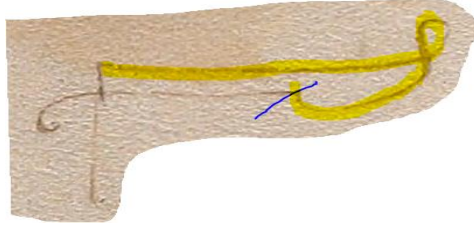
Not: ATA metninin tüm sayfalarındaki tüm kelimeler aynı ve/veya benzer prensiple yazılmış olup, aynı prensiple ve aynı yazım sırasıyla okunmalıdır.

Note: All words in the ATA manuscript on all pages were written with the same and/or similar principle and should be read with the same principle and in the same written order.

İPENANANANANANOANAN

(İP-EN ANAN ANAN AN O ANAN)

42.

*Note: If you examine the syllabic character image above carefully, you'll notice that the letter ****P**** is formed by rotating the letter ****P**** ninety degrees to the right. The short blue line I've added is intended to indicate the termination point of the ****P**** character. If you observe closely, the lower stroke of the ****P**** curves downward in an arc. From the endpoint of this ****P**** shape, a horizontal line extends leftward. This horizontal line corresponds to the tamga symbol we interpret as ****YER / YAR****.*

*Under normal circumstances, if the ****P**** character were to continue with a straight horizontal stroke rather than a curved one, it would imply that the ****P**** extends uninterrupted to the end of that line. In cursive or manuscript writing, when letters are joined sequentially, the pen typically remains on the page without lifting. However, to indicate that one letter ends and another begins, the author appears to have employed this curved termination of the ****P**** character. Therefore, the point marked with a short blue line represents the end of the ****P****.*

The sentence in which this character appears has not yet been fully analyzed in our study. Nevertheless, having examined how syllabic characters are constructed across all 240 pages of the manuscript, we are able to propose phonetic values for these characters even before conducting full syntactic or semantic analysis. The question marks we include alongside Latin-letter phonetic equivalents are placeholders for phonetic variants that will be tested during the reading process. As the transcription and semantic decoding

İPYERİ / İPi-YERİ / İPi-YARI

İPYERC / İPi-YERC
(?)

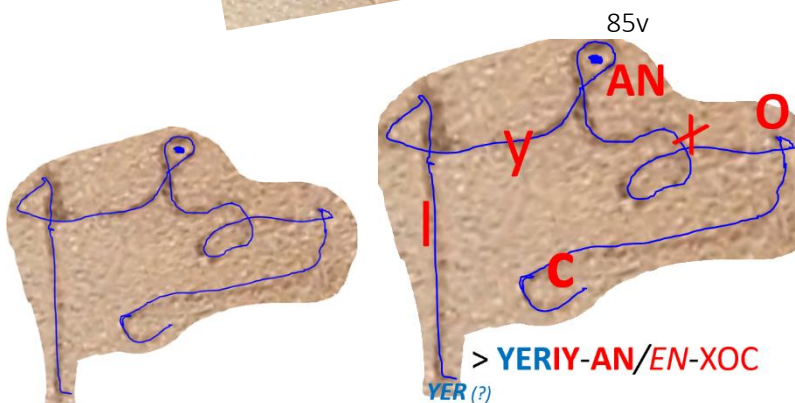
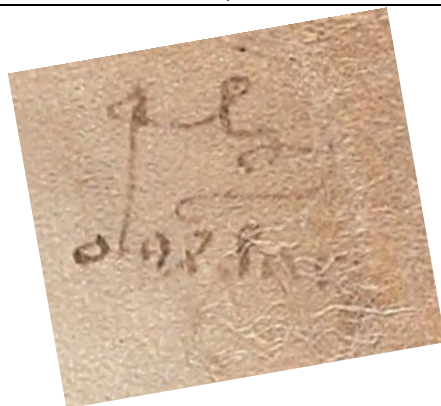
progresses, some of these phonetic possibilities will be eliminated, and a definitive phonetic structure will emerge.

In this specific case, the final segment of the character may be read as either ****C**** or ****I/i****, though this is subject to debate. In handwritten manuscripts of this nature, mechanical inconsistencies—such as the author lifting the pen a fraction of a second too early or too late—necessitate the proposal of multiple phonetic variants. Most of these alternatives will be ruled out through further analysis, leaving one or two viable phonetic forms.

If two options remain, this is likely due to the fact that Türkiye Turkish, which has eight vowel phonemes, is represented in this manuscript with fewer vowel symbols. Similar phenomena have been documented in the history of Turkish orthography and are well known among specialists in Old Turkic. This does not hinder or invalidate the reading process. In Turkish, vowels such as ****I, U, O, A**** and ****j, Ü, Ö, E**** never co-occur within the same word. This is a well-established principle known as ****vowel harmony**** in Turkic linguistics.

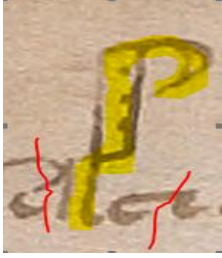

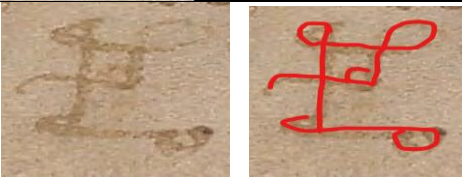
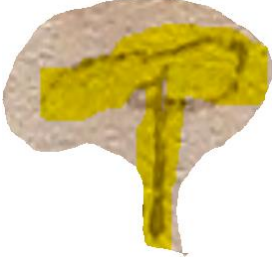

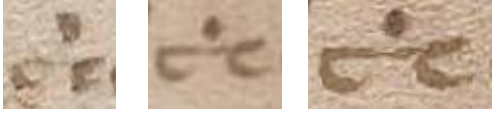

Accordingly, the preceding vowel governs the phonetic realization of the vowel that follows. Even when two phonetic options appear distinct, Turkish vowel harmony often dictates the correct pronunciation, even if the written form is ambiguous. Naturally, the author of the ATA manuscript, writing 600 years ago, would not have been concerned with such distinctions. However, in our modern era of standardized orthography, we must explain to contemporary readers why four written vowel symbols correspond to eight phonetic vowel values in transcription.

43.

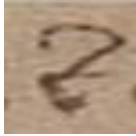

YERİYEN-XOC,
YARIYAN-XOC,
/ YERİYEN-KÖC / YARIYAN-
KOC /

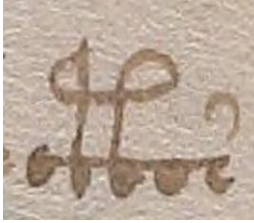

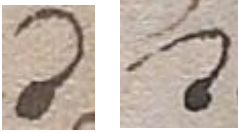

YERİ4YENXOC (?)

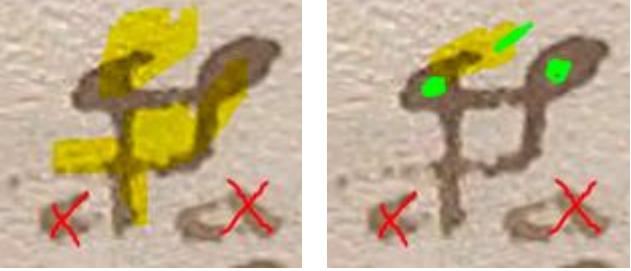

44.	 <p style="text-align: center;">113r</p>	<p style="text-align: center;">IĞIN, IBIN / ĞPIN (?)</p>
45.		<p style="text-align: center;">IKC / İKC İTC / ITC (?)</p>
46.		<p style="text-align: center;">AIYOCO EİYÖCÖ ÖİYÖİYERİÖ, OIYOİYÆRO, ÖİYERİÖ / OIYARIO (?)</p>
47.	 <p style="text-align: center;">114r</p>	<p style="text-align: center;">IN / İN DİRİN / İ4N (?)</p>
48.		<p style="text-align: center;">UAN / ÜEN</p>
49.	 <p style="text-align: center;">46v 28v</p>	<p style="text-align: center;">ÇAN / ÇEN</p>
50.	 <p style="text-align: center;">70r</p>	<p style="text-align: center;">ÇAN/ÇANI/Ç-AN-AN (?)</p>
51.	 <p style="text-align: center;">42v 18v</p>	<p style="text-align: center;">ANÇ OÇ / ÖÇ (?)</p>
52.	 <p style="text-align: center;">14v</p>	<p style="text-align: center;">ANILÇ / ANILÇÇ ALILÇ / EİLİÇ / OILİÇ (?)</p>

NOTE: The initial, dot-like letter is the letter we read AN/EN.
However, as understood from the readings, some of these must

	<p>have probably occurred in the form of mechanical errors due to uncontrolled flowing dip nib ink. If so, the semantic structure will reveal this during sentence analysis. In this case, this letter is expected to represent one of the sounds "AILIÇ / EİLİÇ / OILIÇ."</p> <p>NOT: Başlangıçtaki nokta benzeri harf, AN/EN olarak okuduğumuz harftir. Ancak, okumalardan anlaşıldığı üzere, bunlardan bazıları muhtemelen kontrolsüz akan daldırma mürekkebinden kaynaklanan mekanik hatalar şeklinde meydana gelmiş olmalıdır. Eğer öyleyse, anlamsal yapı bunu cümle analizi sırasında ortaya çıkaracaktır. Bu durumda, bu harfin "AILIÇ / EİLİÇ / OILIÇ" seslerinden birini temsil etmesi beklenmektedir.</p>	
53.	 <p>46v</p>	<p>SU-AN / ŞÜ-EN / S-AN-U (?)</p>
54.	 <p>102r</p>	<p>CAN CEN / CIAN / CIEN (?)</p>
55.	 <p>40r</p> <p>NOTE: If this is the "I", then the word is UAĞIN/ÜEĞİN or UAMI / ÜEMİ. But this mark should be a dot mark but not the letter "I". So let's say this is a dot mark. The dot mark here is the AN reading part, and if it's on the letter "ı" / "ğ", then this syllable should be read with the phonetic value "-ĞAN." If it's on the letter M, then the reading is "MAN." In this case, the entire word in this example should probably be read either as UAMAN / ÜEMEN or as UAĞANN / ÜEĞENN. To determine which of these is the correct reading, it's necessary to reveal the semantic output of the sentence in which this word appears. We're already slowly doing this process as we read randomly selected lines and pages throughout the 240 pages, whenever we have time.</p> <p>NOT: Eğer bu "I" ise, kelime UAĞIN/ÜEĞİN veya UAMI/ÜEMİ'dir. Ancak bu işaret nokta işareti olmalı, "I" harfi olmamalıdır. Diyelim ki bu bir nokta işareti. Buradaki nokta işareti AN okunuşudur ve eğer "ı" / "ğ" harfindeyse, bu hece "-ĞAN" fonetik değeriyle okunmalıdır. M harfindeyse, okunuş "MAN"dır. Bu durumda, bu örnekteki kelimenin tamamı muhtemelen UAMAN / ÜEMEN veya UAĞANN / ÜEĞENN olarak okunmalıdır. Bunlardan hangisinin doğru okunuş olduğunu belirlemek için, bu kelimenin geçtiği cümlenin anlamsal çıktısını ortaya çıkarmak gerekir. 240 sayfa boyunca, zaman buldukça rastgele seçilmiş satırları ve sayfaları okurken bu işlemi zaten yavaş yavaş yapıyoruz.</p>	<p>ĞAN / ĞEN, İEN</p>

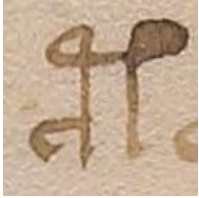

56.	 <p>85r_86v</p>	<p>ÇIOAN, ÇİÖEN / ÇIAN / ÇIAÑ / ÇUAN</p>
57.	 <p>100v</p>	<p>COANI / CÖENİ / IOANI (?)</p>
58.	 <p>Note: > It is may be 2 / Z only. Perhaps a portion of the 2/Z shape has been erased over time, leaving what appears to be a dot at the end. This is possible. However, since phonetic variants of this Old Turkish word have been observed to create alternative Old Turkish words that match in Türkiye Turkish, it may be more appropriate to determine the phonetic value of this letter after completing a full-page transcription and consulting with Old Turkish experts.</p> <p>In addition: If you saw this ATA-alphabet letter you could test these phonetic options > Z > CN / V2 / I2 / VN (?)</p>	<p>AN-2 / ANZ</p>
59.		<p>ANIYÇ / ENİYÇ ANIYÇ (?)</p>
60.	 <p>18r 88r</p>	<p>ANILANÇ / ENİLENÇ</p>
61.	 <p>18r</p>	<p>ANILÇ / ENİLeÇ</p>
62.	 <p>51v</p>	<p>IANILIÇ / IAN-I-LİÇ / I-AN-I-LeÇ İENİLeÇ</p>

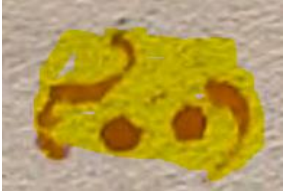
63.		<i>İENÇİLE / İANÇILA</i> <i>ÜENÇİLE (?)</i>
	51v	
64.		<i>AN-ANIYAN-ANÇN /</i> <i>EN-ENİYEN-ENÇN</i>
	100r	
65.		<i>GUN / GÜN</i> <i>UGUN / IGIN (?)</i>
	100r	
66.		<i>Z-AN / Z-EN</i>
	102r	
67.		<i>ANN / ENİN / ANİN</i>
	76v 79v	
68.		<i>CAN / CEN</i>
	79v	
69.		<i>ANC / ENC</i> <i>AN-C-AN / 6, AN6/EN6/6AN</i> <i>(?)</i>
	88r	
70.		<i>AN-I-AN-Ç / AN-ÇIAN</i> <i>EN-Çİ-EN</i>
	79v	

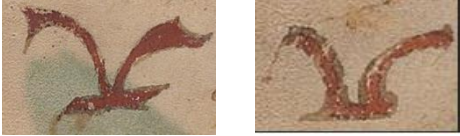

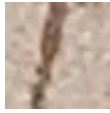

71.	 <p>85r</p>	IYANI / İYENİ
72.	 <p>39r</p>	IYANANC, IYANAN / İYENEN IANYAN / IANYANI / IYANANI / IANYANC / İENYENC (?)
73.	 <p>95v</p>	IYANAN / İYANAN / İYENEN IANIYAN / İENİYEN / IANYAN (?)
74.	 <p>85r_86v 18r</p>	LAN, ILAN / İLEN
75.	 <p>85r_86v</p>	YAN, IYAN / İYEN
76.	 <p>10r 51v</p>	IY / İY-AN-AN / İYANANI
<p>Not: Burada Y harfinin üst kısmındaki yuvarlak kıvrımlı dairesel çizginin içi genişçe bir nokta görünümünde olmakla mürekkeple doldurulmuş. Bunların her iyisi mürekkebin fazla akması ile tesadüfen bu biçime geldi diye düşünülebilir. Bu düşüncede olanlar bu harfi İY/Y seslendirmesi ile okuyabilirler. Ne var ki bu örnekte yazarın bunu bilinçli yaptığını düşünüyorum. Böylece bu harfi İYANAN veya YANAN biçiminde okuyabiliriz. Fakat şunu söylemek gerekirse bu okunuş biçimlerinin (İY/Y veya İYANAN/YANAN okumalarının) her ikisine karşılık gelen birer sözcük mevcuttur ve bunlar tümce anlamını belli miktarda değiştirirse de Türkçenin semantik yapısını kırmaz. Ayrıca bu harf örneğinde sağdaki ayağın ucundaki çizgi "ı" harfi olarak değerlendirilebileceği gibi, İY</p>		

	<p>biçiminden önce bu sözcüğün I harfi solunda bir sesli harf daha bulunduğu için fonetik harmoni kuralına göre bu I sesi düşer. Dolayısıyla, esasen bu sözcük YANANI biçiminde okunmaktadır. Bütün bu fonetik olasılıklar semantik yapıyı bozmayan anlamlı karşılıklar ile örtüşmektedir. Bu okuma örnekleriyle ilgili detaylı açıklamalar bizim [https://www.turkicresearch.com/] adresindeki çevrimiçi sayfamızda görülebilir. Bakınız: https://www.turkicresearch.com/Readings/Detail/3165?type=2</p> <p>Note: <i>In this instance, the upper part of the letter Y contains 2 rounded, curved circular strokes that have been filled with ink, giving them the appearance of a large dot. One might assume that this shape resulted accidentally from excess ink flow. Those who adopt this view may interpret the character with the phonetic value IY/Y. However, in this particular example, I believe the author applied this form intentionally. Accordingly, the character may be read as IYANAN or YANAN.</i></p> <p><i>It should be noted that both reading variants (IY/Y and IYANAN/YANAN) correspond to valid Turkish words. While each may slightly alter the meaning of the sentence, neither disrupts the semantic integrity of the Turkish language.</i></p> <p><i>Additionally, the stroke at the tip of the right leg of this character may be interpreted as the letter "ı". In addition, since a vowel precedes the I in the IY form, the I sound is dropped according to the rule of phonetic harmony.</i></p> <p><i>Therefore, the word is essentially read as YANANI.</i></p> <p><i>All of these phonetic possibilities align with meaningful interpretations that preserve semantic coherence.</i></p> <p><i>Detailed explanations of these reading examples can be found on our online page: [https://www.turkicresearch.com/Readings/Detail/3165?type=2].</i></p>	
77.	 <p>42v</p>	<p>ŞAN / SAN ŞEN / SEN</p>
78.	 <p>> 33v > ANO > > 51v > ANO</p> <p>(Not: Bu yukarıdaki harf tam yatay değil 45 derece yatık gibi çizilmiş. İki farklı sayfada iki farklı cümle içinde bu harfi gördük ve çapraz doğrulama ile her iki sayfada bulunduğu her iki tümcede aynı ses biçimi ile ANO sesi olarak değerlendirilmiş ve semantik ve fonetik örtüşmeler ve sözcük kök ve ek sıralaması ile Eski Türkçe ile örtüşmüştür. Yani aynı harfi en az iki farklı cümlede doğrulamış olduk.</p> <p>Note: <i>The letter above, from page 33v, is not drawn perfectly horizontally, but rather at a 45-degree angle. We observed this letter in two different sentences on two different pages, and cross-validation determined the same phonetic form in both sentences as the ANO sound. Semantic and phonetic overlaps, along with word root and suffix order, confirmed that the letter was consistent with Old Turkish. In other words, we have verified the same letter in at least two different sentences.</i></p>	<p>ANO / ENÖ, S/Ş</p>

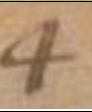

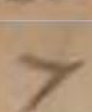

	 <p>Note: > 51v > ANO / ENÖ > 51v > O / Ö</p> <p>> 4-ANO / D-ANO</p>	
79.	 <p>31r</p> <p>Not: <i>Bu örnekte 4 sayısının merkezinde içi dolu bir nokta var gibi görünüyor, bu da onu 4AN fonetik değeriyle yorumlamamıza yol açtı. Ancak ATA el yazmasında, belirli karakterlerdeki benzer işaretlerin, kalem ucundan aşırı mürekkep akışından kaynaklanabileceğini gözlemledik; bu, esasen (muhtemelen) el yazısındaki mekanik bir hatadır.</i></p> <p><i>Bununla birlikte, her iki fonetik olasılık da ATA el yazmasında belgelenmiştir ve mevcut sayfada bu karakteri içeren kelime, anlamsal bağlamında ön analize tabi tutulmuştur. Bu kelimenin geçtiği cümleye dayanarak (değerlendirmemde herhangi bir hata olmadığını varsayarak), her iki okumanın da (4 (DÜRT) ve 4-AN / DÜRT_AN) modern dilde fonetik olarak makul ve anlamsal olarak tutarlı yorumlar ürettiği anlaşılmaktadır.</i></p> <p><i>Bu nedenle, bu ve benzeri karakterlerin son okuması sırasında, bu özelliklerin kasıtlı mı yoksa mekanik yazım hatalarının bir sonucu mu olduğu konusunda daha kesin sonuçlara varılabilir.</i></p> <p>Note: <i>In this instance, the number 4 appears to contain a filled dot at its center, which led us to interpret it with the phonetic value 4AN. However, in the ATA manuscript, we have observed that similar markings on certain characters may potentially result from excess ink flow from the pen tip—essentially (probably) a mechanical error in handwriting.</i></p>	<p>4AN / 4EN, DÜRT-AN / DÜRT-EN</p> <p>4(?)</p>

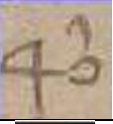

	<p>Nevertheless, both phonetic possibilities are documented within the ATA manuscript, and the word containing this character on the current page has been preliminarily analyzed in its semantic context. Based on the sentence in which this word appears (assuming no error in my assessment), it seems that both readings—4 (DÜRT) and 4-AN / DÜRT_AN—yield phonetically plausible and semantically coherent interpretations in modern language.</p> <p>Therefore, during the final reading of this and similar characters, more definitive conclusions may be drawn regarding whether such features are intentional or the result of mechanical writing errors.</p>	
80.	 <p>113r 51v</p> <p>Not: Yuvarlak nokta olarak görünen kısım, fonetik olarak AN, ÆN şeklinde telaffuz edilen kısımdır. Bazen kalem ucundan kalan mürekkep kalıntıları küçük noktalar oluşturabilir. Bu nedenle, cümle okuma alıştırmaları sırasında bunların mekanik yazım hataları olup olmadığını belirlemek mümkün olacaktır.</p> <p>Note: The part that appears as a round dot is the part pronounced in phonetic form AN, ÆN. Sometimes, ink residue from the pen tip can create small dots. Therefore, during sentence reading practice, it will be possible to determine whether these are mechanical writing errors.</p>	<p>ÇYAN , ÇİYAN / ÇİYÆN</p> <p>ÇİYÆNÇ (?)</p>
81.		<p>CIYAN / CİYEN</p> <p>JİYAN / JİYEN (?)</p>
82.		<p>İYAN / İYEN,</p> <p>İYANI / İYENİ</p>
83.		<p>İTAN / İTEN</p> <p>TAN / TEN</p>
84.		<p>ÇİTAN / ÇİTEN</p> <p>ÇİTANÇ / ÇİLAN / ÇİLEN (?)</p>
85.		<p>ÇCAN /</p> <p>ÇİAN / ÇÇİ (?)</p>

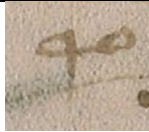
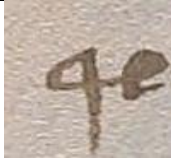
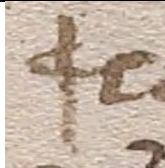

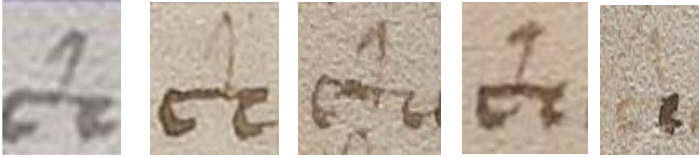
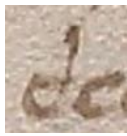

86.	 <p>Not: Üstte nokta gibi görünen çizim bu R harfine harfe AN / EN fonetiği katmaktadır. Fakat burada bazı hususları araştırmacıların ve dil bilimcilerin dikkate alması gerekmektedir. Bu harf ve benzeri pek çok harfte bazen bu tip nokta görünümü kısımlar fazla mürekkep bulaşması biçiminde oluyor. Örneğin 33v, 34v gibi pek çok sayfada kalem ucundan akan fazla mürekkebin harflerin görünümünü bozduğu gözlemlenmiştir. Dolayısıyla biz bu harfi RAN / REN ve R sesleri karşılığı olarak bu tabloda gösterebiliriz. Ancak, bunların yazıldığı tümcelerin semantik çıktısı bunlardan hangisinin geçerli olacağını tayin edecektir. İlave olarak, unutulmamalıdır ki 240 sayfa boyunca diğer sözcüklerden ayrı yazılmış olan R harfinin "ER" fonetiği ile okunduğu bilinmelidir. Bu bilgi çoklu tümce analizlerine dayanan bir bilgidir. Dolayısıyla yazar hem "ER" okunan tamga-işaretini hem de temel/basit R harfini birlikte olmakla bu metinler içerisinde kullanmıştır.</p> <p>Note: The dot-like drawing above adds an AN / EN phonetic value to this R character. However, researchers and linguists should consider certain factors; In this character—and in many similar ones—such dot-like elements may result from excess ink accumulation. For example, on pages such as 33v and 34v, it has been observed that excess ink flowing from the pen tip has distorted the appearance of several characters. Therefore, in this chart, we may represent this character with the phonetic equivalents RAN / REN and R. However, the semantic output of the sentence in which the letter-character appears will ultimately determine which reading is valid. Additionally, it should be noted that throughout the 240-page manuscript, the R letter-character—when written separately from other words—is known to be read with the phonetic value "ER". This information is based on multi-sentence analysis. Thus, the author appears to have used both the "ER"-read tamga-sign and the basic/simple R character together within the text.</p>	RAN / REN / R / ER (?)
87.	 <p>31r</p>	ÇİEN / ÇIAN / ÇÜEN / ÇUAN / ÇİNEN / (?)
88.	67r 	2ANU / İZANU / EKİ-EN-Ü, 2-an-an-u / 2-en-en-ü / EKİENEÜ

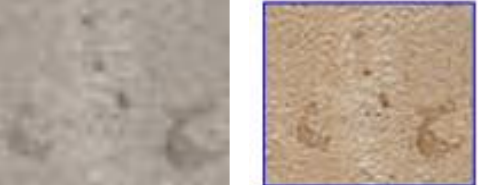
	 <p>2ANU / İZANU / EKİ-EN-Ü 2-an-an-u / 2-en-en-ü / EKİENEÜ</p> <p>İZANU / İZENÜ / EKİ-EN-Ü / 2-an-an-u / 2-en-en-ü / Eki-ene-ü</p>	
89.	 <p>As a Tamga Sign</p>	ER, ERİ
90.	 <p>As a Tamga Sign</p> <p>Not: Silik çıktığı için sağ taraftaki görsel konunun daha iyi anlaşılması adına tarafımızdan üretilmiştir. Bu işaret ATA el-yazmasında ilk (folio-1r) sayfada görülmüştür.</p> <p>Note: The image on the right was created by us for clarity, as the original one was blurred. This symbol appears on the first (folio 1r) page of the ATA manuscript.</p>	ONU / ÖNÜ, ONGU / ÖNGÜ
91.	 <p>As a Tamga Sign</p>	DİRİ / İRİ *YAR / *YİR / *YARI,
92.	 <p>As a Tamga Sign</p>	YER / YAR -YERİ
93.	 <p>As a Tamga Sign</p>	*ÇOĞAN, AY / AYÇA,

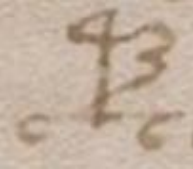
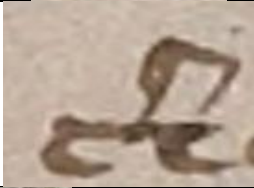

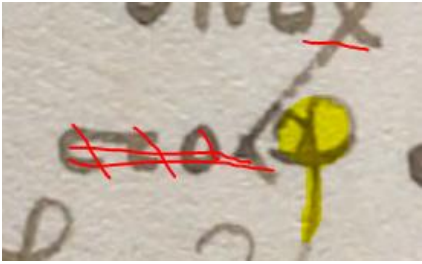
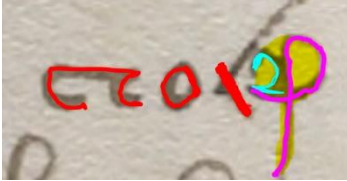
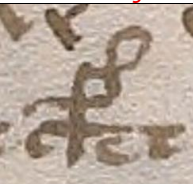
94.	 <p><i>As a Tamga Sign</i></p>	<p>*ONAN / *ÖNEN ON / 3 / *YOL (?)</p>
95.	 <p><i>As a Tamga Sign</i></p>	<p>AN / EN, ON</p>
96.	 <p><i>As a Tamga Sign</i></p>	<p>3 3'ı / 3'i YIL/YOL (?)</p>
97.	 <p><i>As a Tamga Sign</i></p>	<p>*AT, *ATI / ATÇI (çapar) EV-İ-YER / AVIYAR</p>
98.	 <p><i>As a Tamga Sign</i></p>	<p>*EV / V, Ve-/Va / *OB-a (?)</p>
99.	 <p><i>As a Tamga Sign</i></p>	<p>*XIR, *KIRAN, *KIR-EK (?)</p>
100	 <p><i>As a Tamga Sign</i></p>	<p>ON / AN, O-ON / O-AN</p>
101	 <p><i>As a Tamga Sign</i></p>	<p>UÇ, UCU / UÇU, UCA</p>
102	 <p><i>As a Tamga Sign</i></p>	<p>*AKI-KOŞA, *YER-ERİŞ (?), *YƏR-ULA / *YARULA (?)</p>

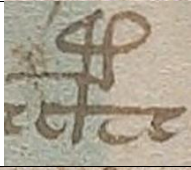

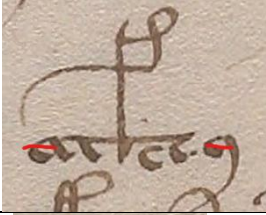
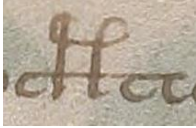

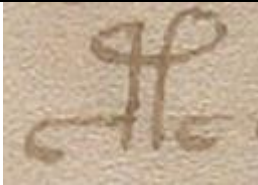

103	 <p style="text-align: right;"><i>As a Tamga Sign</i></p> <p>Not: Aslı silik çıktığı için elle-çizdiğimiz (aşağıdaki) üç görsel konunun daha iyi anlaşılması adına tarafımızdan üretilmiştir. Note: Since the original was blurred, the three hand-drawn images (below) were created by us for a better understanding of the subject.</p> > *AKI-KOŞAN / *AKI-KOŞONU > *AKI, *AKIŞ > *KOŞAN, *ULA / *ULAR / N (?)	<p>*EKİN-ÖNÜ / *AKIN-ÖNÜ *EKİ-ÖNÜ / *AKI-ÖNÜ *AKI-KOŞONU / *YER-KOŞONU (?)</p>
104	 <p style="text-align: right;"><i>As a number letter</i></p>	<p>0 = none, zero (-yok-) (In Turkis>sıfır>yok/yox/yo) ➤ 0 > YOX / YOK / YO</p>
105		<p>#1, BI, BİR, BAR / VAR (?)</p>
106		<p>#2, EKİ / AKI (?)</p>
107		<p>#3, ÜÇ, UÇ</p>
108		<p>#4, D, DÖRT / DÜRT</p>
109		<p>#5, BEŞ / BAŞ</p>
110		<p>#6, ALTI, ALTU</p>
111		<p>#7, YETİ, YEDİ</p>
112		<p>#8, S/\$, SEKİZ</p>

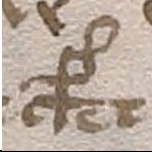

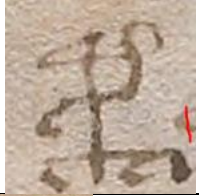

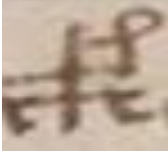
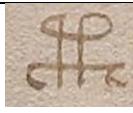
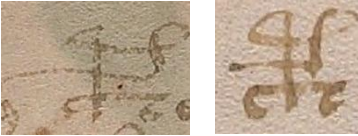
113		#9, U, TOQUZ, DOKUZ / *UKEZ / *UKUZ (?)
114		10, ON
115		40-YER, DÖ-YER / DO-YAR
116		43, 4-ON, DON / DÖN
117		#97, U7 / Ü7, UY / ÜY, UYÆDI (?)
118	 5r	50, 50 / BAŞ-O, BAŞ-YOX -ĞO / -NYO / -NÇO (?)
119	 20r	2N, EKİ-N, EKİ-N-*e
120	 15v	20, EKİ-O / EKİ-Ö
121	 24v	A2/E2, AZ /EZ, AR /ER
122	 103r	G7 / Ç7 (?)

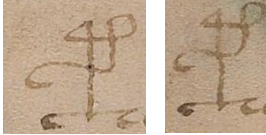
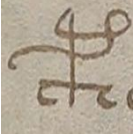

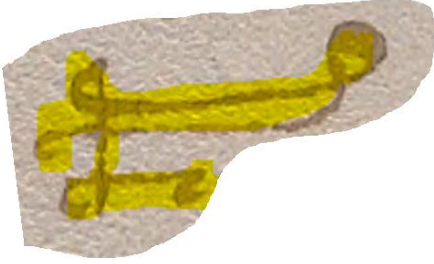
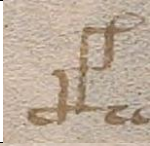

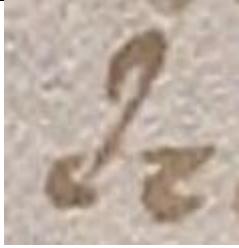

123		G9 / Ç9 C9C / G9 (?)
124		CC9 / G9, GU / GÜ CCU / CCÜ (?)
125	 4v	40'ı, DİÖ / DİO DÖ / DİO / DİÖ (?)
126	 70r	40, DO / DÖ
127	 24r	4-AN-I, DANE, DANI / DENİ
128	 15v	4'ı, DİC/ D-AN-C DİRİ-İBİ / DİRİYİB
129		40/40, DO / DÖ DYERÖ / DYARO (?)
130	 90r	AN1 / EN1, AN-VAR / AN-BAR / ENBİR (?)
131	 103v 103r Ç1 31r 	Ç1 Ç-BİR/ Ç-BAR/ Ç-VAR Note: 1 = (one) in Turkish is BİR. BİR (1) is in Old Turkish, VAR / BAR Note: for the folio 103v: Ç1 / Ç-İRİ-1 / Ç- DİRİ-1

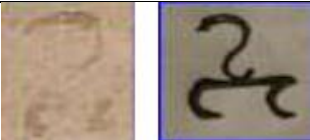

<p>132</p>		<p>Ç2</p> <p>ÇEKİ / ÇİKİ / ÇEK</p>
<p>133</p>	 <p>> 31r</p> <p>Not: Burada mürekkep kaleminin ucundan aşırı mürekkep akması nedeniyle yazı biçimi bozulmuş olsa da bu harfi Ç3 olarak okuyabiliyoruz. Note: Here, although the writing style is distorted due to excessive ink flowing from the ink-pen tip, we can read this letter as Ç3.</p>	<p>Ç3 / ÇUÇ</p> <p>ÇÜÇ (?)</p>
<p>134</p>		<p>Ç4</p> <p>ÇD, ÇDO / ÇDÖ OÇODÇ (?)</p>
<p>135</p>		<p>Ç5</p> <p>ÇBEŞ / ÇBAŞ".</p>

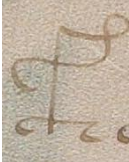

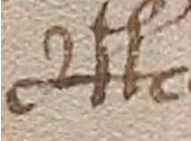
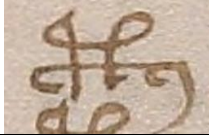

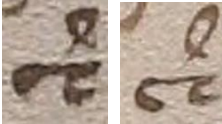
136		Ç7 ÇYEDİ / ÇYED / ÇYE / ÇY
137		Ç9 ÇU / ÇÜ
138		Ç43, ÇIDU, ÇIDÜ, ÇID3 ÇIDUÇ (?)
139		Ç97, ÇÜYE/ÇİYE, ÇUYA
140		Ç0, ÇO/ÇÖ ÇON
141	 <p>54r</p> <p>> 2P / EKİP</p> <p>> 2P/EKİP</p> <p>> ÇOI2P / ÇÖİ2P, ÇÂİ-2P / ÇEİ-EKİP</p>	2P / EKİP
142		ÇIKIC, ÇIKIC ÇIKCÇ (?)

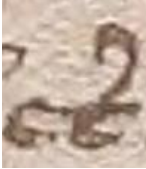

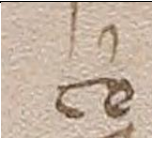

143		ÇİTÇ / ÇİTÇ ÇIKÇ (?)
144		ÇİYÇÇ / ÇİYÇ ÇİYÇÇ (?)
145		ÇİLÇ / ÇİLÇ / ÇİL-ANIÇ ÇİLÇÇ (?)
146		İĞLIC-Ç / ÇİLÇÇ / ÇİLC ÇİKÇÇ (?)
147		ÇİYÇ / ÇİYÇ / ÇİYÇÇ
148	 100r ÇAILANAN-Ç U / ÇEİLENEN- ÇÜ	ÇAILANANÇ / ÇEİLENENÇ ÇAICLANANÇ (?)
149		ÇA / ÇE ÇV (?)
150		ÇİYERİ / ÇİYARI
151		ÇY / ÇİY / ÇYÇ
152		Çİ / Çİ Ç-AN / ÇOAN (?)

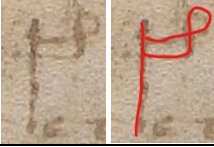
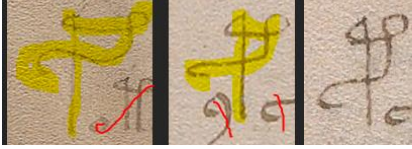

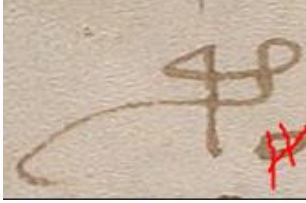

153		ÇIO/ÇİÖ, ÇIA/ÇİE, ÇICI
154	 85v 86r	ÇIYPI / ÇIYPI ÇIYXI / ÇIYP (?)
155		ÇIKIC, ÇIKIC ÇIKCÇ (?)
156		ÇITÇ, ÇITÇI / ÇITÇİ
157		AIYCÇU AIYC-CU / ÖIYCÇÜ / OIYCÇU (?)
158		ÇIYICA / ÇIYÇÇI / ÇIYICE ÇIYC / ÇIYAN / ÇIYEN (?)
159		ÇL, ÇIL / ÇİL ÇLÇ (?)
160		ÇİL, ÇİK (?)
161		ÇY, ÇIY / ÇİY ÇYÇ (?)
162		ÇİY, ÇİY

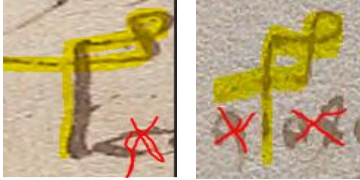

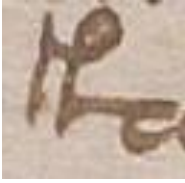
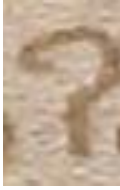

163	 çİYİ / çİYİ (?)	çYC, çIYC / çIYC
164		çIK, çİK çIT / çİT (?)
165	 100r çIYÇÇ / çAIYÇÇ, AIYÇÇ / EİYÇÇ / AYANÇÇ (?)	çIYÇÇ / çAIYÇÇ, AIYÇÇ / EİYÇÇ / AYANÇÇ (?)
166		çBIK, çĖBIK / çĖPIK
167		çIX, çIX / çIXI çĖXÇ (?)
168	 31r	çÜ / çÜÇ
169		çV
170	 103v	OÇIN / ÖÇİN OÇV (?)

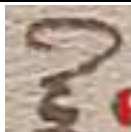

171		102r	ÇIN / ÇİN
172		100v	ÇİÜ / ÇIU / ÇÜ / Ç2 (?)
173		100v 28r	ÇV
			Note: This is the letter & tamga-sign > V / *EV, [VE-/VA (?)]
174		102r	Ç-KOŞA / Ç-ÖNÜ / ÇONU / ÇV / ÇN(?)
175			ÇO / ÇÖ / ÇV(?) <i>Note: If the upper letter is O/Ö, which is faded from the lower part or is in distorted handwriting, then this syllable letter probably is the phonetic equivalent of ÇO / ÇÖ.</i> <i>Not: Eğer üst harf O/Ö ise, yani alt kısımdan silinmiş veya bozuk bir el yazısı varsa, o zaman bu hece harfi muhtemelen ÇO/ÇÖ'nün fonetik karşılığıdır.</i>
176			ÇZ / ÇZN, Ç2 (?) <i>Note: If we look at the appearance of this letter, the upper part of it is blurred, so the image on the right was produced by us to better understand this blurred detail.</i> <i>Not: Bu harfin görünümüne baktığımızda üst kısmının bulanık olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla bu bulanık detayı daha iyi anlayabilmek için sağdaki görseli biz ürettik.</i>
177			ÇIİY/ÇİİY, İÇİY / İÇİY, ÇDİRİY / DİRİÇY (?)
178		101r	UİLÇ / ÜİLÇ UĞLÇ / ÜĞLİÇ / ÜĞYERÇ (?)

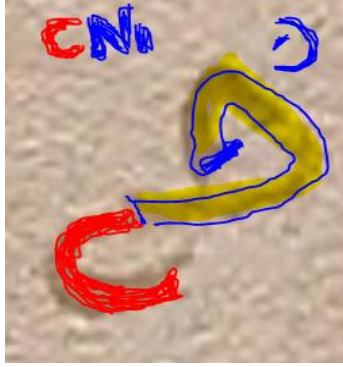
179		çİKİC, ÇİKİC
180		ÇIYC / ÇİYC, ÇIYÇOĞAN (?)
181		ÇİL, ÇİL / ÇİİL, ÇİİL
182		ÇZİL, ÇEKİL
183		ÇYU / ÇYÜ, ÇIYU / ÇIYÜ
184	 37v	ÇILAÇ / ÇİLEÇ AİLAÇ / EİLEÇ AÇILAÇ / EÇİLEÇ / ÇALAÇ / ÇAILAÇ (?)
185	 54r	OİLÇ / ÖİLÇ, AİLİÇ / EİLİÇ
186	 <i>Note: The final curve might not be the letter C. In this case, we will declare more definitive conclusions on this matter in future readings through the sentence analysis. Not: Son eğri C harfi olmayabilir. Bu durumda, u konuda daha kesin sonuçlara, cümle analizi aracılığıyla gelecekteki okumalarda varacağız.</i>	ÇIYC / ÇIYC ÇIYAN / ÇIYEN / ÇIYÇOĞAN / ÇIYÇOĞANÇ (?)
187		ÇİNÇ, ÇN / ÇİN ÇİÇ, ÇUÇ (?) ÇIVÇ / ÇIVÇ (?)
188		ÇX AN-ÇX (?)

		
	Note: <i>this one may be the „ÇO / ÇÖ” letter, or (if the upper part is X) this will be ÇX</i>	
189		ÇZ, Ç2 / Ç-EKİ,
190		ÇUZ / ÇÜZ / Ç-EKİ / ÇZ
191		ÇN
192	 36r	ÇUV, ÇÜV
193	 103v	ÇI / Çİ, Ç-DİRİ / Ç-IRI (?)
194	 14r	ÇIOO / ÇIOĞ / ÇİÖĞ
195	 15v	ÇO / ÇÖ JO / JÖ (?)
196		ÇNO / ÇNOI / ÇNÖİ
197		ÇC / ŞC (?)
198	 	İLÜÇ / İLÜÇ, İLO / İLÖ (?)
199	 	İYİ / İYİ

200		İL / İL
201	 İ4YIC (?)	İYİC / İYC
202		İLC / İLC
203	 95v	İCL / İCL / İCİLİ / İCİLİ (?)
204	 <i>Note: The final curve might not be the letter C. In this case, the tamga sign *ÇOĞAN's phonetic structure will change in the table on the Latin side. We will declare more definitive conclusions on this matter in future readings through the sentence analysis.</i> <i>Not: Son eğri C harfi olmayabilir. Bu durumda, tamga işareti *ÇOĞAN'ın fonetik yapısı Latin tarafındaki tabloda değişecektir. Bu konuda daha kesin sonuçlara, cümle analizi aracılığıyla gelecekteki okumalarda varacağız.</i>	İYC / İYC İYÇOĞAN İ4YC (?)
205		İY / İY İ4Y (?)

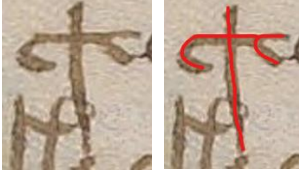
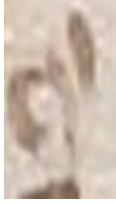

206		<p>IT / İT İK / İK (?)</p>
207		<p>IKC / İKC / ITC / İTİC ITI / İKI (?) İK / İK / İT / İT (?)</p>
208	 <p>113r</p>	<p>İLÇ / İLÇ İLÇAN / İLANÇ (?)</p>
209		<p>İN / İN, INC (?) Z / R (?)</p>
210	 <p>108v</p> <p><i>Note: The R letter must be distorted due to carelessness in handwriting or the letter İUÇO / İÜÇÖ sound</i></p>	<p>IU / İÜ, R / ER I-UÇO</p>
211	 <p>104v</p>	<p>İN / İN, İN / İN / DİRİ-1-N / BAR-N / VAR-N (?)</p>
212		<p>CIY / CİY, CIYI / CİYİ / CI4Y (?)</p>
213	 <p>76r</p>	<p>CİN / CİN</p>

214		ci / ci
215	 101v	CU / CÜ, CIV / CİV (?)
216	 > CN / CAN 10v > CN 76v > CN, IN (?) > CN, CN-C (?)	CN / CAN, Z (?)
217	 > YER-AN-N 99v	YER-AN-N / YARANN Z / 2 (?)
218		C9/J9, CU/CÜ, YER-C-Ü (?)
219	 104r	CİK / CİK CİKİ / CİKİ
220	 19r	CYERİYÇ / CYARIYÇ / ÇİYÇ (?)

221		<p>GO/GÖ, CZ, CCO, GON, GONU / GÖNÜ (?)</p>
222	 <p>103r</p> <p>Note: > from the folio 68v > GV, GN / GO(?)</p>	<p>GV, GIV / G2</p>
223	 <p>28v</p> <p>Not: Bu harf, Latin C harfi üzerine Runik N (ya da Latin küçük "n" harfinin doksan derece sağa döndürülmüş bir versiyonunu) eklemekle yaratılmış. N çiziminin en ucunda içe dönen kısa bir Latin küçük "ı" benzeri çıkıntı bilinçli yapılmışsa bu harf CNİ / CNĬ okunmalıdır. Fakat bu sondaki "ı" harfi gibi görünen kısım sadece bir kalem artığı ise bu durumda yazar bu hece harfini CN biçiminde yazmıştı diyebiliriz. Burada ve muhtelif makalelerimizde dikkat çektiğimiz bir güçlü (olası) düşüntü olarak yazarın büyüteç altında bu sayfaları yazdığını söyleyebiliyoruz.</p> <p>Öyle ki onun AY-GÖZEK adıyla adlandırdığı "ay dürbünü" sözcüğü de bu elyazmasında (tümce incelemesi yapılarak tutarlı biçimde) okunmuştur. Muhtemelen bu bulgu bilinen teleskop icadı tarihinin aslında daha erkene çekilmesini gerektirecek bir bulgudur. Öyle ki yazarın yaşadığı tarihte onun hem masasının üzerindeki küçük şeyleri büyütme hem de gök cisimlerine bakmak için mercek sistemleri kullandığını söyleyebiliriz.</p>	<p>CNİ / CNĬ CN (?)</p>

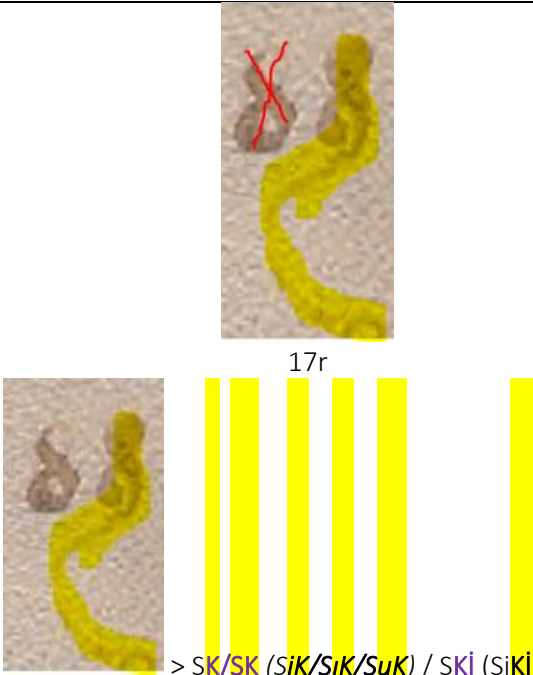

	<p><i>Dolayısıyla burada harfleri büyüterek incelemekte fayda görülmüş ve bu unsur muhtelif defalar olmakla araştırmacıları bilgilendirmek amacıyla tarafımızdan not edilmiştir.</i></p> <p>Note: <i>This letter-character is formed by combining a Latin C with a Runic N (or a version of the lowercase Latin "n" rotated 90 degrees to the right). If the tip of the N stroke includes a deliberate inward-curving extension resembling a small Latin "i", then the character should be read as CNI / CNI. However, if this final element that resembles the letter "i" is merely an incidental mark from the pen, then it is likely that the author intended this syllabic character to be written in the CN form.</i></p> <p><i>In this case—and as emphasized in several of our articles—we propose a strong possibility that the author wrote these pages under magnification.</i></p> <p><i>Notably, the term AY-GÖZEK, meaning “the moon-binocular,” has been consistently interpreted within the manuscript through sentence-level analysis. This finding may suggest that the known history of early telescope invention should be reconsidered and possibly dated earlier than previously thought. It appears that the author, in his time, used lens systems both to magnify small objects on his desk and to observe celestial bodies.</i></p> <p><i>Therefore, magnifying the letters for detailed examination was likely a purposeful act, and this aspect has been noted repeatedly by us to inform researchers.</i></p>	
224	 <p style="text-align: center;">70r</p>	<p style="text-align: center;">ÜYER / U-YER / UYAR / 5 (?)</p>
225		<p style="text-align: center;">CI-DIRI-YER / CI-YER, C-VAR- YÆR</p>
226	 <p style="text-align: center;">100v – 101r 113r</p>	<p style="text-align: center;">AN / EN ON / ÖN (?)</p>

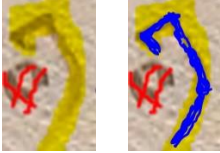

227	 <p style="text-align: center;">103r</p> <p>Not: ZO / ZÖ veya Z4 (?) > Z/2 harfinin üzerindeki öğenin 4 rakamı veya A harfi olduğu anlaşılıyor. Bu satır, henüz inceleme fırsatı bulamadığımız sayfalar arasında. 2/Z harfinin üzerindeki işaretin, parşömende zamanla açılmış küçük bir delik olma ihtimali de var.</p> <p>Note: ZO / ZÖ or Z4 (?) > The element above the letter Z/2 appears to be the number 4 or the letter A. This line is among the pages we haven't yet had the opportunity to study. There's another tiny possibility that the mark above the letter 2/Z could be a small hole in the parchment that has opened over time, (but it is likely may have been possible.)</p>	2A / ZO / 2-DÜRT (?)
228	 <p style="text-align: center;">104r</p> <p><i>Note: See this word on page 104r. If the first letter is not Ö but YER-Ö, in this case, its phonetic value should be „YARO-CIK / YAROCIKI”, or „YERÖCİK”.</i></p>	YER-Ö / YAR-O O/Ö (?)
229	 <p style="text-align: center;">8r</p>	GN
230	 <p style="text-align: center;">14v</p>	<p style="text-align: center;">NN, 2N</p> <p style="text-align: center;">NIN / NİN, NNC İNİN / İNİN / 2NC / ENENC (?)</p>

231	 <p>18r</p>	DİRİÇİ / DIRIÇI, DIRI-İÇİ
232	 <p>43v</p>	U1, UI / Üi, U-DİRİ / U-İRİ
233	 <p>10v</p>	ERYER, İRİYER / RYERİ, RIYAR / İRİYER / BİR-İ-YER / 1'-YAR (?)
234		IV / İV 1-ı / BİRİ IUÇ / İÜÇ (?) IIB / İİB (?)
235	 <p>66r</p>	1i / BİRİ, BARI / VARI
236	 <p>66r</p>	ı1 / İ1, ıV / İVİ, IBI / İBİ / ERİ (?)
237	 <p>85v</p>	IT / İK IX / İKAN / İTAN (?)

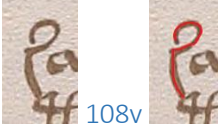

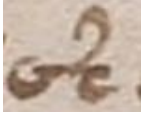

238	 <p>68r</p>	<p>ÇUCO / ÇİO / ÇİÖ ÇCO (?)</p>
239	 <p>70v</p> <p>Not: Sessiz harflerin bir kısmı için bir genel örüntü mevcuttur ve bu örüntü tutarlı biçimde olmakla 240 sayfa boyunca da devam eder. Bir Z harfi diğer kelimelerden ayrı yazılırsa bu 2 veya EZ okunur. Bir sözcüğün içindeyse o durumda 2 ve Z okunur. Bir R harfi diğer kelimelerden ayrı yazılmışsa bu daima EZ okunur. Bir M harfi diğer sözcüklerden ayrı yazılmışsa bu daima EM okunur. Bir N harfi diğer sözcüklerden ayrı yazılmışsa bu daima EN okunur. Bir S harfi ayrı yazılmışsa bu 8 veya ES okunur.</p> <p>Note: There is a general pattern for some of the consonants, and this pattern persists consistently throughout the 240 pages. If a Z is written separately from other words, it is pronounced as 2 or EZ. If it is within a word, it is pronounced as 2 and Z. If an R is written separately from other words, it is always pronounced as EZ. If an M is written separately from other words, it is always pronounced as EM. If an N is written separately from other words, it is always pronounced as EN. If an S is written separately, it is pronounced as 8 or ES.</p>	<p>R / ER IN / DİRİN / İRİN (?)</p>
240	 <p>103v</p>	<p>NO/NU, N N-AN / N-EN (?)</p>
241		<p>M, VĞ / V-V</p>

242		<p>YERİYER-AN/-EN, YARIYARAN (?), YERİ-YARAN (?), ZEN / ZAN (?)</p>
243		<p>KUV / KÜV (?), DİRİ/İRİ-YERV (?), (?)</p>
244	 <p>(or may be the number 1)</p>	<p>I-YAR / I-YARI İ-YER / İYERİ</p>
245	 <p>Not: Tablo öğelerinde görüldüğü gibi, pek çok ATA karakterinin fonetik değeri, ince grafiksel farklılıklar nedeniyle değişebilir. Bu nedenle, küçük mürekkep darbesi/şekil değişikliklerini büyütme araçları kullanarak incelemek önemlidir. El yazmasındaki karakterlerin uzun süreli incelenmesi -özellikle büyütüldüğünde- bazı özellikleri mekanik yazım hataları veya yazım sırasında dikkatsizlik belirtileri olarak yanlış yorumlamamıza yol açabilir. Böyle bir yanlış yorumlama meydana gelirse ve cümle tutarlı bir anlamsal çıktı vermezse veya Eski Türkçeyle tutarsız sonuçlar üretirse, söz konusu karakteri yeniden değerlendirip S/Ş olarak okumayı düşüneceğiz. Doğal olarak, böyle bir durumda, cümlenin tüm transliterasyonu ve transkripsiyona dayalı çevirisi en baştan tekrar gözden geçirilmelidir. Bu, süreci en başından itibaren yönlendiren deneme-yanılma metodolojisini yansıtır ve tüm bu süreçler dilsel tutarlılıktan veya bilimsel titizlikten ödün vermeden gerçekleştirilmelidir. Çünkü deneme yanılma süreci böyle durumlarda bunun gibi harf-karakterlerini içeren cümlenin anlamsal ve fonolojik yapıları anlamlı bir şekilde hizalanana kadar devam edecektir.</p> <p>Note: As seen in the table items, many of the ATA characters can shift their phonetic value due to subtle graphical differences. It is therefore essential to examine minor ink-stroke/shape variations using magnification tools. Prolonged inspection of characters in the manuscript—especially when magnified—may lead us to misinterpret certain features as mechanical writing errors or as signs of carelessness during inscription. If such a misinterpretation occurs, and the sentence fails to yield a coherent semantic output or produces results inconsistent with Old Turkic, we will re-evaluate the character in question and consider reading it as S/Ş. Naturally, in such a case, the entire transliteration and transcription-based translation of the sentence must be revisited from the beginning.</p>	<p>CS/S, SOS / ÖS (?)</p>

	<p><i>This reflects the trial-and-error methodology that has guided the process from the outset—carried out without compromising linguistic consistency or scientific rigor. This trial-and-error process will continue in such cases until the semantic and phonological structures of the sentence containing such letter-characters are meaningfully aligned.</i></p>	
246	 <p>14r</p>	<p>KI / K_i, K / iK / uK / uki / üki (?)</p>
247	 <p>17r</p> <p>17r ></p> <p>> SK/ŞK (SiK/ŞiK/SuK) / SK_i (SiKi) / SK-AN-C / SSANC (?)</p>	<p>SANC / SENC, K, (iK/iK/uK) / K_i (?) K-AN-C (?)</p>
248	 <p>101r</p>	<p>IK / KI / K_i, K</p>
249		<p>2N-AN / 2N-EN / 2N / ZN / ZN-AN ZNAN / *AKIN / AKI-N-AN (?)</p>

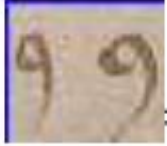

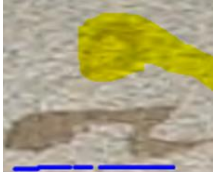
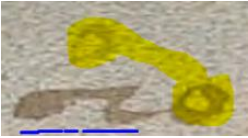

				
	Note: In folio 19r > This same looking one is	> 2N		
250	 Folio 4r		NZ / NUZ, N2 VZ / VEZ (?)	
251	 114v		UÇN / ÜÇN / İN/İN, UN/ÜN (?)	
252	 19r		NI / Ni / Nu(?)	
253	 19r		S-AN / S-EN S-AN-AN / SEN-EN / S/Ş	
	<p>Not: Bu harf yazılırken (ya da sonradan) fazla mürekkebin kalem ucundan akmasıyla bu harfin okunması çetindir. Ancak genel (dış) hatlarıyla sanki bir 8 rakamını andıran (S/Ş harfi gibi) algılanmakta. Diğer yandan bu harfin üst bölümü bir veya iki adet nokta benzeri AN fonetik değeriyle okunan tamga içeriyor da olabilir (AN veya AN-AN gibi). Bu nedenle bu tabloya yansıtılmış olan Latin alfabesi karşılıkları tümce transkripsiyon çalışmaları aşamasında fonetik ve semantik bütünlük açısından dilsel kıyaslamalara tabi tutulacaktır. Bu tip bir karşılaştırma ile (deneme-yanılma metodu sürecinde) bu seçeneklerden hangisi olduğu anlaşılacaktır.</p> <p>Note: This letter is difficult to read due to excess ink bleeds from the pen tip. However, its general (shape) outlines appear to resemble a number 8 (like the letter S/Ş).</p> <p>On the other hand, the upper portion of this letter may contain one or two dot-like AN tamga marks, which could be read as "AN", or "AN-AN" phonetically. Therefore, the Latin alphabet equivalents reflected in this table will be subjected to linguistic comparisons for phonetic and semantic integrity during the sentence transcription process. This type of comparison (using a trial-and-error method) will help determine which of these options is correct.</p>			
254	 10r	 10r	 83r	3, NN İN (?)

255	 <p>25v</p> <p>Not: ATA elyazması boyunca R harfi ayrı hecelerden koparılıp tek başına yazıldıysa daima ER fonetiği ile okunur. Daha ayrıntılı bilgiyi ATA alfabe dip notlarında görebilirsiniz.</p> <p>Note: Throughout the ATA manuscript, if the letter R is broken off from separate syllables and written on its own, it is always pronounced with the ER phonetic. More detailed information can be found in the ATA alphabet footnotes.</p>	R5/ER5, ERBAŞ
256		IĞ9 / ĞU / ĞÜ, IIR/IİR (?)
257	 <p>18v 23r</p> <p>49v</p> <p>> This one on the page 49v is „UN / ÜN”, or „ON ” - (?)</p>	UN / ÜN
258	 <p>19r</p>	OV / ÖV OĞ / ÖĞ (?)
259		RO / RA
260	 <p>106v</p> <p><i>Note 1: It is probably kind of carelessness in handwriting.</i></p>	CN / Z

	 <p>Note 2: 108v > Z (carelessness in handwriting, or <i>DİRİN</i> / <i>İRİN</i>)</p>	
261		<p>OÇ / ÖÇ, AÇ (?) OÇ/ÁÇ (âç / áç) (?)</p>
262	 <p>113r</p> <p>Not: Ç harfi üstünde bulunan N harfi veya 2 (EKİ) fonetiği gibi görünüyor. Ancak N harfi çiziminin alt ucu biraz Ç harfi üst çizgisi altına sarkmış gibi. Bu sebeple burada ' değil fakat N olarak tahmin edilmiştir. "OÇ" sesi-imgesinin üzerine çizilmiş olan harf burada N olarak okundu ve OÇN sesi varyantları dikkate alındı. Ancak üstteki bir U harfi veya 2 rajamı (EKİ sesi karşılığı) olabilir. Öyle ki genellikle, Ç ses-işaretleri üzerinde yazılmış olan 2, U ve N seslerinin imgelerini ayırt etmek güçtür. Çünkü özellikle Ç sesinin üstündeki çizgi üzerine üstteki harfin bir bölümü denk gelmiştir (aynı hatta/yere çizilmiş ya da üst üste binmiş gibidir.). Dolayısıyla, bu tip birbirine çok benzeyen harf-çizim öğelerini genellikle sözcük ve tümce çözümlemesinde semantik ve fonetik yapılar karşılaştırılarak sınıflandırmak gerekecektir.</p> <p>Note: The letter Ç appears to be the phonetic N or 2 (EKİ). However, the lower end of the N drawing appears to hang slightly below the upper line of the letter Ç. For this reason, it is estimated as 'N', not '2' here. The letter drawn above the "OÇ" sound-image was read here as N, and variants of the OÇN sound were considered. However, there may be a U or a #2 above it (2 is the equivalent of the EKİ sound). In fact, it is often difficult to distinguish the images of the 2, U, and N sounds written above the Ç sound-signs. This is because a portion of the above letter falls on the line above the Ç sound (as if drawn on the same line or overlapping). Therefore, such very similar letter-image elements will generally need to be classified by comparing their semantic and phonetic structures in word and sentence analysis.</p>	<p>OÇN / ÖÇN, AÇN (?) ÂÇN / ÁÇN (?)</p>
263	 <p>50r</p> <p>Not: Burada Ç harfi üstünde bulunan 2 (EKİ) harfi-fonetiği veya N harfi gibi görünüyor. N harfi çizimi belirgin biçimde Ç harfi üstünde fakat ona dokunmayacak biçimde yazılmışsa bunun N harfi olduğunu anlamak zor olmuyor. Fakat üstteki harfin alt ucu veya bir kenarı genellikle az veya çok biraz Ç harfi üst çizgisinin altına doğru sarkmış olsaydı bunu N okuyabilirdik fakat 2 fonetiği ile okuyamazdık. Bu sebeple burada 'N' değil fakat '2' fonetik değeri olan 'EKİ' biçiminde okunmuştur. Genellikle U, 2 ve N fonetikleri Ç harfi üzerinde olduğunda bunları ayırmak güçtür ve bazı örneklerde</p>	<p>Ç2EN, Ç-EKİ-EN, Ç-EKİ-ENi, ÇN / ÇNİ / ÇN-AN-ı (?)</p>

	<p>bu ayrımı yapabilmek için sözcüklerin tümce içerisinde semantik ve fonetik çıktılar açısından incelenmesi gerekmektedir.</p> <p>NOTE: Here, the letter-character Ç appears to have either the phonetic value of 2 (EKİ) or resembles the letter N placed above it. If the N-shaped stroke is clearly drawn above the Ç character without touching it, it is not difficult to identify it as the letter N. However, if the lower tip or one edge of the upper character slightly descends below the top line of the Ç (even to a small part/degree), it could be interpreted as N, but not as the phonetic value 2.</p> <p>For this reason, in this instance, the character is read not as N, but as EKİ, corresponding to the phonetic value 2. In general, when the phonetic signs U, 2, and N appear above the Ç character, distinguishing between them becomes challenging. In such cases, it is often necessary to analyze the words within their sentence context, both semantically and phonetically, to determine the correct interpretation.</p>	
264	 <p>76v</p>	<p>G-YER / GÜYER GIYARI, GÜYERİ UÇ-I-YER-İ / GÖYERİ / GIYER / GIYERİ (?)</p>
265	 <p>79v</p>	<p>I2AN / İ-EKİ-EN-İ, Diri2-EN / Diri-Eki-EN-İ / YAR-2-AN / Yar-Eki-AN-I (?)</p>
266	 <p>> 31r</p>	<p>ANUÇUÇ / AN-UÇ-UC</p>
267	 <p>> 31r</p>	<p>4ANCİK / DCİK DÜRT-EN-CİK 4ENCİL / DCİL (?)</p>
268		<p>DİRİÖ / DİRİ-O IO / İÖ</p>

269	 37v	4İLE / DİLE / DILA DİLÖ / XILA (?)
270		YARI / YERİ, DİRİ-YERİ / DİRİ-YARI İRİ-YER-i / İRİ-YAR-I (?)
271		UÇUÇĞu / UÇ-UÇ, A-UÇ / C-UÇ (?) CO/CÖ / OĞ (?)
272		AĞ, AA / EE / AĞA (?)
273	 > 4OĞM / 4OOM / DOĞM (doğum) > AN-Ç-OO / AN-Ç OĞ / AN-Ç AĞ 17r >	OĞ / ÖĞ, OO / ÖÖ AĞ (?)
274	 > 4OAN, DOAN / DOĞAN	OĞAN, OAN, ÖGEN
275		OĞA/ÖĞE, OA/ÖE (OV ? / ÖV ?)

276		G, <u>CĞ-u</u> / <u>CC</u> / CC-i > (-inci / -inci)
277		UĞ/ÜĞ, UU, ÜÜ, #99
278		KKĞ / KK-u, KK , KAK, KIK / KİK (?)
279		SSĞ / SS-*u, #88, SS / ŞŞ
280	 17r > > AN-Ç-OO/OĞ/AĞ	<u>ANÇO</u> / <u>ENÇÖ</u>
281	 68r > NOT: Fazla mürekkebin akarak/damlayarak harfleri birbirine kaynaştırdığını düşünüyoruz. Bu sebeple bu kelime okunaklı değil: Kelimenin bulunduğu tümcede OILAX/OLAX biçiminde yazılmış olan OĞLAK sözcüğü okunuyor. Bu sözcüğün sondan ikinci harfi A değil O ise bu durumda sözcük "OIL/OL OX" biçimini alacaktır. Bunun da fonetik yakını "OĞUL OK" ve "AL OK" sözcükleridir. Sonuç olarak tümcenin tamamı çözümlendiğinde okunamayan sözcükler için yeniden yapılandırma semantik çıktı yardımı ile yapılabilir.	(?)

NOTE: We believe that excess ink has flowed or dripped in such a way that it caused the letters to merge with one another. As a result, this particular word is not legible. Within the sentence where the word appears, the term OILAX/OLAX is interpreted as OĞLAK ("Capricorn"). If the penultimate letter of this word is not A but rather O, then the word would take the form OIL/OL OX. Phonetically, this is closely related to the words OĞUL OK ("son-arrow") and AL OK ("red-arrow" or "take-arrow").

ATA Hece Harfleri ve Alfabe tablosu Telif hakları sahibi > ©2024 Ahmet Ardic ve
'ATA-Team Alberta' > turkicresearch@gmail.com
All Rights Reserved > 'Copyright'©2025 Ahmet Ardic & On behalf of the 'ATA - Team Alberta'

Ek:

Harf Envanteri ve Metodolojisi Hakkında Notlar

Bu hece-harfleri tablosunda gösterilmiş olan **281** adet hece harfine ilave **24** temel harf de eklenirse toplam harf sayısı **305** adet olarak görülecektir. Ne var ki gerçek sayı daha çoktur. Çünkü henüz bu listelere eklememiş harfler mevcuttur. ATA alfabe içerisinde bazı sayı/rakam sembolleri hece harfi listesinde gösterilmiştir. Çünkü yazar rakamları okunuş-fonetik- değerleriyle yazı yazmak için harflerin içinde de kullanmaktadır.

Listemize henüz eklenmemiş harfler esasen hece harfleridir. Gelecekte eklenebilecek bazı harfler (az sayıda olmakla) Latin ve Runik alfabe gibi, bilindik alfabelerin bazı temel harfleri olabilir.

Liste tamamlandığında yaklaşık olarak **340** ila **400** adet arası harf olacağını öngörüyoruz. Bu listelere eklenmemiş hece harfleri genel olarak şunlardır;

- ATA el yazmasının en son sayfasındaki harflerin bir kısmı listeye eklenmemiştir. Mesela Latin alfabesinin küçük "t" harfi bunlardandır ve en son sayfada görülebilir. Örneğin, en son sayfada **METMET** (Mehmet) ismi Latin harfleri ile yazılmıştır ve son sayfadaki harflerin çoğunluğu Latin harfleridir ve bunlar muhtemelen (yazar dışında) bir başka el ile esere eklenmiştir. Bu sayfayı kısmen inceledik ve o sayfanın da içeriği Eski Türkçe gibi görünmektedir. Dolayısıyla yazar bu eseri tamamladığında onu ilettiği kişi muhtemelen bu eklenti yazmış olmalıdır. Ancak detaylı inceleme yapıldıktan sonra son sayfa içeriğinden de bazı harfler buradaki esas listemizin içerisine eklenecektir.
- Pek çok araştırmacı tarafından „Voynich Elyazması ZODIAC sözcükleri ve/veya burç işaretleri” olarak adlandırılan sözcükleri oluşturan harfler bu listeye eklenmemiştir. İleride çalışmalar devam ederken bunlar da eklenebilir.
- Bu liste (yukarıda), yaklaşık 230 sayfalık hızlı bir tarama sırasında gözlemlenen harfleri içermektedir. Ek olarak, mevcut liste, transliterasyon ve transkripsiyon okuma çalışması aşamasında rastgele seçilen kelimelerden, satırlardan ve tam sayfalardan karakterler belirlenerek derlenmiştir. Henüz el yazmasının tüm karakter setini temsil etmemektedir.
- Yazıları silik olan sayfalara da henüz inceler gözle bakılmamıştır.
- Liste sadece bu yöntemlerle seçilmiş olanları bir kısım harfleri içerecek biçimde ortaya çıkmıştır ve henüz tamamlanmamış (devam eden) bu işte eserin içerisindeki toplam harf sayısını temsil

etmemektedir. Toplam harf sayısı yıllar sonra bütün sayfalar tam okunduğunda tam olarak ortaya çıkacak ve söylenecektir.

- Eldeki harfler aynı yöntemle yaratılmıştır ve aynı yöntemle okunmaktadır. İçerikte yeni bir harf görürseniz yöntemi bildiğiniz sürece listeye bakmadan veya eklemeyen o harflerin fonetik değerlerini de okuyabilirsiniz.

Appendix: Notes on the Letter Inventory and Methodology

This study includes a preliminary inventory of **281** syllabic letters, supplemented by 24 basic characters, bringing the total to **305**. However, this number is not final. Additional characters—primarily syllabic in nature—have yet to be incorporated. Some numerical symbols are included in the syllabic list, as the author uses numbers phonetically within the writing system.

The letters not yet added are expected to include:

- Characters from the final page of the ATA manuscript, which features Latin letters such as the lowercase “t.” The name METMET (Mehmet) appears in Latin script, and most characters on this page were probably added by a different hand. Preliminary analysis confirms the page is written in Old Turkic. After further examination, select characters from this page may be added to the main inventory.
- Characters forming the so-called “ZODIAC words” or astrological symbols in the Voynich Manuscript, as referenced by various researchers. These may be incorporated in future stages.
- This list (above) contains the Letters that were observed during a rapid scan of approximately 230 pages. Additionally, the current list was compiled by identifying characters from randomly selected words, lines, and full pages on the transliteration & transcription reading study phase. It does not yet represent the complete character set of the manuscript.
- The pages with faded writing have not yet been looked at carefully.
- The total number of letters is expected to reach between **340** and **400** once the manuscript is fully examined.
- All characters were interpreted using a consistent method. If new letters are encountered, their phonetic values can be read without consulting the list, provided the method is understood.²⁰

²⁰ Bu makale boyunca İngilizce çevirilerin kontrolü için Copilot AI uygulamasından yararlanılmıştır. İngilizce metinlerde açıklamaya ihtiyaç duyulan bir ayrıntı ile karşılaşırsanız, lütfen öncelikle ilgili bölümün Türkçe aslını da okuyunuz.